บทที่ 2

การให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและงานของนักแสดง ในอนุสัญญาระหว่างประเทศ

2.1 ความเป็นมาและแนวคิดของการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

สิทธิของนักแสดง (performer's right) ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าเป็นการให้ความคุ้มครองในลักษณะของสิทธิข้างเคียง (Neighbouring Rights) สิทธิข้างเคียงซึ่งเป็นสิทธิอีกประเภทหนึ่งที่ใกล้เคียงและแตกต่างกับลิขสิทธิ์ สิทธิข้างเคียง หมายความถึง สิทธิของผู้ที่สนับสนุนและช่วยเหลือในการนำงานอันมีลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลปกรรม ของผู้มีลิขสิทธิ์มาถ่ายทอดหรือเป็นผู้ที่สื่องานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวไปสู่ประชาชน โดยไม่กระทบกระเทือนต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์เดิม ซึ่งผู้ที่เป็นสื่อกลางในงานดังกล่าว ได้แก่ นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ จึงมีแนวคิดในการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงจากการที่มีผู้นำผลงานแสดงของนักแสดงนั้นไปใช้หรือไปเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ทำให้นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือผู้แพร่เสียงแพร่ภาพนั้นได้รับประโยชน์หรือค่าตอบแทนจากการกระทำดังกล่าว โดยนักแสดงจะทำหน้าที่เสมือนเป็นสื่อกลางในการแสดงและนำงานอันมีลิขสิทธิ์ไปสู่ประชาชน การแสดงไม่ถือเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์แต่อย่างไร[1] นักแสดงจะได้รับค่าตอบแทนเฉพาะจากการแสดงของตนเท่านั้น ต่อมากฎหมายได้ให้ความคุ้มครองนักแสดงเหล่านี้ด้วยสิทธิที่เรียกว่าสิทธิข้างเคียง ซึ่งจะเกี่ยวโยงกับงานอันมีลิขสิทธิ์

การให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงนั้นจะเกิดขึ้นในประเทศที่ใช้ระบบการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในลิขสิทธิ์ของผู้ประพันธ์หรือ droit d'auteur ซึ่งค่อนข้างเคร่งครัดในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์แก่ผู้สร้างสรรค์งานเท่านั้น ส่วนในประเทศกลุ่มที่ใช้ระบบกฎหมาย Anglo-American Law หรือที่ได้รับอิทธิพลจากกฎหมายของประเทศในกลุ่มนี้ มักจะจัดให้นักแสดงได้รับความคุ้มครองในฐานะผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ประเภทหนึ่งด้วย[2] เหตุผลของการให้ความคุ้มครองในงานแสดงของ

---

[1] WIPO, Background Reading Material on Intellectual Property, p.216

[2] ธัชชัย ศุภผลศิริ "คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์ พร้อมด้วยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537", (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2539), หน้า 25.

นักแสดง ซึ่งแต่เดิมนักแสดงสามารถจัดให้มีการแสดงที่เป็นการแสดงสดและเป็นการแสดงที่เป็นความสามารถเฉพาะตัวของตนที่นักแสดงจะสามารถจำกัดการทำการแสดงในสถานที่และกำหนดจำนวนเฉพาะของบุคคลที่สามารถเข้าร่วมชมงานแสดงนั้นหรืออาจจำกัดสถานที่ที่จะให้มีการแสดงได้ เมื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่พัฒนาขึ้น ทำให้มีการพัฒนาสิ่งที่สามารถทำสำเนาและสิ่งที่ใช้บันทึกเสียงและภาพได้เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ ทำให้นักแสดงเสียโอกาสและรายได้จากการแสดงสดนั้น เพราะมีผู้นำงานการแสดงที่นักแสดงได้เคยแสดงไว้แล้วนั้นไปทำซ้ำและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้โดยไม่จำกัดจำนวน สถานที่ จึงทำให้เกิดภาวะการว่างงานของนักแสดงเนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Technology unemployment) นอกจากนี้การนำงานการแสดงของนักแสดงที่ได้รับการบันทึกและทำซ้ำนั้นไปเผยแพร่ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์ในงานการแสดงนั้นโดยมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ผู้ใช้ประโยชน์หรือผู้ที่นำไปเผยแพร่นั้นก็มักจะหลีกเลี่ยงและไม่เคยที่จะจ่ายค่าตอบแทนในการใช้งานหรือเผยแพร่งานดังกล่าวให้แก่นักแสดง ส่วนนักแสดงเองก็อาจไม่รู้ถึงสิทธิที่มีอยู่ของตนเองเนื่องจากไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองไว้และไม่สามารถที่จะเรียกเก็บค่าตอบแทนในงานของตนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น นักแสดงจึงมีความต้องการที่จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายในงานแสดงของตนและนักแสดงได้รับการคุ้มครองสิทธิของตนไว้ในอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศหลายฉบับ ดังต่อไปนี้

2.2 **การให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงตามอนุสัญญาโรม ค.ศ.** 1961 (The International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations, 1961 **หรือ** Rome Convention)

อนุสัญญาโรมว่าด้วยการคุ้มครองนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิข้างเคียง (Related rights of Neighbouring rights) มีผลใช้บังคับเมื่อปี ค.ศ. 1961 ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของอนุสัญญาฉบับนี้มากขึ้น เป็นผลเนื่องมาจากความเจริญเติบโตและการพัฒนามากขึ้นของเทคโนโลยีอีเล็คทรอนิคส์ในการบันทึกเสียงและการแพร่เสียงแพร่ภาพที่ก้าวหน้ามากขึ้น ในวันที่ความตกลงทริปส์มีผลใช้บังคับ

อนุสัญญาโรมนี้มีประเทศที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกรวมทั้งสิ้นจำนวน 43 ประเทศ [3] แต่ ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2546 อนุสัญญาโรมมีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นมีจำนวนทั้งสิ้น 71 ประเทศ

2.2.1 **ความเป็นมาของการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงตามอนุสัญญาโรม ค.ศ. 1961** (The International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations, 1961)

ก่อนปี ค.ศ. 1961 ที่จะมีการให้การคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียง (The International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations) หรืออนุสัญญาโรม (Rome Convention) เดิมการแสดงของนักแสดง นักแสดงจะทำการควบคุมการแสดงของตน โดยใช้ระบบในการทำสัญญาและการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกการแสดงในขณะนั้นไม่ต้องขออนุญาตจากนักแสดง เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายที่ให้การคุ้มครองเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการแสดงของนักแสดง ดังนั้น มีผู้นำสิ่งที่บันทึกการแสดงของนักแสดงไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ โดยที่ข้อสัญญาที่นักแสดงได้ตกลงไว้ไม่ได้มีการกำหนดไว้ ทำให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพของการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง และเกิดความสูญเสียโอกาสและรายได้แก่นักแสดง ซึ่งจากแนวความคิดเดิมตามอนุสัญญาเบอร์น สิทธิของนักแสดงมีลักษณะเป็นการดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรมและศิลปกรรม งานการแสดงของนักแสดงเป็นงานที่ยังคงสัมพันธ์กับงานของผู้สร้างสรรค์เดิมอยู่ อันเป็นการทำงานที่เป็นลักษณะในการเสริมเติมแต่งงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์เดิมและทำให้งานนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปและทำให้ปรากฏออกมาเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง[4] ซึ่งในประเทศที่มีการคุ้มครองสิทธิของผู้ประพันธ์จะแยกสิทธิของนักแสดงนี้ออกจากสิทธิของผู้สร้างสรรค์และเรียกว่า "สิทธิข้างเคียง" ต่อมาเมื่อปี ค.ศ.1908 ในการประชุมแก้ไขอนุสัญญาเบอร์น ที่กรุงเบอร์ลิน รัฐบาลแห่งประเทศอังกฤษได้ริเริ่มเสนอให้มีการคุ้มครองสิทธิข้างเคียงแก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1928 ในการประชุมแก้ไขอนุสัญญาเบอร์นเช่นกัน รัฐบาลของประเทศอิตาลี ได้เสนอให้กำหนดให้มีความคุ้มครองแก่นักแสดง ในการให้ความคุ้มครองเรื่องการนำการแสดงของนักแสดงและงานดนตรีกรรมที่ได้ถูกบันทึกลงในสิ่งบันทึกเสียงในงานแสดงของนักแสดงไปเผยแพร่เสียงหรือแพร่ภาพ

---

[3] จักรกฤษณ์ ควรพจน์ "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า", (กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม,2541), หน้า 74-75.

[4] Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights",p.203

นักแสดงจึงควรมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์จากการนำสิ่งบันทึกเสียงและภาพนั้นไปแพร่ภาพหรือแพร่เสียงต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตาม แนวความคิดนี้ก็ยังมิได้มีการบัญญัติไว้ในอนุสัญญาเบอร์นในขณะนั้น[5] ต่อมาในปี ค.ศ. 1948 ในการประชุมเพื่อแก้ไขอนุสัญญาเบอร์นที่กรุงบรัสเซล รัฐบาลของประเทศอังกฤษและประเทศเบลเยี่ยม ได้เสนอให้มีการคุ้มครองการแสดงโดยมุ่งเน้นให้ความคุ้มครองถึงผลประโยชน์ที่นักแสดงควรจะได้รับและในงานที่ตกเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินแล้วแต่ได้ถูกนำมาบันทึกไว้ ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงดังกล่าวควรจะได้รับประโยชน์จากการบันทึกนี้ด้วย รวมถึงผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพที่มีการใช้ประโยชน์จากงานนั้น ๆ ด้วย โดยมีการเสนอให้ทำการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงไว้ในกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ แต่ถึงแม้ว่าจะเพิ่งมีการเสนอให้ความคุ้มครองงานเหล่านี้โดยให้ตกอยู่ภายใต้กฎหมายของแต่ละประเทศก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่าในขณะนั้นมีกฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองงานดังกล่าวไว้แล้ว เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมัน ฯลฯ

อนุสัญญาโรมเป็นอนุสัญญาที่มุ่งเน้นเพื่อสร้างความสมดุลให้แก่ผู้มีสิทธิข้างเคียง ได้แก่ นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียง นับเป็นกฎเกณฑ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ถึงแม้ว่าในบางประเทศจะมีการให้ความคุ้มครองสิทธิดังกล่าวไว้แล้วก็ตาม แต่ก็มิใช่การให้คุ้มครองอย่างแท้จริง เพราะยังไม่มีมาตรฐานที่เหมาะสมในการกำหนดการให้ความคุ้มครองขั้นต่ำแก่นักแสดง นอกจากนี้ ในขณะนั้นเทคโนโลยีการเผยแพร่ต่อสาธารณะชนยังไม่มีการพัฒนาให้ทันสมัยเท่าเทียมกับปัจจุบัน ทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นยังไม่ชัดเจนและยังไม่สามารถเล็งเห็นผลกระทบดังกล่าวได้มากนัก รวมทั้งมีการต่อต้านอย่างรุนแรงจากผู้สร้างสรรค์ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อสิทธิของตนที่มีอยู่แล้ว เนื่องจากผู้สร้างสรรค์เห็นว่า นักแสดงมีสิทธิในการห้ามมิให้ผู้อื่นบันทึกงานการแสดงของตนได้อยู่แล้ว เว้นแต่จะได้อนุญาตให้มีการบันทึกเสียงหรือภาพในการแสดงของนักแสดงไปแล้ว ซึ่งหากมีการให้อนุญาตกระทำการดังกล่าวแล้วเป็นการยากที่นักแสดงจะควบคุมการนำงานการแสดงของตนไปทำซ้ำหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะชน และนิติสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงกับผู้ทำการเผยแพร่มักจะไม่มีการทำสัญญาต่อกันแต่จะเป็นสัญญาระหว่างนักแสดงกับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงเท่านั้น และ/หรือผู้สร้างภาพยนตร์ที่นักแสดงไม่สามารถห้ามมิให้ทำซ้ำหรือเผยแพร่ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้น หากได้มีการทำสัญญาอนุญาตไว้ นอกจากนี้ ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงมักจะเป็นนิติ

---

[5] WIPO, General Introductory Training Couse on Copyright and Neighbouring Rights. "The Rome Convention on Neighbouring Rights", p.2

บุคคล มิใช่บุคคลธรรมดาเช่นเดียวกับเจ้าของงานลิขสิทธิ์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งมักจะเป็นบุคคลธรรมดา ทำให้อำนาจในการตัดสินใจใด ๆ จึงทำได้ยาก เพราะการตัดสินใจใด ๆ จะต้องมีการลงมติโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นในองค์กรทั้งหมด ปัญหาเหล่านี้ทำให้การนำมาใช้บังคับของอนุสัญญาโรมเกิดความล่าช้านานเกือบครึ่งศตวรรษ ทำให้นักแสดงตกเป็นผู้เสียประโยชน์จากการนี้

2.2.2 แนวความคิดและการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงของอนุสัญญาโรม

อนุสัญญาโรมมีแนวความคิดที่เป็นแนวคิดพื้นฐานในการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์ไว้เช่นเดียวกับอนุสัญญาเบอร์น คือ หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) [6] ซึ่งนักแสดงจะได้รับความคุ้มครองภายใต้เงื่อนไข ดังนี้ คือ

ก) นักแสดงได้ทำการแสดงในประเทศภาคีของอนุสัญญา

ข) การแสดงของนักแสดงนั้นได้ถูกบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพตามที่อนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครอง

ค) การแสดงของนักแสดงที่ไม่ได้ถูกบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพแต่ได้มีการเผยแพร่งานการแสดงที่อนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครอง

อย่างไรก็ตาม หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ตามอนุสัญญาโรมได้บัญญัติให้ประเทศภาคีต้องให้ความคุ้มครองแก่คนชาติของประเทศภาคีอื่นเป็นมาตรฐานการคุ้มครองขั้นต่ำ (minimum protection) ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ แม้ว่ากฎหมายภายในของประเทศภาคีนั้น ๆ จะมิได้มีการบัญญัติให้ความคุ้มครองแก่คนชาติของตนไว้ก็ตาม ตาม Article 2.2

---

[6] Article 2 of The Rome Convention (1961)

1. For the purpose of this Convention, national treatment shall mean the treatment accorded by the domestic law of the Contracting States in which protection is claimed :

a) to performers who are its nationals, as regards performances taking place, broadcast, or first fixed, on its territory ;

b) to producers of phonograms who are its nationals, as regards phonograms first fixed, or first published on its territory ;

c) to broadcasting organizations which have their headquarters on its territory, as regards broadcasts transmitted from transmitters situated on its territory ;

2. National treatment shall be subject to the protection specifically guaranteed, and the limitations specifically provided for, in this Convention.

แห่งอนุสัญญาโรม "หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติจะต้องตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเฉพาะที่ได้รับการประกันและข้อกำหนดที่จำกัดสิทธิเฉพาะในอนุสัญญานี้"[7] ซึ่งนักแสดงที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้จะต้องได้รับสิทธิในการคุ้มครองขั้นต่ำ (minimum protection)[8] นอกจากนี้ รัฐภาคี

---

[7] อ้างแล้ว มาตรา 2.2

[8] The Rome Convention (1961)

Article 7 1. The protection provided for performers by this Convention shall include the possibility of preventing :

(a) the broadcasting and the communication to the public, without their consent, of their performance, except where the performance used in the broadcasting or the communication is itself already a broadcast performance or is made from a fixation ;

(b) the fixation without their consent of their unfixed performance ;

(c) the reproduction, without their consent , of a fixation of their performance :

(i) if the original fixation itself was made without their consent ;

(ii) if the reproduction is made for purpose different from those for which the performers gave their consent ;

(iii) if the original fixation was made in accordance with the provisions of Article 15, and the reproduction is made for purpose different from those referred to in those provisions.

2. (1) If broadcasting was consented to by the performers, it shall be a matter for the domestic law of the Contracting State where protection is claimed to regulate the protection against rebroadcasting, fixation for broadcasting purpose, and the reproduction of such fixation for broadcasting purpose.

(2) The term and conditions governing the use by broadcasting organizations of fixations made for broadcasting purpose shall be determined in accordance with the domestic law of the contracting State where protection is claimed.

(3) However, the domestic law referred to in sub-paragraphs (1) and (2) of this paragraph shall not operate to deprive performers of the ability to control, by contract, their relations with broadcasting organizations.

Article 10 Producers of phonograms shall enjoy to authorize or prohibit the direct or indirect reproduction of their phonograms.

Article 13 Broadcasting organizations shall enjoy the right to authorize or prohibit :

(a) the rebroadcasting of their broadcasts;

(b) the fixation of their broadcasts;

(c) the reproduction :

จะมีการต้องกำหนดให้นักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการห้ามมิให้บุคคลอื่นนำการแสดงของตน แพร่เสียงแพร่ภาพไปสู่สาธารณชน รวมทั้งการบันทึกการแสดงและการทำซ้ำซึ่งการบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนักแสดง เช่นเดียวกันกับอนุสัญญาที่ให้เกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์อื่น ๆ หลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาโรมได้กำหนดให้ใช้บังคับกับความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงระหว่างประเทศเท่านั้น โดยจะไม่นำมาใช้บังคับกับการคุ้มครองสิทธินักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์การแพร่เสียงแพร่ภาพภายในประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นการเฉพาะและหลักการพื้นฐานของการคุ้มครองสิทธิข้างเคียงภายใต้อนุสัญญาโรม คือ การให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของผู้ประพันธ์ในระบบลิขสิทธิ์เดิม[9] อนุสัญญาโรมได้กำหนดบรรทัดฐานของการคุ้มครองสิทธิข้างเคียงระหว่างรัฐ โดยให้การยอมรับอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐนั้น ๆ ภายใต้หลักดินแดน บรรดาประเทศภาคีจึงถูกกำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ซึ่งเป็นคนชาติของประเทศภาคีอื่นภายใต้หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ทำให้การคุ้มครองสิทธิข้างเคียงภายใต้อนุสัญญาโรมนี้ผูกติดกับปัจจัยเรื่องสัญชาติของเจ้าของงานและสถานที่ที่เกิดขึ้นของงานเช่นเดียวกับหลักการตามอนุสัญญาเบอร์น

2.2.2.1 บททั่วไป

ตามอนุสัญญาโรม คำว่า "นักแสดง" หมายความถึง ผู้แสดงละคร นักร้อง นักดนตรี นักเต้นรำและผู้แสดงออกอื่น ๆ รวมถึงบุคคลที่เล่าเรื่องและกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งนิยามตามอนุสัญญาโรมนี้เป็นการให้ความหมายไว้อย่างแคบ ซึ่งประเทศภาคีสามารถขยายความหมายของนักแสดงออกไปได้ เพื่อให้ความคุ้มครองต่อนักแสดงประเภทอื่นที่ไม่ใช่เป็นการแสดงออกเฉพาะในงานวรรณกรรมหรืองานศิลปกรรมก็ได้

(i) the fixation, made without their consent, of their broadcasts;

(ii) of fixations, made in accordance with the provisions of Article 15, of their broadcasts, if the reproduction is made for purpose different from those referred to in those provisions;

(d) the communication to the public of their television broadcasts if such communication is made in place accessible to the public against payment of an entrance fee; it shall be a matter for the domestic law f the State where protection of this right is claimed to determine the conditions under which it may be exercised.

[9]Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights" , p.221

มาตรา 7 แห่งอนุสัญญาโรมกำหนดสิทธิของนักแสดงไว้ว่า นักแสดงไม่มีสิทธิในการ "ให้อนุญาตหรือห้าม" (To Authorise or Prohibit) การทำบันทึกหรือการทำซ้ำซึ่งการแสดงของตน ซึ่งถือเป็นการห้ามมิให้นักแสดงกระทำการดังกล่าว นักแสดงจะสามารถอนุญาตหรือห้ามการกระทำดังกล่าวได้จะต้องมีการสัญญาของรัฐกำหนดให้ความคุ้มครองดังกล่าวแก่นักแสดงในการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง เพื่อให้นักแสดงสามารถทำการ "ปกป้อง (Prevent)" งานการแสดงของตนจากกระทำดังกล่าวได้แตกต่างจากผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงที่ได้รับสิทธิเด็ดขาดในการอนุญาตหรือห้ามการทำบันทึก สำเนาหรือการแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำสิ่งบันทึกของตนได้ อันเป็นความแตกต่างของระดับในการให้ความคุ้มครองที่มีความเท่าเทียมกันระหว่างนักแสดงกับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียง ทำให้นักแสดงเสมือนไม่ได้สิทธิเด็ดขาดในงานของตน โดยมีเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

ก. เนื่องจากนักแสดงเป็นตัวแทนในการแสดงงานของผู้สร้างสรรค์ หากให้สิทธิเด็ดขาดแก่นักแสดงเทียบเท่ากับสิทธิของผู้สร้างสรรค์ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้สร้างสรรค์

ข. องค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงได้ทำการโต้แย้งไว้อย่างชัดเจน เพราะเกรงว่าหากสิทธิของนักแสดงได้ถูกโอนให้แก่สหภาพของนักแสดงแล้ว จะเป็นอาวุธที่สำคัญของสหภาพของนักแสดงในการเข้าแทรกแซงความเป็นอิสระในการแพร่เสียงแพร่ภาพขององค์กรแพร่ภาพแพร่เสียง

ค. สิทธิเด็ดขาดของนักแสดงนี้ได้ถูกโต้แย้งโดยประเทศที่มีการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงไว้ เช่น ประเทศอังกฤษที่มีการให้ความคุ้มครองโดยกฎหมายในสิทธินักแสดงดังกล่าวโดยมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้มากกว่าการให้สิทธิเด็ดขาดแก่นักแสดง

นอกจากนี้ องค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ได้อธิบายถึงปัญหานี้ได้อย่างชัดเจนว่า ในการกระทำที่จะทำให้มีการแสดงเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการแสดงอยู่บนเวทีหรือในโรงภาพยนตร์ นักแสดงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะอนุญาตในการทำการแสดงของตน แต่เมื่อมีการแทรกแซงเข้ามาโดยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกภาพและเสียง หรือการแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณชนนั้น ทำให้งานแสดงของนักแสดงถูกนำไปใช้ในทางนักแสดงที่ไม่สามารถจำกัดขอบเขตได้ จึงทำให้เกิดคำถามที่ว่า เมื่อนักแสดงไม่มีสิทธิเด็ดขาดเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ในงานลิขสิทธิ์อื่น ๆ การให้อนุญาตกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานแสดงของนักแสดงต่อไปในอนาคตและการดูแลควบคุมงานการแสดงต่อไปในอนาคตนั้น ใครจะเป็นผู้อนุญาตและ

สิ่งที่เกิดขึ้นต่อมา คือ บทบัญญัติของอนุสัญญาโรมได้วางเงื่อนไขให้นักแสดงสามารถโต้แย้งได้เฉพาะสิทธิที่กำหนดให้ไว้เท่านั้น และนอกเหนือจากสิทธิดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นไปตามความคุ้มครองของบทบัญญัติของกฎหมายภายในในประเทศต่าง ๆ ซึ่งหากกฎหมายภายในประเทศนั้นไม่ได้ให้ความคุ้มครองไว้ ประเทศดังกล่าวก็จะเป็นประเทศภาคีที่กระทำการผิดพันธะกรณีที่ได้ตกลงไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

ดังนั้น เมื่อรัฐต้องการให้ความคุ้มครองแก่สิทธินักแสดง แต่เป็นการยากที่จะกำหนดไว้ให้เห็นถึงการให้คุ้มครองนั้นไว้ตามอนุสัญญาโรม ดังนั้น จึงมีการกล่าวถึงองค์กรบริหารการจัดเก็บที่เป็นส่วนที่เชื่อมโยงกับการดำเนินการต่อสิทธิของนักแสดง

สิทธิที่ให้แก่นักแสดงที่ปรากฏในอนุสัญญาโรม คือ นักแสดงต้องไม่ถูกบังคับให้อนุญาตในการบันทึกเสียงและแพร่เสียงแพร่ภาพงานแสดงของตน โดยในแต่ละรัฐอาจกำหนดให้งานแสดงของนักแสดงอยู่ภายใต้การคุ้มครองสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของนักแสดงหรือตามกฎหมายแรงงาน หรือกฎหมายการแข่งขันไม่เป็นธรรมหรือกฎหมายการหาผลประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรมและส่วนอื่นที่มีความหมายเดียวกัน ดังนั้น อนุสัญญาโรมจึงมีหน้าที่เป็นเพียงเครื่องมือในการผลักดันให้กฎหมายภายของประเทศภาคีดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา ซึ่งอนุสัญญาโรมได้ให้การคุ้มครองแก่สิทธิของนักแสดง ดังต่อไปนี้

(ก) การแพร่เสียงแพร่ภาพและการเผยแพร่สู่สาธารณะชนในงานแสดงที่ปราศจากความยินยอมจากนักแสดงในงานการแสดงที่แสดงในที่สาธารณะ เช่น การแสดงดนตรีในที่สาธารณะที่ไม่ใช่การแสดงในห้องแสดงดนตรีไม่ว่าจะโดยใช้เครื่องขยายเสียงหรือทางสาย ซึ่งในที่ประชุมมักจะมีข้อโต้แย้งว่า การเผยแพร่สู่สาธารณะชนในกรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่แทบจะไม่เกิดขึ้นเลยและรวมถึงการกระทำที่จะเป็นการกระทำละเมิดการกระทำดังกล่าว แต่กระนั้นก็ตาม การนำงานของนักแสดงออกแพร่เสียงแพร่ภาพที่ไม่จำต้องได้รับความยินยอมจากนักแสดงนั้น มีข้อยกเว้นอยู่ตามมาตรา 7 นี้อยู่ 4 ประการ คือ

1. ถ้าการแสดงที่นำมาเผยแพร่นั้น เป็นการนำมาเผยแพร่ซ้ำ

2. ถ้าการแสดงที่ถูกนำมาเผยแพร่นั้นทำมาจากสิ่งที่บันทึกรวบรวมไว้ เช่น การบันทึกที่ทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือสิ่งบันทึกเสียงทางการค้า หรือได้รับอนุญาตให้ทำการบันทึกการแสดงนั้นแล้ว *(permitted ephemeral recording)*

3. ถ้าการแสดงออกสู่สาธารณะนั้นเป็นการทำโดยการแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น การเปิดให้ฟังทางวิทยุในห้องอาหาร หรือการเปิดให้ดูทางโทรทัศน์ในโรงแรม

4. ถ้าการแสดงออกสู่สาธารณะนั้นทำโดยสิ่งที่รวบรวมไว้ซึ่งการแสดง เช่น การเล่นเพลงจากตู้เพลง [10]

(ข) การรวบรวมบันทึกการแสดงของนักแสดงโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนักแสดง ไม่ว่าจะเป็นการนำเสียงการแสดงมาบันทึกไว้ในเทป หรือนำภาพการแสดงในการแสดงสดบันทึกไว้เป็นฟิล์มภาพยนตร์หรือเทปบันทึกภาพ ทั้งนี้ รวมถึงการรวบรวมบันทึกที่กระทำโดยบริษัทบันทึกภาพบันทึกเสียง บริษัทภาพยนตร์ ผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพ หรือนักบันทึกเทปมือสมัครเล่นในห้องแสดงดนตรี

(ค) การทำซ้ำการแสดงจากสิ่งบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนักแสดง เฉพาะที่ได้การคุ้มครองไว้แล้วเท่านั้น เนื่องจากนักแสดงไม่มีสิทธิทำซ้ำในงานแสดงของตนที่ได้ถูกทำการบันทึกไว้ เพราะสิทธินี้กำหนดไว้ให้เฉพาะเจ้าของสิ่งบันทึกนั้น เช่น ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ผู้ผลิตภาพยนตร์ ผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพ อันเป็นความล้มเหลวของการให้สิทธิแก่นักแสดงที่จะสามารถมีสิทธิในการทำซ้ำในสิ่งบันทึกการแสดงของตน ซึ่งผู้แพร่เสียงแพร่ภาพได้ทำการโต้แย้งว่า อาจเป็นอุปสรรคในการแพร่เสียงแพร่ภาพของผู้ทำการเผยแพร่สิ่งบันทึกเสียงหรือภาพนั้นเพราะการแพร่เสียงแพร่ภาพนั้นส่วนใหญ่จะทำการเผยแพร่หรือโฆษณาจากสิ่งบันทึกการแสดงเท่านั้น จึงเป็นการยากลำบากที่จะดำเนินการเพื่อขออนุญาตจากนักแสดงทุกครั้งหากมีการบันทึกเสียงหรือภาพโดยองค์กรเป็นผู้ดำเนินการเองหรือกรณีที่ต้องขออนุญาตต่อนักแสดงในการทำการแพร่เสียงแพร่ภาพในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพที่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกภาพหรือเสียงนั้นได้ทำขึ้นนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า อย่างไรก็ตาม มีการกำหนดขอบเขตไว้ในสิทธินักแสดงในการกระทำที่จะต้องได้รับอนุญาตจากนักแสดงหรือนักแสดงสามารถห้ามการทำซ้ำซึ่งสิ่งที่บันทึกเสียงหรือภาพในการแสดงของตนไว้ 3 กรณีดังต่อไปนี้ คือ

1. เมื่อสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพนั้นได้ทำการบันทึกเป็นครั้งแรกโดยปราศจากความยินยอมของนักแสดง เช่น มีบุคคลทำการบันทึกการแสดงดนตรีของนักแสดง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงและได้ทำการจำหน่ายสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพการแสดงนั้นให้แก่ ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพเพื่อนำไปทำเป็นสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพทางการค้า การกระทำนี้เรียกว่า "Bootleggers" [11]

---

[10] อ้างแล้ว มาตรา 7.1 (a)

[11] Stephen M. Stewart, อ้างแล้ว, p.214

2. การทำซ้ำในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพเพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่แตกต่างหรือมิใช่วัตถุประสงค์ที่นักแสดงให้ความยินยอม เช่น ถ้าสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพการแสดงที่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงให้ทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายแก่สาธารณะชน แต่มีการนำสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพนั้นไปบรรจุไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของภาพยนตร์ กรณีนี้จะต้องมีการแยกการให้ความยินยอมของวัตถุประสงค์ดังกล่าวออกเป็น 2 ส่วน เช่นเดียวกับที่จะต้องแยกการชำระค่าตอบแทนในการให้ความยินยอมนั้นให้แก่นักแสดงด้วย ถึงแม้ว่า ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพมีสิทธินั้นตามสัญญา แต่เป็นการให้กระทำการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวสำหรับการทำสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพที่เป็นต้นแบบเท่านั้น

3. เมื่อสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพนั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายภายในของประเทศโดยปราศจากความยินยอมของนักแสดง แต่เป็นข้อยกเว้นตามมาตรา 15[12] แห่งอนุสัญญาโรม ได้แก่ เพื่อวัตถุประสงค์ใช้เป็นการส่วนตัว หรือในการคัดลอกหรือตัดต่ออย่างย่อ ๆ เพื่อทำรายงานในขณะนั้น หรือการทำการบันทึกเสียงหรือภาพการแสดงชั่วคราว โดยผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพ หมายถึง ผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพทำงานนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่ได้รับเพื่อเผยแพร่ หรือสิ่งบันทึกภาพหรือเสียงต้นแบบทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนหรือเพื่อทำการวิจัย เป็นต้น

ถึงแม้ว่า นักแสดงจะไม่ได้รับสิทธิอย่างเด็ดขาดในการทำอนุญาตหรือห้ามมิให้ทำซ้ำในสิ่งบันทึกการแสดงของตนเช่นเดียวกับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพและผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพก็ตาม แต่สิทธิที่นักแสดงได้รับตามอนุสัญญานี้ คือ นักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการนำเสนอต่อสาธารณชนในงานการแสดงของตน ซึ่งเป็นถือเป็นสาระสำคัญของนักแสดง แต่เมื่อความสัมพันธ์ในการให้ความคุ้มครองของนักแสดงถูกตัดทอนลงโดยมาตรา 7.2 ของอนุสัญญานี้ สิ่งที่เกิดขึ้น คือ เมื่อใดก็ตามที่นักแสดงได้อนุญาตให้มีการเผยแพร่หรือโฆษณาในการแสดงของตนแล้ว นักแสดงจะยังมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในการกระทำดังต่อไปนี้ได้หรือไม่ 1) การทำซ้ำ 2) การบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ 3) การทำซ้ำซึ่งสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพเพื่อนำไปใช้ในการเผยแพร่ โดยทั่วไปผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพจะสามารถนำงานที่ทำการทำซ้ำนั้นมาใช้ในการบันทึกเพื่อเผยแพร่ได้หรือไม่ อนุสัญญาโรมได้ให้กล่าวไว้ว่า เป็นเรื่องที่จะต้องได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายภายในประเทศนั้น ๆ เอง กล่าวคือ หากกฎหมายภายในของประเทศนั้นบัญญัติว่า หากนักแสดงได้อนุญาตให้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพในงานแสดงของตน นักแสดงจะไม่ได้ความคุ้มครอง หากผู้รับอนุญาตได้นำไปกระทำ

---

[12]อ้างแล้ว มาตรา 7.1

การตาม 3 กรณีดังกล่าวข้างต้น โดยผู้ได้รับอนุญาตไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนให้กับนักแสดง และหากในสัญญาอนุญาตให้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพนั้นไม่ได้กล่าวรวมถึงการนำงานของนักแสดงมาบันทึกไว้เพื่อเผยแพร่ นักแสดงก็สามารถมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนในการที่ผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพนำงานของตนไปทำการเผยแพร่ซ้ำ หรือนำไปขายหรือแลกเปลี่ยนสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพอื่นกับผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพรายอื่น

อย่างไรก็ตาม นักแสดงสามารถจำกัดการทำซ้ำในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพที่ไม่ได้รับอนุญาตจากตนได้ ซึ่งอนุสัญญาโรมไม่ได้กล่าวถึงสิทธิของนักแสดงในการจำกัดในการแพร่เสียงแพร่ภาพและการใช้สิ่งบันทึกเสียงและภาพโดยปราศจากความยินยอมของนักแสดง ซึ่งกรณีนี้ในข้อเท็จจริงเป็นการยากในการพิจารณา ซึ่งต้องนำกฎหมายภายในของแต่ละประเทศมาพิจารณา โดยอนุสัญญาโรมได้ขจัดปัญหาดังกล่าวให้แก่นักแสดงตามความคุ้มครองที่นักแสดงได้รับจากกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

สิ่งที่เกิดขึ้นต่อไป คือ นักแสดงมีความต้องการที่จะได้รับค่าตอบแทนจากการเผยแพร่เสียงหรือภาพที่มีการขยายขอบเขตมากขึ้น เมื่อผู้ดำเนินการแพร่เสียงและแพร่ภาพสามารถทำการขยายการเผยแพร่สิ่งบันทึกเสียงหรือภาพไปได้ไกลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้นักแสดงและสหภาพนักแสดงที่รวมตัวกันนั้นมีอำนาจที่จะต่อรองผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนที่ได้รับนั้น และในอนุสัญญาโรมมิได้กล่าวถึงการให้ความคุ้มครองในสิทธิทางศีลธรรม (Moral Right) ของนักแสดงไว้ มีเพียงบทบัญญัติที่กล่าวถึงสิทธินี้ไว้ว่า การกล่าวอ้างไว้เป็นการเฉพาะหรือการใช้ชื่อของบุคคลที่เป็นเจ้าของสิทธิเช่นเดียวกับนักแสดง เป็นสิทธิในชื่อเสียงและสิทธิในการใช้ชื่อของตนซึ่งได้ถูกยอมรับ

<u>2.2.2.2 การคุ้มครองในการได้รับประโยชน์จากการใช้งานในขั้นทุติยภูมิ (Secondary use) จากสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพการแสดงของนักแสดง</u>

ในมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรมได้กล่าวถึง การใช้ในขั้นทุติภูมิจากสิ่งบันทึกการเสียงหรือบันทึกการแสดงว่า “หากมีการเผยแพร่สิ่งบันทึกเสียงเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า หรือมีการทำซ้ำในสิ่งบันทึกเสียงเดียวกันนั้น ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงเพื่อเผยแพร่หรือสำหรับถ่ายทอดไปสู่สาธารณชน นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งสองราย ต้องได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจากผู้ใช้งานนั้น ๆ ภายใต้กฎหมายภายในของประเทศนั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงระหว่างกันให้คู่สัญญาดังกล่าว ให้กำหนดเงื่อนไขเสมือนหนึ่งว่ามีการแบ่งค่าตอบแทน

ให้แก่กัน"[13] อย่างไรถึงจะเป็น "การใช้งานในขั้นทุติยภูมิ" (Secondary use) ตามความคุ้มครองของมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรมฉบับนี้ ก็คือ การนำมาใช้หรือเผยแพร่ซึ่งสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพการแสดงของนักแสดงในสถานที่สาธารณะและมีผู้เข้าชมเป็นจำนวนร้อยหรือพันคนหรือมีการถ่ายทอดทางอากาศพร้อมกับมีผู้ชมหรือผู้ฟังเป็นล้าน ๆ คน กรณีเช่นนี้ถือเป็นการใช้งานในขั้นทุติยภูมิในสิ่งบันทึกภาพและการแสดงของนักแสดง อนุสัญญาโรมได้กำหนดให้นักแสดงมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนจากผู้นำงานบันทึกการแสดงของนักแสดงไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าและมีสิทธิเรียกค่าตอบแทนจากผู้ที่ทำซ้ำในสิ่งบันทึกเสียงที่บันทึกการแสดงของตนหรือนำไปใช้ซึ่งสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพเพื่อเผยแพร่หรือถ่ายทอดไปสู่สาธารณะชน โดยเป็นเรื่องที่ผู้ใช้งานดังกล่าวต้องจ่ายค่าตอบแทนที่ยุติธรรมให้แก่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงซึ่งเป็นเจ้าของสิทธินั้น ๆ การให้ความคุ้มครองในการใช้งานในขั้นทุติยภูมินี้ เนื่องมาจากการใช้สิ่งบันทึกเสียงที่มีภาพและเสียงการแสดงของนักแสดงทำให้นักแสดงมีรายได้จากการแสดงสดน้อยลง แม้ว่าจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและแรงงานในการแสดงก็ตาม แต่ก็ทำให้นักแสดงต้องทำการแสดงเพื่อแข่งขันกับสิ่งบันทึกภาพและเสียงของนักแสดงที่เกิดขึ้น

อนุสัญญาโรมได้กำหนดทางเลือกให้แก่รัฐภาคีที่จะต้องกำหนดให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงไว้ว่าจะเป็นกรให้ความคุ้มครองในลักษณะที่เป็นสิทธิเด็ดขาดหรือให้จ่ายค่าตอบแทนดังกล่าวแก่นักแสดง หรือสงวนไว้เป็นสิทธิขั้นต่ำตามอนุสัญญานี้ภายใต้ มาตรา 16.1 (a) (i) และมาตรา 12 นี้ได้จำกัดหลักเกณฑ์ที่ผู้ใช้งานสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพของนักแสดงจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่นักแสดงไว้ ดังต่อไปนี้ คือ

1. การใช้สิ่งบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพในการเผยแพร่หรือเผยแพร่สู่สาธารณะนั้นจะต้องเป็น "การให้อนุญาตในการเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า" เท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงสิ่งบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ส่วนตัวหรือการบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพที่ทำขึ้นโดยองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียง

---

[13] Article 12 of The Rome Convention (1961) " If a phonogram published for commercial purposes. or a reproduction of such phonogram, is used directly for broadcasting or for any communication to the public, a single equitable remuneration shall be paid by the user to the performers , or to the producers of the phonograms, or to both. Domestic law many, in the absence of agreement between these parties, lay down the conditions as to the sharing of this remuneration

2. ต้องเป็นการใช้โดยตรง หมายความถึง เฉพาะในกรณีที่มีการนำไปเผยแพร่ซ้ำตามมาตรา 3 (g) แห่งอนุสัญญานี้ คือ เป็นการเผยแพร่และถ่ายทอดโดยองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงกับการเผยแพร่ขององค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงรายอื่น ๆ และมีการชำระค่าตอบแทนเฉพาะในการเผยแพร่ในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพที่เป็นต้นฉบับครั้งแรกเท่านั้น แต่การเผยแพร่ซ้ำในครั้งต่อไปที่กระทำโดยสถานีอื่นนั้นไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน

3. ผู้ที่ใช้สิ่งบันทึกเสียงหรือภาพที่ได้ชำระค่าตอบแทนสำหรับการเผยแพร่และการถ่ายทอดไปสู่สาธารณะชนที่มีผู้เข้าชมและฟังเป็นจำนวนมาก ผู้ใช้สิ่งบันทึกเสียงหรือภาพกรณีอื่น ๆ จะไม่ถูกรวมอยู่ในอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งหมายความถึง การกระจายเสียงโดยตรงสู่สาธารณะชนเฉพาะการกระจายเสียงแบบไร้สาย โดยไม่ครอบคลุมถึงการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยการถ่ายทอดทางเคเบิล

4. การจ่ายค่าตอบแทน "ในอัตราเดียวที่ยุติธรรม (a single equitable remuneration)"

ก) ผู้ใช้งานสามารถจ่ายค่าตอบแทนเพียงครั้งเดียว หมายความว่าการมีองค์กรจัดเก็บเป็นเรื่องสำคัญ ถ้ามีการจ่ายค่าตอบแทนเพียงครั้งเดียวภายใต้สิทธิของเจ้าของสิทธิทั้งหมดและให้ผู้ใช้งานที่ทำการจ่ายค่าตอบแทนนั้น ๆ สามารถที่จะโต้แย้งสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับในการจ่ายค่าตอบแทนได้ทั้งหมด

ข) ในกรณีที่คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ผู้ใช้งานสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพนั้นไม่สามารถตกลงกันได้ว่า ค่าตอบแทนดังกล่าวนั้น เป็นค่าตอบแทนที่เป็น "อัตราเดียวและเป็นอัตรายุติธรรม" กรณีนี้จะต้องได้รับคำพิพากษาตัดสินชี้ขาดจากศาลของประเทศนั้น ๆ และในกฎหมายบางประเทศได้กำหนดศาลชำนัญพิเศษในการกำหนดค่าตอบแทนในการใช้ลิขสิทธิ์ให้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อกำหนดค่าตอบแทนนั้น ๆ

5. อนุสัญญาโรมกำหนดให้ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของประเทศนั้นที่สามารถจะกำหนดแนวทางในการกำหนดจ่ายค่าตอบแทนที่ยุติธรรมที่ผู้ถือสิทธิหรือผู้ที่มีสิทธิจะได้รับค่าตอบแทนนั้นไว้ 5 แนวทาง ดังนี้

ก) นักแสดงแต่เพียงผู้เดียว เช่นเดียวกับประเทศบราซิล

ข) ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพแต่เพียงผู้เดียว เช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ

ค) นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง เช่นเดียวกับประเทศสวีเดน

ง) นักแสดงแต่มีการจัดสรรปันส่วนให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงอย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับประเทศเยอรมัน

จ) ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงแต่มีการจัดสรรปันส่วนให้แก่นักแสดงอย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับประเทศออสเตรีย

สิทธิตามมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรมนี้เป็นการกำหนดไว้ในการคุ้มครองขั้นต่ำไว้เช่นเดียวกันกับสิทธิตามอนุสัญญาทั้งหมด และรัฐภาคีต้องยอมรับไว้ซึ่งข้อสงวนภายใต้มาตรา 16.1 (a) (i) แห่งอนุสัญญานี้ด้วย

ข้อตกลงในการแบ่ง "ค่าตอบแทนในอัตราเดียวที่ยุติธรรม" จากผู้ที่ได้รับค่าตอบแทนไปยังคู่สัญญารายอื่น ๆ นั้น ในกรณีที่ไม่มีการตกลงกันระหว่างคู่สัญญาทั้งหมด กฎหมายภายในของบางประเทศมักจะกำหนดเงื่อนไขไว้โดยให้ถือว่าเป็นหุ้นส่วนกัน โดยส่วนมากจึงมักจะมีการเจรจากันระหว่างคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย และหากคู่สัญญานั้นไม่สามารถตกลงกันได้ ข้อตกลงดังกล่าวนั้นจะถูกนำไปให้ศาลชำนัญพิเศษหรือศาลทั่วไปเป็นผู้ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทนั้น ในประเทศยุโรป ตัวแทนองค์กรระหว่างประเทศของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและภาพและนักแสดงได้มีการทำสัญญากัน และตกลงกันไว้ว่า หากกฎหมายภายในของประเทศนั้นกำหนดให้เฉพาะแต่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงภาพหรือนักแสดงเป็นผู้ได้รับค่าตอบแทนเพียงผู้เดียว ทั้งสองฝ่ายตกลงนำค่าตอบแทนดังกล่าวมาจัดแบ่งให้แก่กันและกัน

เมื่อแนวทางของกฎหมายภายในประเทศนั้นดูเหมือนว่าเป็นการให้สิทธิแก่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพในการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานจากสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพในการแสดงของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ จึงได้มีการกล่าวถึงความจำเป็นของการมีองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนเพื่อบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนดังกล่าวไว้และในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนอย่างน้อยหนึ่งองค์กร เพื่อกระทำการภายใต้สิทธิของเจ้าของสิทธิทั้งหลาย โดยมีแนวทางในการจัดสรรค่าตอบแทนระหว่างคู่สัญญาจะแบ่งค่าตอบแทนในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน (50/50)[14] ซึ่งถือเป็นหลักการพื้นฐานในการจัดสรรค่าตอบแทนที่ยุติธรรม "โดยเท่าเทียมกันอย่างความยุติธรรม (equality is equity)" การจัดสรรค่าตอบแทนที่ยุติธรรมในประเทศทั้งหลายอาจจะเป็นการเจรจากันระหว่างคู่สัญญาทั้งหลายและมีการทำข้อตกลงกำหนดไว้ในสัญญา ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ กฎหมายภายในของแต่ละประเทศจะกำหนดอัตราการจัดสรรที่เหมาะสมโดยผู้ที่มีอำนาจ

---

[14] Stephen M. Stewart, อ้างแล้ว, p.221

ตัดสินชี้ขาด ซึ่งขอบเขตอำนาจนี้ไม่ได้ให้ไว้เฉพาะแก่ศาลทั่วไปหรือศาลชำนัญพิเศษ ในกรณีที่ไม่มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการไว้เป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทน องค์กรที่ให้บริการในการเผยแพร่ต่อสาธารณะอาจสามารถกำหนดอัตราค่าตอบแทนเป็นอัตราเหมาต่อปี เช่น ธุรกิจตู้เพลง หรือกำหนดไว้เป็นอัตราค่าตอบแทนต่อนาทีในการเผยแพร่เสียงหรือเผยแพร่ภาพ ทั้งสองกรณีนี้อาจจ่ายค่าตอบแทนโดยแบ่งตามช่วงเวลาโดยกำหนดอิงกับมูลค่าในการแสดงสด เช่น โรงแรม ร้านอาหารหรือสถานที่สาธารณะในประเทศเยอรมัน หรือการกำหนดอัตราค่าตอบแทนจากจำนวนผู้ถือใบอนุญาตในวิทยุและโทรทัศน์ ในกรณีที่องค์กรเผยแพร่เสียงหรือเผยแพร่ภาพทางพาณิชย์สามารถกำหนดอัตราส่วนของรายได้จากการโฆษณา เช่น ประเทศอังกฤษ หรือในราคาขายค่าโฆษณาสินค้า เช่น ไอร์แลนด์ อย่างไรก็ตาม ได้มีการกำหนดสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพไว้เป็นในคำนิยามตามมาตรา 3 b แห่งอนุสัญญาโรม ซึ่งหมายความถึง สิ่งบันทึกเสียงในการแสดงเท่านั้นหรือเสียงอื่น ๆ ดังนั้น การบันทึกเทปวีดีโอ จึงยังไม่ได้รับการคุ้มครองในค่าตอบแทนที่ยุติธรรมภายใต้อนุสัญญาโรม แต่จะได้รับการคุ้มครองภายใต้อนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล

ลักษณะของลิขสิทธิ์มีความแตกต่างจากทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่น ได้แก่ เครื่องหมายการค้าและสิทธิบัตร คือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าและสิทธิบัตรแต่ละคนสามารถใช้สิทธิที่เป็นของตนเองด้วยตนเอง แต่กรณีนี้ไม่สามารถใช้ได้เสมอกับงานลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะสิทธิในการแสดงที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ทางดนตรี และในกรณีของสิทธิข้างเคียงด้วย นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจึงควรมีการจัดตั้งองค์กรที่ได้รับมอบอำนาจจากนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือโดยทำการโอนสิทธิที่มีอยู่ของตนไปให้แก่องค์กรนั้น ๆ เพราะไม่มีหลักการใด ๆ ที่จะทำให้การบริหารสิทธิที่มีอยู่ของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงนั้นสามารถทำได้โดยง่าย องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนี้จะมีทำการบริหารโดยบุคคลที่มีอำนาจแต่เพียงกลุ่มเดียว และให้องค์กรนี้เป็นตัวแทนสิทธิดังกล่าว โดยเฉพาะของเจ้าของสิทธิในประเทศนั้น ๆ โดยข้อเท็จจริงแล้วเป็นไปไม่ได้ที่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพจะใช้สิทธิและบริหารสิทธิของตนโดยปราศจากองค์กรบริหารการจัดเก็บที่ดำเนินการภายในประเทศของตน จึงทำให้เกิดแนวความคิดในการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนขึ้น

2.2.2.3 แนวคิดขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนตามอนุสัญญาโรม

คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลของอนุสัญญาโรมได้มีการจัดทำข้อมูลไว้เพื่อเป็นข้อแนะนำในการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บและวิธีการดำเนินการบริหารการจัดเก็บและ

จัดสรรค่าตอบแทนต่าง ๆ ที่ได้รับจากผู้ใช้งาน โดยได้กล่าวถึงลักษณะองค์กรบริหารการจัดเก็บตามหลักกฎหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศไว้ ดังต่อไปนี้

1) วิธีการจัดเก็บและการจัดสรรค่าตอบแทน

ตามประสบการณ์ของประเทศทั้งหมดจำนวน 32 ประเทศที่มีการดำเนินการจัดเก็บและบริหารสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ตามสิทธิที่อยู่ภายใต้มาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม ประกอบกับผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ รวมทั้งความมีประสิทธิภาพขององค์กรในการจัดเก็บและมูลเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้มูลค่าของงานการแสดงของนักแสดงมีมูลค่าลดน้อยลง เป็นวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บ การจัดสรรและการปรับอัตราค่าตอบแทนในการนำไปเผยแพร่และ/หรือเผยแพร่ต่อสาธารณะชนในสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพในทางการค้า ในระยะแรกเริ่มเป็นการยากในการทำให้เกิดการยอมรับจากผู้ใช้งานดังกล่าวในการดำเนินการจัดเก็บและยากที่จะกำหนดไว้ให้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติตามความหมายของอนุสัญญาโรม ดังนั้น การจัดเก็บค่าตอบแทนดังกล่าวจึงต้องมีการบัญญัติไว้ในเป็นกฎหมายภายในระหว่างประเทศ

ข้อตกลงในการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนี้จะต้องทำให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างสถานะของกฎหมายภายในประเทศและสถานะของกฎหมายระหว่างประเทศนั้นโดยต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บ การจัดสรรและการเข้าร่วมในผลประโยชน์ระหว่างนักแสดงในประเทศและนักแสดงต่างประเทศและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ) ซึ่งเดิมในความต้องการของประเทศที่มีการกำหนดกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เป็นสถานะอันถือเป็นหลักเกณฑ์กันระหว่างประเทศในการแก้ไขรูปแบบของการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บและวิธีจัดสรรค่าตอบแทนที่ดีที่สุดนั้น ส่วนในประเทศที่มีกฎหมายภายในกำหนดไว้เฉพาะสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ ประเทศลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือทั้งสองลักษณะนี้ สามารถดำเนินการเพื่อจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานของนักแสดงได้ตามมาตรา 12 ของอนุสัญญานี้ โดยองค์กรที่จัดเก็บค่าตอบแทนนี้จะต้องเป็นตัวแทนนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพและกำหนดไว้เป็นเพียงองค์กรเดียว เพื่อทำการแทนของบุคคลทั้งสองประเภท และจะต้องกำหนดเรื่องต่าง ๆ ไว้ในองค์กรนี้ คือ จะต้องมีการจำกัดอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในสิทธิที่ได้รับนั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว โดยมีค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้เป็นเครื่องตัดสินการดำเนินกิจการขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนี้ และอำนาจที่ถูกจำกัดและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายกฎหมายภายในประเทศควรกำหนดอำนาจและหน้าที่นั้นไว้เป็นการทั่วไปในการกำหนดไว้เป็นเงื่อนไขในบริหารองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนดังกล่าว และต้องมีการทำสัญญาลงนาม

ระหว่างคู่สัญญาที่ทำการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บไว้ระหว่างผู้จัดตั้งและผู้บริหารงานในองค์กรนั้น หลาย ๆ ประเทศที่มีดำเนินการในการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนและมีการกำหนดข้อตกลงไว้เป็นหลาย ๆ แนวทาง เพื่อเป็นทางเลือกและข้อสนับสนุนในการทำความตกลงเพื่อการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนี้ โดยจะมีข้อตกลงที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ คือ

ก) ค่าตอบแทนที่จัดสรรให้แก่บุคคลในประเทศและชาวต่างชาติ คือ ในระเบียบข้อบังคับขององค์กรบริหารการจัดเก็บที่มีการจัดเก็บค่าตอบแทนในประเทศนั้น องค์กรจัดเก็บที่มีการจัดเก็บค่าตอบแทนในประเทศจะนำส่งค่าตอบแทนไปให้แก่องค์กรต่าง ๆ ภายในประเทศตามรายละเอียดที่ได้รับเพื่อทำการจัดสรร เช่น รายชื่อนักแสดงและจำนวนค่าตอบแทนที่ได้รับจากการใช้งานการแสดง ซึ่งโดยทั่วไปจะไม่มีหลักฐานแสดงการใช้งานจากผู้ใช้งานดังกล่าว แต่จะมีเฉพาะจำนวนเงินทั้งหมดที่ตรงตามจำนวนที่มีการถ่ายทอดงานของนักแสดงทั้งหมด หากหลักเกณฑ์ในการจัดสรรขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม วิธีการจัดสรรดังกล่าวขององค์กรนั้น ๆ ต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่จำต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นคนชาติและชาวต่างชาติ การกำหนดไว้ซึ่งข้อจำกัดของอำนาจในการบริหารงานที่ได้รับมอบหมายหรือข้อตกลงในสัญญาระหว่างกันจะเป็นการนำไปสู่การกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

ข) การจัดเก็บและการจัดสรรค่าตอบแทนนี้ตกอยู่ภายใต้หลักการจัดเก็บและจัดสรรของกฎหมายภายในประเทศและกฎระเบียบภายในขององค์กรจัดเก็บในประเทศนั้น ๆ แต่หากมีการจัดสรรค่าตอบแทนโดยมีการโอนค่าตอบแทนไปสู่ประเทศอื่น ๆ ข้อตกลงขององค์กรนี้ได้กำหนดไว้เป็นข้อจำกัดของอำนาจที่ได้รับมอบหมายหรือข้อตกลงในเรื่องค่าตอบแทนต่าง ๆ ในทางกลับกันข้อตกลงที่ตกอยู่ภายใต้สัญญาของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายข้อตกลงนี้จะถูกส่งเสริมและสนับสนุนโดยสหพันธ์ระหว่างประเทศที่เป็นตัวแทนผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือสิ่งบันทึกภาพและ (IFPI) และนักแสดง (FIM หรือ FIA)

ค) ค่าตอบแทนที่คงเหลือในประเทศที่จัดเก็บและจัดสรรค่าตอบแทน ตามกฎระเบียบภายในขององค์กรนั้น ๆ บัญญัติให้องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารการจัดเก็บนั้นต้องมีการจำกัดอำนาจที่ได้รับมอบหมายหรือการทำความตกลงที่เกี่ยวกับค่าตอบแทนข้อตกลงนี้ถูกกำหนดไว้ตามสัญญาระหว่างคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายกับองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนและในการจัดสรรตามสัญญาของรัฐอื่น ๆ อันเนื่องมาจากค่าตอบแทนที่ยังคงเหลืออยู่ในประเทศที่จัดเก็บนั้นไม่รวมไปถึงเงื่อนไขทางเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาของ

กฎเกณฑ์หรือวิธีการทางการเงินที่ไม่ได้เป็นแนวทางเดียวกัน ในการคำนวณค่าตอบแทนและวิธีการในการจัดสรรในประเทศภาคีที่เป็นคู่สัญญา

(ง) ค่าตอบแทนของผู้รับประโยชน์ที่ยังคงเหลืออยู่ในประเทศที่ทำการจัดเก็บค่าตอบแทนและวัตถุประสงค์ในการใช้งานที่ทำการจัดเก็บ

2) แนวทางในการดำเนินการองค์กรบริหารการจัดเก็บตามมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม

2.1) ต้องมีกฎหมายภายในของประเทศนั้นกำหนดสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนไม่ว่าจะเป็นของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งสองประเภทตามมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ โดยมีองค์กรที่ทำการจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างยุติธรรมจากองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงและเผยแพร่สู่สาธารณะชนในสิ่งบันทึกเสียงทางการค้า โดยมีการจัดสรรให้แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพอย่างยุติธรรม องค์กรดังกล่าวต้องมีการจำกัดอำนาจที่ได้รับมอบหมายและมีข้อตกลงที่กำหนดไว้ให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวแก่องค์กรนั้น ๆ ในการจัดเก็บค่าตอบแทนนั้น ๆ

2.2) องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงต้องมีการร่วมกันกำหนดองค์กรที่ทำการบริหารการจัดเก็บว่าให้มีเพียงองค์กรเดียวหรือสามารถแบ่งแยกองค์กรออกจากกันก็ได้ และสถานะของทั้งสององค์กรนั้นจะต้องได้รับการยอมรับจากรัฐ องค์กรที่มีการดำเนินการร่วมกันจะต้องประกอบด้วยนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพในการทำหน้าที่เป็นตัวแทนโดยเท่าเทียมกัน นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพต้องเลือกตัวแทนของตนในองค์กรนั้น ๆ โดยตรง

2.3) ในกรณีที่มีรายได้ที่ได้รับมาจากการเผยแพร่งานและหรือมีการทำการถ่ายทอดต่อสาธารณะ ผลประโยชน์ที่จัดสรรให้แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งสองฝ่าย ตามบทบัญญัติของกฎหมายและในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการแบ่งรายได้ระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ในกฎระเบียบขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนจะต้องกำหนดการแบ่งรายได้ โดยต้องแบ่งในอัตราเท่า ๆ กันระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ

2.4) องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่จัดตั้งขึ้นต้องไม่เป็นองค์กรที่ทำการค้าหากำไรและสามารถกำหนดให้เป็นสถาบันที่ตกอยู่ภายใต้กฎหมายภายในประเทศนั้น ๆ ในรูปแบบสถาบันหรือเสมือนเป็นรูปแบบองค์กร มีกฎหมายทำการรับรองไว้และองค์กรที่จัดตั้งดังกล่าวจะต้องมีสถานะเป็นบุคคลตามกฎหมาย โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้

ก) มีนิติสัมพันธ์ตามสัญญาเพื่อเป็นคู่สัญญาทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ข) ดำเนินการตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ

2.5) การเข้าเป็นสมาชิกภาพของศูนย์กลางนักแสดง หรือองค์กรผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจะต้องไม่มีเงื่อนไขในการรับนักแสดงเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กร

2.6) ในการรวมกันเป็นองค์กรเดียวของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ รายได้หรือผลประโยชน์ของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพนั้นต้องทำการจัดสรรให้แก่ตัวแทนแต่ละรายตามลำดับ โดยทำการแบ่งออกเป็นหนึ่งส่วนหรือแบ่งให้ตามหน่วยงานย่อย โดยต้องมีเงื่อนไขว่า

ก) ต้องเป็นการกระทำการร่วมกันและเป็นการผูกขาดไว้รวมเป็นองค์กรเดียว และมีความเท่าเทียมกันในการทำการเป็นตัวแทนของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ

ข) อำนาจในการลงคะแนนเสียงของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงต้องได้รับการจัดสรรไว้ความยุติธรรมและมีความเท่าเทียมกันภายในองค์กรเดียวนี้หรือในการเข้าร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ โดยไม่คำนึงถึงจำนวนหน่วยงานย่อย ๆ ที่มีอยู่ที่เป็นทั้งตัวแทนของนักแสดงหรือของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ

ค) องค์กรที่รวมกันเป็นองค์กรเดียวนี้นี้ต้องร่วมกันรับผิดชอบในความตกลงที่เป็นการเจรจาในเรื่องเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทน โดยเฉพาะค่าตอบแทนจากการเผยแพร่การแสดงสาธารณะและการเผยแพร่สิ่งบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพเพื่อการค้า

ง) การกำหนดรายได้และการจัดสรรค่าตอบแทนไปสู่ผู้รับผลประโยชน์ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาจัดสรรจากส่วนงานที่แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงตามลำดับ

2.7) ต้องเป็นองค์กรแต่เพียงองค์กรเดียวที่มีผู้ทำการชี้ขาดเป็นบุคคลที่เป็นอิสระและได้รับการแต่งตั้งจากข้อตกลงในสัญญาระหว่างตัวแทนของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ

2.8) การชี้ขาดข้อพิพาทในองค์กรที่เป็นองค์กรเดียวกันจะต้องได้รับเสียงชี้ขาดที่เป็นเอกฉันท์ มีการกำหนดไว้ซึ่งกฎระเบียบในการลงคะแนนเสียงเป็นการชี้ขาดและ

ในกรณีที่ไม่สามารถตัดสินชี้ขาดได้จะต้องมีการแต่งตั้งประธานที่มีอำนาจอิสระในการทำการชี้ขาดไว้ในการเรื่องการลงคะแนนเสียง

2.9) ในกรณีที่มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ต้องมีการประชุมกันระหว่างสมาชิกขององค์กรหรือผู้ที่กระทำการแทนหรือเป็นตัวแทนของผู้มีอำนาจต้องมีส่วนในการเข้าร่วมประชุมโดยมีการตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกขององค์กรในแต่ละกรณี เพื่อเปิดโอกาสให้เป็นการปฏิบัติในระดับชาติ

2.10) กฎระเบียบที่ควรต้องกำหนดไว้ในองค์กร

ก) กรณีที่มีรายได้จากการดำเนินการจัดเก็บจะต้องชำระให้เป็นค่าบริหารงานขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนก่อน

ข) เรื่องที่ต้องผ่านการพิจารณาของสมาชิกขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน คือ เรื่องค่าบริหารงานต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายส่วนทุน รวมถึงการได้มาทางด้านทรัพย์สิน

ค) เงื่อนไขในการจัดสรรรายได้ที่ได้รับจากการจัดเก็บไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม ต้องได้รับการพิจารณาและตัดสินใจโดยนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือภาพ

ง) มีข้อกำหนดให้สำรองเงินกองทุนในอัตราที่เหมาะสม

จ) มีวัตถุประสงค์ทั่วไปในการแบ่งผู้รับผลประโยชน์ออกเป็น 2 กลุ่ม และการจัดให้มีการจัดสรรและแบ่งรายได้ในแต่ละฝ่าย โดยกำหนดวิธีการตัดสินใจชี้ขาดและให้สมาชิกขององค์กรให้อนุญาตและยินยอมกับวิธีการดังกล่าว

ฉ) ในกรณีที่ต้องชำระค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในสัญญาของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย จะต้องดำเนินการและปฏิบัติเพื่อชดใช้ค่าเสียหายตามที่ตกลงไว้

2.11) ต้องมีการทำการรายงานกิจกรรมที่เกิดขึ้นขององค์กรให้สมาชิกได้ทราบ โดยรายงานดังกล่าวต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- งบการเงินที่ผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีอิสระ
- ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขององค์กร
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นโดยองค์กรหรือหน่วยงานย่อยอื่น ๆ

2.12) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการใด ๆ ไม่ว่าจากองค์กรที่ให้ความร่วมมือถึงตัวแทนขององค์กรอื่น ๆ ของผู้สร้างสรรค์ให้แก่องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนี้ และมีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายดังกล่าวนั้นจะต้องสมเหตุสมผล

และทั้งหมดนี้คือการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญาโรมและแนวทางที่คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลของอนุสัญญาโรมได้ศึกษาไว้เกี่ยวกับรูปแบบและการดำเนินการในการบริหารองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าสิทธิต่าง ๆ

2.3 **การให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและงานของนักแสดงตาม** The Model Law Concerning The Protection of Performers of Phonograms and Broadcasting Organization

2.3.1 **ความเป็นมาของ** The model law concerning the protection of performers producers of phonograms and broadcasting Organization

The model law concerning the protection of performers producers of phonograms and broadcasting Organization ได้เริ่มต้นขึ้นโดยทำการยกร่างในการประชุมสามัญครั้งที่ 3 ที่กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ 1 และ 2 พฤศจิกายน ค.ศ. 1971 โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วมของรัฐบาลระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่เกิดขึ้นตามอนุสัญญาโรมปี 1961 (The Intergrovermental Committee of the International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations done at Rome in 1961) เพื่อกำหนดให้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้อนุสัญญาโรม และได้อนุวัตรแนวคิดตามที่ที่ประชุมครั้งก่อน ๆ ได้เสนอไว้ เพื่อเตรียมทำการร่าง The model Law ในการนำมาใช้สนับสนุนอนุสัญญาโรม หรือสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย[15] โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังกล่าว ดังนี้

---

[15] The International Labour Organisation (ILO) Geneva ,United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (Unesco) Paris, World Intellectual Property Organization (WIPO) Geneva, " Model Law concerning the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations with a Commentary on it", p.2

1. เพื่อให้สำนักงานเลขาธิการสามารถเตรียมร่างเนื้อความในบทบัญญัตินี้ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก

2. เนื้อความตามบทบัญญัติของร่าง The model Law จะต้องนำส่งไปให้รัฐภาคีของอนุสัญญาโรมและองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐบาลพิจารณา เพื่อให้ความเห็น

3. ในการประชุมครั้งต่อไปคณะกรรมาธิการ คณะกรรมาธิการจะต้องได้รับเนื้อความที่ร่างและข้อเสนอแนะรวมทั้งความเห็นทั้งหมด

ต่อมาได้มีการประชุมสามัญของคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศของรัฐบาลในกรุงเจนีวา เมื่อวันที่ 21 และ 22 สิงหาคม ค.ศ. 1972 รวมทั้งมีวาระการประชุมที่เรียกว่า "รายงานความคืบหน้าในการเตรียมการเพื่อร่าง model Law เพื่ออนุวัตรในการให้สัตยาบันและให้การสนับสนุนอนุสัญญาโรม (progress report on the preparation of a draft model law to facilitate ratification and implementation of the Rome Convention) เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าวได้ปรากฏอยู่ในรายงานการประชุมสามัญครั้งนี้ โดยคณะกรรมการได้ตระหนักถึงความยากลำบากในการพยายามรวบรวมการเตรียมเนื้อหาของบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้เป็นเนื้อความทั่ว ๆ ไป และสิ่งที่สำคัญในการดำเนินการ คือ การนำจารีตประเพณีของกฎหมายที่แตกต่างกันและวิธีการในการปฏิบัติที่มีจำเป็นที่แตกต่างกันให้รัฐภาคีสามารถดำเนินการในการบังคับใช้อนุสัญญาโรม ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้คณะกรรมการได้ตัดสินใจให้สำนักงานเลขาธิการดำเนินการต่อไปในการจัดเตรียมร่างในระยะแรก ๆ หรือร่างเนื้อหาของกฎหมายที่เป็นการรองรับผู้ที่เป็นตัวแทนของผู้สร้างสรรค์ นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ได้มีการทบทวนเนื้อหาของบทบัญญัติของ model Law และมีการทำประชาพิจารณ์โดยกลุ่มพลเรือนที่ทำการศึกษา และได้มีการจัดการประชุมสามัญครั้งที่ 40 ที่กรุงปารีสในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1973 เพื่อทำการทบทวนและแก้ไขเนื้อหาของบทบัญญัติดังกล่าวโดยคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศของรัฐบาล นอกจากนี้ร่างของบทบัญญัติดังกล่าวยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง ในที่สุดในการประชุมวิสามัญครั้งที่ 2 ของคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศของรัฐบาลที่กรุงบรัสเซล ในวันที่ 6 - 10 พฤษภาคม ค.ศ. 1974 จึงได้มีการยอมรับให้นำมาใช้โดยคณะกรรมการตามเนื้อหาฉบับที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนั้น อนุสัญญาฉบับนี้จึงถูกบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1974 ซึ่งคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศของรัฐบาลได้บัญญัติ The model law of neighboring right The model law ได้มีแนวความคิดเป็นหลักการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- The model Law เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนบทบัญญัติของอนุสัญญาโรม ตลอดจนบทบัญญัติที่ปรากฏในกฎหมายภายในของแต่ละประเทศที่ไม่เป็นไปตามอนุสัญญาโรม แต่ไม่มีบทบัญญัติที่มีผลบังคับนอกเหนือจากบทบัญญัติตามอนุสัญญาโรม The model Law ได้จำกัดขอบเขตในการให้ความคุ้มครองตามความคุ้มครองของอนุสัญญาโรมและได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดที่เหมือนกันเกี่ยวกับการถ่ายทอดโดยระบบเคเบิลทีวี (CATV)

- ตามแนวทางของ The model Law ทำให้ง่ายขึ้นและมีความเป็นไปได้ เป็นแนวทางพื้นฐานของอนุสัญญาโรม เป็นที่ทราบกันดีว่าอนุสัญญาโรมนี้มีบางส่วนที่ไม่ชัดเจน และรัฐภาคีได้ยินยอมที่จะเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติที่สำคัญเพื่อให้เกิดความชัดเจน ทำให้มีกรณีในทางปฏิบัติอย่างกว้างขวาง และสำนักงานเลขาธิการได้เห็นความจำเป็นที่จะกำหนดทางเลือก ที่จะทำให้เนื้อหาของบทบัญญัตินี้ง่ายขึ้น โดยมีทางเลือกอื่นหรือทำการเปลี่ยนแปลงหากเป็นไปได้ ในทุก ๆ กรณีมีการนำบทบัญญัติของ The model Law มาใช้ แต่ไม่ถือเป็นข้อบัญญัติภายใต้อนุสัญญาโรม

- เนื้อหาของบทบัญญัติเจตนาที่ใช้ The model Law เพื่อเป็นกฎหมายทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา และเป็นแนวทางในการคุ้มครองภายใต้มาตรา 15 ของอนุสัญญาโรมซึ่งได้รับความอนุมัติอย่างเอกฉันท์จากคณะกรรมการ และอย่างน้อยในประเทศที่กำลังพัฒนามีความต้องการที่จะเพิ่มหรือมีข้อจำกัดที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่ง The model Law ได้จัดเตรียมไว้ในขั้นต้นพร้อมกันกับมาตรา 15

2.3.2 **แนวความคิดและการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงใน** The model Law

นักแสดงต้องเป็นคนชาติในประเทศที่ตนทำการแสดง หรือได้ทำการแสดงในอาณาเขตประเทศของตน หรือการแสดงที่บันทึกลงในสิ่งบันทึกเสียงซึ่งได้รับความคุ้มครองตาม The model Law หรือการแสดงที่ยังไม่ได้ทำการบันทึกแต่ได้ถูกนำมาแพร่เสียงแพร่ภาพที่รับความคุ้มครอง นั้น The model Law ได้นำหลักต่าง ๆ มาเป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิกเลือกปฏิบัติ เช่น สัญชาติ การแพร่เสียงแพร่ภาพและการบันทึกเสียง ซึ่งหลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ต้องชัดเจน

2.3.2.1 บททั่วไป

บทบัญญัติใน The model Law มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองแก่นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่เป็นคนชาติ โดยอิงตามแนวความคิดของอนุสัญญาโรม ซึ่งปรากฏในส่วนของคำจำกัดความตามบทบัญญัตินี้มีจำนวนหก

ในแปดคำจำกัดความในส่วนที่ 1 ของ The model Law ใช้คำเดียวกันกับมาตรา 3 ของอนุสัญญาโรม ตามคำจำกัดความของคำว่า "นักแสดง" ตาม The model Law ได้ขยายไปถึงบุคคลที่ทำการแสดงเพื่อจุดประสงค์เพื่อทำการบันทึกไว้มากกว่าที่จะแสดงให้ผู้ชมได้ชม อย่างไรก็ตามบุคคลที่ทำการแสดงร่วมกันในภายหลัง โดยเป็นการต่อเติมในทางเทคนิคหรือการผสมผสานขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแสดงนั้นโดยนักแสดงรายอื่นที่ทำการแสดงต่างสถานที่และเวลา เช่น ผู้ควบคุมวงออเคสตร้า หรือผู้นำกลุ่มนักร้องประสานเสียง ได้ถูกรวมไว้ให้ได้รับความคุ้มครองตามคำจำกัดความของ The model Law นอกจากนี้ งานการแสดงตาม The model Law เช่นเดียวกันกับผู้แสดงตามอนุสัญญาโรมนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ทำการแสดงในงานวรรณกรรมหรืองานศิลปะ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วได้ขยายไปให้รวมถึงงานปาฐกถา ละครใบ้และการแสดงท่าทางต่าง ๆ ที่ไม่มีการเตรียมบทมาก่อน แต่ไม่รวมไปถึงการทำสนับสนุนและการเป็นส่วนประกอบของศิลปินทั้งหลาย นักแสดงละครสัตว์ ซึ่งมาตรา 9 ของอนุสัญญาโรมได้ยอมรับให้รัฐภาคีขยายความคุ้มครองให้แก่นักแสดงภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายภายในประเทศให้แก่นักแสดงที่ไม่ได้ทำการแสดงในงานวรรณกรรมหรืองานศิลปะได้ แต่จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีประเทศใดที่กำหนดเงื่อนไขนี้ไว้ในกฎหมายภายในประเทศของตน แต่หากประเทศเหล่านั้นได้นำเอาวิธีการตามมาตรา 9 มาบังคับใช้และตามคำจำกัดความของคำว่า "นักแสดง" ตาม The model Law นี้นักแสดงในแขนงต่าง ๆ และบุคคลใด ๆ ที่มีส่วนร่วมในการแสดงของนักแสดงผู้นั้น ซึ่งเป็นการทำให้เกิดภาพและเสียงสู่สาธารณะชนได้ บุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้ทำให้เกิดการถ่ายทอดสู่สาธารณะและเป็นการแพร่เสียงแพร่ภาพ

The model Law ได้ให้คำจำกัดความคำว่า "สิ่งบันทึกเสียง (Fixation) โดยได้เพิ่มคำว่าส่วนประกอบของสิ่งบันทึกเสียง เป็นการขยายคำจำกัดความคำว่าสิ่งบันทึกเสียงที่อนุสัญญาโรมได้ให้คำจำกัดความไว้ นอกจากนี้ ยังได้รวมคำจำกัดความคำว่า "ทำซ้ำ (reproduction)" ตามอนุสัญญาโรมและอนุสัญญาในการให้ความคุ้มครองสิ่งบันทึกเสียง (Phonograms Conventions) รวมกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.2.2 สิทธิของนักแสดงตาม The model Law

ก. สิทธิโดยทั่วไปของนักแสดง

สิทธิของนักแสดงตาม The model law จะมีลักษณะในการให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกับมาตรา 7(1) ของอนุสัญญาโรม[16] เว้นแต่ในกรณีที่มีการเผยแพร่ซ้ำและการบันทึกเพื่อนำไปเผยแพร่ ซึ่งการกระทำดังต่อไปนี้จะต้องได้รับอนุญาตจากนักแสดง

(1) การแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน เฉพาะการแสดงที่ยังไม่มีการแพร่เสียงหรือบันทึกมาก่อน

(2) การบันทึกการแสดงเฉพาะการแสดงที่ยังไม่เคยบันทึกมาก่อน

(3) การทำสำเนาจากสิ่งบันทึกเฉพาะการบันทึกที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกที่มีวัตถุประสงค์อื่นนอกจากที่นักแสดงอนุญาตหรือการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกที่ได้รับยกเว้นไม่เป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง

นอกจากนี้ เป็นสิทธิพื้นฐานของนักแสดงหรือการที่ผู้อื่นกระทำโดยปราศจากอำนาจ (without authorization) หรือไม่ให้ผู้ใดกระทำ (on person shall do) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกรณีของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ดังนั้น สิทธิโดยทั่วไปของนักแสดงในการเผยแพร่และถ่ายทอดต่อสาธารณชนถูกจำกัดโดยการแสดงที่มีอยู่แล้วในการทำการบันทึกหรือการทำการเผยแพร่ สิทธิของนักแสดงเกี่ยวกับสิ่งบันทึกการแสดงนี้ได้ถูกจำกัดไว้เฉพาะการแสดงที่ยังไม่ได้ถูกทำการบันทึก และสิทธิในการทำซ้ำการแสดงจากสิ่งบันทึกการแสดงได้ถูกจำกัดไว้เป็น 3 กรณีเช่นเดียวกันกับมาตรา 7.1 (C) ของอนุสัญญาโรม

ในส่วนที่ 2 ของ The model Law ได้กล่าวถึงสิทธิพื้นฐานของนักแสดง โดยใช้เนื้อหาเดียวกันกับส่วนที่ 4 ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับสิทธิของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและส่วนที่ 6 ที่เกี่ยวกับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดง โดยห้ามไม่ให้ผู้ใดกระทำการในการกระทำการตามที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม การใช้ถ้อยคำของบทบัญญัตินี้คล้ายคลึงกันกันกับบทบัญญัติตามอนุสัญญาโรมแต่ไม่เหมือนกันทีเดียว ซึ่งมาตรา 7 ของอนุสัญญาโรมบัญญัติให้นักแสดง "มีสิทธิในทำการปกป้อง (the possibility of preventing)" ซึ่งเหตุผลของความแตกต่างกันนี้ก็เพื่อให้สามารถที่จะปรับเข้าใช้กฎหมายของประเทศอังกฤษและอีกหลาย ๆ ประเทศ

---

[16] Section 2 of model law concerning the protection of performers , producers of phonograms and broadcasting organizations, p.2

ที่มีแบบอย่างในลักษณะเดียวกัน กฎหมายนี้ได้มีการนำบทลงโทษทางอาญามาปรับใช้ หรือให้นำมาตรการอื่น ๆ มาใช้ เพื่อลงโทษแก่บุคคลใดที่ละเมิดสิทธิในการใช้งานการแสดงตลอดจนถึงนักแสดงที่ไม่ได้ทำการโอนสิทธิของตน ในบทบัญญัติของส่วนที่ 2 จึงได้มีการนำบทลงโทษทางอาญามาบังคับใช้ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นประเทศที่เลือกให้ความคุ้มครองอย่างเด็ดขาดแก่นักแสดงไว้ภายใต้กฎหมายอาญา จำเป็นต้องพิจารณาในทางเทคนิคถึงความต้องการของบทบัญญัติในส่วนอื่น ๆ สังเกตได้จากส่วนที่ 9 ที่เกี่ยวกับค่าเสียหายทางแพ่งและค่าปรับอย่างร้ายแรงในทางกฎหมาย โดยพิจารณาค่าเสียหายจากความร้ายแรงที่ผ่านมา ความต่อเนื่องและการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าของผู้กระทำการละเมิดสิทธิของนักแสดง ซึ่งตามอนุสัญญาโรมได้กล่าวได้ถึงสิทธิขั้นต่ำของนักแสดง แต่มาตรา 7 วรรค2 (1) บัญญัติไว้ว่าไม่รวมถึงการให้ความคุ้มครองในการเผยแพร่ซ้ำ การทำการบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพและการทำซ้ำในสิ่งบันทึกเพื่อการแพร่เสียงแพร่ภาพ สำหรับกรณีที่นักแสดงได้ให้อนุญาตให้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพ สิทธิเหล่านี้รัฐภาคีสามารถกำหนดให้ความคุ้มครองไว้ในกฎหมายภายในแห่งประเทศของตนได้

สิทธิของนักแสดงตามเกี่ยวกับการแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำมี 2 ประการที่เกี่ยวข้องกัน คือ นักแสดงได้รับความคุ้มครองจากการโต้แย้งสิทธิของตนจาก “ผู้ที่กระทำการแพร่เสียงแพร่ภาพที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น (pirate broadcasters)” ในกรณีผู้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงสด โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงรายแรกที่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงให้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพร สิ่งที่ชัดเจนไปกว่านั้น คือ นักแสดงมีสิทธิในการห้ามมิให้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพของตนโดยไม่ได้รับความยินยอมจากตนและเป็นการอนุญาตให้สิทธิดังกล่าวแก่ผู้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพรายอื่น ๆ ในการแพร่เสียงแพร่ภาพในงานแสดงนั้น ๆ จากผู้ที่รับอนุญาตให้แพร่เสียงแพร่ภาพได้ ทั้งนี้ นักแสดงจะได้รับความคุ้มครองในงานการแสดงของตนดังต่อไปนี้ คือ

1) การบันทึกการแสดงสดเฉพาะในการแพร่เสียงแพร่ภาพที่ได้รับความยินยอม

2) การทำซ้ำในสิ่งบันทึกการแสดง เฉพาะกรณีที่มีการแพร่เสียงแพร่ภาพและสิ่งบันทึกนั้นได้รับความยินยอม

3) การแพร่เสียงแพร่ภาพจากสิ่งบันทึกการแสดงหรือการทำซ้ำ เฉพาะสิ่งบันทึกการแสดงและการทำซ้ำที่ได้รับความยินยอม

ในอนุสัญญาโรมในส่วน 2 (1) (d) ได้ให้สิทธิแก่นักแสดงในการควบคุมการทำซ้ำงานการแสดงสดของตนในสิ่งบันทึกที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำซ้ำ The model Law ให้ความ

คุ้มครองเช่นเดียวกัน โดยให้สิทธิแก่นักแสดงในการควบคุมการใช้สิ่งบันทึกการแสดงหรือการทำการแพร่เสียงแพร่ภาพที่ไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งเป็นหลักที่ขัดกันหากเป็นการใช้งานที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่มีข้อจำกัด ซึ่งถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์นั่นเอง ในทางกลับกัน ปัญหาในทางปฏิบัติของผู้ใช้งานที่จะตัดสินใจกระทำการดำเนินการบันทึกการแสดงและทำการแพร่เสียงแพร่ภาพอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ควบคู่ไปกับสถานการณ์ที่เรียกว่า ถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้ The model Law เป็นสนใจของนักกฎหมายของแต่ละประเทศ

The model Law ให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงต้องไม่น้อยกว่า 20 ปี นับจากวันสิ้นปีของปีที่ทำการแสดง ถึงแม้ว่าอนุสัญญาโรมได้กำหนดให้ความคุ้มครองสิ้นสุดลงเมื่อครบ 20 ปี ก็ตาม ซึ่งเป็นการขยายระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองที่ยาวนานกว่าอนุสัญญาโรม

ข. สิทธิของนักแสดงในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

การจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกเสียงภายใต้มาตรา 16 แห่งอนุสัญญาโรมรัฐภาคีสามารถที่จะเลือกบังคับใช้การจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ในสิ่งบันทึกเสียงโดยการทำเป็นข้อสงวน ซึ่งมีบางประเทศที่ไม่บังคับใช้ตามมาตรา 12 ที่กำหนดให้ผู้ใช้สิ่งบันทึกที่นำออกแพร่เสียงแพร่ภาพเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าหรือการทำสำเนาในงานสิ่งบันทึกเสียงไม่ว่าจะเป็นการใช้โดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพหรือกระทำการต่าง ๆ ที่เป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือที่เราเรียกกันว่า "การใช้ประโยชน์ในขั้นทุติยภูมิ "Secondary uses" ผู้ใช้สิ่งบันทึกเสียงดังกล่าวจะต้องจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมแก่นักแสดง หรืออาจจ่ายให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง หรือจ่ายให้แก่ทั้งสองฝ่าย ซึ่งรัฐภาคีในอนุสัญญาโรมที่เป็นภาคีใหม่ใน 14 รัฐ มี 3 รัฐที่ทำข้อสงวนไม่บังคับใช้มาตรา 12 นี้ ได้แก่ ประเทศคอนโก ประเทศฟิจิและประเทศไนเจอร์ มี 3 รัฐ ที่ได้วางข้อกำหนดในการให้ความคุ้มครองจำกัดการใช้ไว้อย่างชัดเจนและตามหลักสัญชาติของคนชาติซึ่งได้แก่ ประเทศเดนมาร์ก ประเทศสวีเดนและสหราชอาณาจักร และมีอีกสามประเทศคือ ประเทศออสเตรีย ประเทศเยอรมันนีและประเทศเชคโกสโลวาเกีย ที่จำกัดการให้ความคุ้มครองตามหลักคนชาติ ซึ่ง The model Law ได้อธิบายเพิ่มเติมนอกเหนือจากอนุสัญญาโรมไว้ในข้อ 5 ซึ่งมีการใช้ถ้อยคำที่ใกล้เคียงกับมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม โดยมีหัวใจในการให้ความคุ้มครองให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ทางการค้า ผู้ที่ใช้สิ่งบันทึกเสียงดังกล่าวโดยตรงเพื่อทำการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือถ่ายทอดไปสู่สาธารณชน จะต้องจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง โดยสามารถเลือกที่จะจ่ายให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้และผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจะต้องนำไปแบ่งเพื่อจ่ายให้แก่นักแสดงในอัตราส่วนที่เท่ากันตามจำนวน

I20824439

ค่าตอบแทนที่ได้รับมา ซึ่ง The model Law ไม่ได้ให้ทางเลือกในการจ่ายให้แก่ผู้ที่ได้รับไว้ ซึ่งอนุสัญญาโรมจะกำหนดไว้ในเรื่องการแบ่งปันค่าตอบแทนที่เป็นธรรมไว้ว่า ผู้ใช้งานสามารถจ่ายให้แก่บุคคลใดก็ได้ตามที่กำหนดไว้ 5 แบบ นอกจากนี้ อนุสัญญาโรมไม่ได้กำหนดไว้ในเรื่องอัตราส่วนในการแบ่งค่าตอบแทนที่เป็นธรรมว่าต้องแบ่งในอัตราเท่าไร

จากแนวคิดในเรื่องค่าตอบแทนที่เป็นธรรมนี้ The model Law ได้เริ่มมีการก่อตั้งกองทุนแห่งชาติในการบริหารค่าตอบแทนที่เป็นธรรมนี้และทำการจัดสรรผลประโยชน์ดังกล่าวให้แก่นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือบุคคลทั้งสองฝ่ายนี้ ภายใต้กฎหมายนี้ในปี ค.ศ. 1952 ประเทศนอร์เวย์ได้ทำการจัดตั้งกองทุนขึ้นเพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนนักแสดงชาวนอร์เวย์และทายาทของนักแสดง โดยมีการจ่ายเงินบางส่วนของกองทุนให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงที่ถูกนำมาใช้เพื่อการแสดงสาธารณะและการแพร่เสียงแพร่ภาพสู่สาธารณชน กฎหมายของประเทศนอร์เวย์นี้ได้ปฏิบัติในการประชุมสามัญครั้งแรกของคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศของรัฐบาลแห่งอนุสัญญาโรมในปี ค.ศ. 1967และมีเสียงข้างมากจากคณะกรรมการที่ชี้ขาดว่าการตั้งกองทุนดังกล่าวนี้ไม่เป็นการขัดกับมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม นอกจากนี้ยังได้ให้ความเห็นว่าการจัดตั้งกองทุนในลักษณะเป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพื่อที่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงที่เป็นคนชาติของประเทศที่พัฒนาแล้วจะได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมในการใช้งานในลักษณะดังกล่าวจากประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม

มาตรา 5 ของ The model Law จะกำหนดไว้เฉพาะโครงร่างของระบบในการจ่ายค่าตอบแทนและการจัดสรรปันส่วน ซึ่งรัฐภาคีจะต้องกำหนดวิธีการในการจ่ายค่าตอบแทนและกำหนดสิทธิไว้โดยพิจารณาเป็นรายบุคคลและระยะเวลาในการใช้ประโยชน์ในงานเหล่านั้น The model Law ไม่ได้กำหนดจำนวนค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินไว้อย่างชัดเจนและไม่ได้กำหนดหลักการในการคำนวณค่าตอบแทนในการใช้งานนั้น ๆ เพียงแต่มีการเสนอไว้เป็นแนวทางว่าค่าตอบแทนที่เป็นธรรมนี้อาจมาจากการเจจาในทางด้านสัญญา หรือการชี้ขาดโดยอนุญาโตตุลาการ หรือคู่สัญญาอาจร้องขอต่อศาลให้ศาลกำหนดค่าตอบแทนที่กำหนดไม่ได้ก็สามารถทำได้

2.3.2.3 การโอนสิทธิของนักแสดง

การโอนสิทธิของนักแสดงนั้น The model law จะไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสิทธิและการโอนสิทธิของนักแสดงที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไว้เช่นเดียวกับ

อนุสัญญาโรม ดังนั้น การให้ความคุ้มครองในการโอนสิทธิดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของรัฐภาคี

2.3.2.4 ข้อยกเว้นในการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดง

ข้อยกเว้นในการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงตาม The model Law ในมาตรา 7 นี้มีข้อความเป็นไปตามมาตรา 15 แห่งอนุสัญญาโรม ซึ่งข้อยกเว้นนั้น ได้แก่ การใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว การบันทึกเพื่อการรายงานข่าวสารประจำวันหรือการบันทึกชั่วคราวเพื่อวัตถุประสงค์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการใช้ในรูปแบบของการตัดทอนหรือคัดเลือกมาบางส่วนสั้น ๆ เช่นเดียวกันกับข้อยกเว้นในกฎหมายลิขสิทธิ์ แต่ในประเทศที่เป็นภาคีทั้งในอนุสัญญาโรมและอนุสัญญาว่าด้วยการให้ความคุ้มครองสิ่งบันทึกเสียง จะต้องนำมาบังคับใช้ในกรณีข้อจำกัดในเรื่องของการอนุญาตให้ใช้สิทธิ อย่างไรก็ตาม The model Law ได้กำหนดข้อยกเว้นในการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงไว้ ในกรณีดังต่อไปนี้

1. การทำซ้ำเพื่อการใช้ในการสอนหรือในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

2. การอนุญาตให้ใช้สิทธิในการทำซ้ำที่จำกัดเฉพาะการทำซ้ำและจัดจำหน่ายในประเทศแต่ไม่รวมถึงการส่งออกของสำเนางานนั้น ๆ และ

3. การอนุญาตให้ทำซ้ำในงานการแสดงนั้น ๆ โดยมีการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ซึ่งจะคำนวณมาจากจำนวนในการทำซ้ำที่ทำขึ้นหรือจำนวนในการจัดจำหน่าย

2.3.2.5 การแก้ไขเยียวยากรณีละเมิดสิทธิของนักแสดง

มาตรา 9 ของ The model law ซึ่งเป็นเพียงโครงร่างในการให้ข้อสังเกตทั่วไปที่กฎหมายภายในของรัฐภาคีควรกำหนดไว้เพื่อเยียวยาการละเมิดสิทธิของนักแสดง ดังนี้

(1) ศาลอาจมีคำสั่งเพื่อยับยั้งการละเมิดสิทธิของนักแสดงได้ หากศาลเชื่อว่ามีการละเมิดสิทธิของนักแสดง

(2) ศาลอาจมีคำสั่งให้นำเงินที่ผู้กระทำละเมิดนั้นนำมาจ่ายเป็นเงินค่าชดเชยความเสียหายตามความเป็นจริงให้แก่นักแสดง

(3) กรณีที่เป็นการทำละเมิดอย่างเป็นอาจิณหรือไม่เข็ดหลาบ ผู้กระทำจะต้องได้รับที่โทษสูงขึ้น

การเยียวยาตามมาตรา 9 ของ The model law เป็นการรวมไว้ถึงมาตรการในการลงโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง โดยมีคำสั่งศาลเพื่อเป็นการบรรเทาและป้องกันการกระทำ

การละเมิดอย่างต่อเนื่องทั้งในปัจจุบันหรือต่อไปในอนาคต เช่น กรณีการแสดงสดของนักแสดง หากมีการแพร่เสียงแพร่ภาพในบันทึกการแสดงสดนั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตนักแสดง นักแสดงก็อาจร้องขอต่อศาลเพื่อดำเนินการให้ระงับการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการบันทึกการแสดงที่ไม่ได้รับอนุญาตนั้นได้

2.4 **ความตกลง** TRIPs (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)

องค์กรการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) นี้ได้จัดตั้งขึ้นตามความตกลงมาราเกซ เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2537 ณ กรุงมาราเกซ ประเทศโมรอคโค โดยเริ่มต้นจากการประชุมของรัฐภาคีของความตกลงทั่วไปทางภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement of Tariffs and Trade -GATT) โดยมีการประชุม ณ ประเทศอุรุกวัย ที่เรียกว่า การเจรจาแกตต์รอบอุรุกวัย (Uruguay Round) ได้มีการลงนามร่วมกันใน "กรรมสารสุดท้ายรวบรวมผลการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย"[17] (Final Act Embodying the Results If the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations) และได้มีความตกลงในการจัดตั้งองค์กรการค้าโลก (Agreement Establishing the World Trade Organization) เป็นกฎบัตรในการจัดตั้ง WTO และได้รับการยอมรับจากประเทศสมาชิกในหลายประเทศ จึงมีการจัดตั้ง WTO เป็นองค์กรระหว่างประเทศขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการค้าเสรีระหว่างประเทศ และกำกับการดำเนินการของประเทศสมาชิกให้เป็นไปตามความตกลงทางการค้า เพื่อยุติกรณีพิพาททางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน และเป็นเวทีเจรจาการค้าของประเทศสมาชิกต่าง ๆ ซึ่งในขณะนั้นการค้าเสรีระหว่างประเทศมีอุปสรรคมากมาย เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ต่างมีวิธีการในการทำการกีดกันการนำเข้าสินค้าจากประเทศต่าง ๆ เพื่อมิให้เงินตราของประเทศตนรั่วไหลไปสู่ประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ประเทศต่าง ๆ ได้มีการตั้งกำแพงภาษีในการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ ทำการอุดหนุนการส่งออกและนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อเป็นการกีดกันการค้าเสรี

---

[17] จักรกฤษณ์ ควรพจน์ "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า" (กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม,2541), หน้า 3.

ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งขององค์กรการค้าโลกในลำดับที่ 59 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 ก่อนวันที่จะทำการก่อตั้งองค์กรการค้าโลกนี้เสร็จ ในวันที่ทำการก่อตั้งองค์กรการค้าโลกนี้ขึ้นมีสมาชิกรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 146 ประเทศ ในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยถูกประเทศสหรัฐอเมริกาบีบบังคับให้ประเทศไทยต้องให้ความคุ้มครองในเรื่องลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร และหากไม่ดำเนินการดังกล่าวจะถูกตัดสิทธิ GSP ที่ได้ให้แก่ประเทศไทย ประเทศไทยจึงได้ใช้เวทีในการเจรจาของ WTO เป็นเครื่องมือต่อรองกับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยให้รอผลในการเจรจาตามความตกลงนี้ ถึงแม้ว่าผลการเจรจาจะมีผลผูกพันสมาชิกทั้งหมดก็ตามรวมทั้งประเทศไทยในการที่ต้องบัญญัติกฎหมายในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา แต่ก็ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถจะใช้อำนาจตามอำเภอใจกับประเทศไทยได้อีกต่อไป นอกจากนี้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ในการเป็นสมาชิกขององค์กรการค้าโลก คือ ได้รับประโยชน์ในการเปิดตลาดการค้าเสรี ซึ่งประเทศอื่น ๆ ที่เป็นประเทศคู่ค้าต้องลดอัตราภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าลง เป็นการทำให้สินค้าของประเทศไทยสามารถขายสินค้าของตนในประเทศอื่นๆได้มากขึ้น มีการไหลเข้าของเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีด้านสารสนเทศ ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้าต่าง ๆ ให้ทันสมัยและมีต้นทุนต่ำลงมากขึ้น ในขณะเดียวกันยังทำให้ประเทศไทยสามารถเปิดเสรีตลาดการค้าบริการระหว่างประเทศ แต่การเข้าเป็นสมาชิกองค์กรการค้าโลกนี้มีผลทำให้ประเทศไทยต้องมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงในการเจรจาทางการค้าในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาตามพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา (Trade-Related Aspects of Intellectual Property, including Trade in Counterfeit Goods หรือ TRIPs) เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิก โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกของ TRIPs ต้องแก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาภายในประเทศที่มีอยู่นั้นให้สอดคล้องกับข้อกำหนดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน TRIPs และหากประเทศสมาชิกนั้นไม่มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาตามที่ TRIPs ได้กำหนดไว้ ประเทศสมาชิกนั้นต้องทำการบัญญัติกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาฉบับใหม่เพื่อให้มีความคุ้มครองตามที่ TRIPs กำหนดไว้ ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ต้องทำการดำเนินการแก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาฉบับเดิมและทำการบัญญัติกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาฉบับใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการคุ้มครองว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลทั่วไป ภายใต้การปฏิบัติตามพันธกรณีตาม TRIPs และองค์กรการค้าโลกในเรื่องของการกำหนดขอบเขตและมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไว้ ไม่ว่าจะ

เป็นในเรื่องเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร แบบผังภูมิของวงจรรวม ความลับทางการค้าและสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

2.4.1 **ความเป็นมาของความตกลง** TRIPs (Agreement on Trade-Related Aspects of IntellectualProperty Rights)

เดิมก่อนที่จะมีความตกลง TRIPs หากกล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศนั้น จะหมายความถึง อนุสัญญาเบอร์นที่ให้ความคุ้มครองในงานวรรณกรรมและศิลปกรรม และอนุสัญญากรุงโรมที่ให้ความคุ้มครองในงานของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพในงานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งถือเป็นสิทธิข้างเคียง อนุสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ เหล่านี้มีหลักพื้นฐานเดียวกัน คือ หลักในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ซึ่งประเทศภาคีต้องให้ความคุ้มครองสำหรับคนชาติในประเทศภาคีอื่นและมีการกำหนดสิทธิขั้นต่ำให้แก่เจ้าของงานต่าง ๆ ที่รัฐภาคีต้องให้ความคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน คือ อนุสัญญาทั้งสองฉบับนี้ให้ความคุ้มครองในระดับระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ไม่รวมไปถึงการให้ความคุ้มครองภายในประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทำให้เกิดความแตกต่างของระดับในการให้ความคุ้มครองเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ในแต่ละประเทศ และมีผลกระทบต่อประเทศสมาชิกทั้งหมดที่เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว โดยความมุ่งหมายของอนุสัญญาทั้งสองฉบับมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองงานสร้างสรรค์ของคนต่างชาติและเป็นงานสร้างสรรค์ที่มีสถานที่เกิดของงานนั้นในต่างประเทศ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้สร้างสรรค์ที่เป็นคนชาติในประเทศภาคี นอกจากนี้ ภายใต้แนวคิดในเรื่องการค้าเสรีระหว่างประเทศ ในประเทศที่พัฒนาแล้วเมื่อเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงไปและได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าขึ้นพร้อมกับการจำนวนการเพิ่มขึ้นของงานทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงเทคโนโลยีด้านการบันทึกเสียงหรือภาพและการเผยแพร่หรือการถ่ายทอดที่ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า "โลกาภิวัฒน์ทางเศรษฐกิจ (globalization of the economy)"[18] ขึ้นนั้น ทำให้ผลกระทบโดยตรงต่อการทำซ้ำในงานอันมีลิขสิทธิ์และทำให้มูลค่าของงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นลดน้อยลง เพราะสามารถทำซ้ำได้อย่างง่ายดายและรวดเร็วขึ้น นั่นหมายความว่า การผลิตเพื่อทำซ้ำหรือการนำงานอันมีลิขสิทธิ์ต่าง ๆ เพื่อไปเผยแพร่เป็นการกระทำที่ทำได้อย่างรวดเร็ว หากบุคคลใดต้องการทำสำเนาหรือเผยแพร่งานอันมีลิขสิทธิ์ต่าง ๆ ไปสู่ประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก โดยไม่จำกัดจำนวนและขอบเขตในการเผยแพร่และไม่จ่ายค่าตอบแทน

---

[18] Alberto Bercovitz, Copyright and Related Rights : p.146

ใด ๆ ให้แก่ผู้สร้างสรรค์งาน หากไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองในเรื่องดังกล่าว ผู้สร้างสรรค์งานหรือผู้เป็นเจ้าของสิทธิจะไม่สามารถดำเนินการทางกฎหมายใด ๆ กับบุคคลดังกล่าวได้ และสินค้าปลอมแปลงเหล่านี้ประสบความสำเร็จอย่างมาก เพราะผู้ผลิตสินค้าดังกล่าวมีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าสินค้าถูกกฎหมาย เป็นผลต่อการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและมีความเป็นไปได้ที่การสูญเสียการเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากทำให้ประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นต้องสูญเสียผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นเงินจำนวนมหาศาลและประเทศที่กำลังพัฒนาได้เพิ่มขีดในความสามารถในการทำการแข่งขันในตลาดโลกอย่างรวดเร็วมากขึ้น จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อในการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญาเบอร์นและอนุสัญญาโรม ความกดดันจากตลาดโลกาภิวัฒน์ดังกล่าวทำให้งานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครอง โดยถือเป็นปัจจัยสำคัญทางภาคอุตสาหกรรมและเมื่อมีสถานที่ที่เป็นตลาดโลกาภิวัฒน์ที่ทำการลงทุนอุตสาหกรรมครั้งใหญ่โดยเฉพาะในการผลิตสิ่งบันทึกต่าง ๆ ในงานลิขสิทธิ์ต่าง ๆ การลงทุนในงานลิขสิทธิ์เหล่านี้คล้ายคลึงกับการขายสินค้าและสิ่งที่สำคัญคือการประชาสัมพันธ์เพื่อจำหน่ายงานนั้น ๆ ในตลาดทั่วไป ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาในงานทรัพย์สินทางปัญญา ถือเป็นค่าใช้จ่ายของงานที่ไม่มีรูปร่างและถูกนำเปรียบเทียบกับสินค้าอื่น ๆ ที่มีรูปร่างและในบางครั้งค่าใช้จ่ายดังกล่าวนั้นมีจำนวนมากกว่าค่าใช้จ่ายของการจำหน่ายสินค้าที่มีรูปร่างและบริการในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นสินค้า นอกจากนี้ การทำการบันทึกเทปคาสเซ็ทและวีดีโอเทปมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประกอบการค้าเช่นเดียวกับการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่น ๆ สิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเหล่านี้จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของงานลิขสิทธิ์ในงานนั้นในการให้ทำการทำซ้ำในงานนั้น ๆ เพื่อให้บุคคลที่ทำการจำหน่ายสิ่งบันทึกเทปหรือวีดีโอเทปนั้น ๆ ก็สามารถหาประโยชน์และทำการค้าหากำไรได้จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น ไม่ว่าจะเป็นการให้เช่าหรือการเช่าซื้อ และในที่สุด ก็ไม่สามารถที่จะมองข้ามสิ่งที่เรียกว่า งานแสดงของนักแสดงที่ถูกนำไปใช้บ่อยและสิ่งที่สำคัญ คือ การทำให้นักแสดงสามารถติดตามเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของในงานการแสดงของตนและเพื่อให้นักแสดงที่เป็นเจ้าของงานแสดงนั้นได้รับประโยชน์จากการที่มีบุคคลอื่นนำงานแสดงของตนไปกระทำการต่าง ๆ เพื่อค้าหากำไร

เหตุผลที่ประเทศที่กำลังพัฒนาตัดสินใจเข้าร่วมในการให้ความคุ้มครองในงานทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้ความตกลง TRIPs เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์ทางการค้าจากการลดกำแพงภาษีและการขจัดอุปสรรคทางการค้า รวมทั้งการเปิดตลาดทางการค้าสำหรับสินค้าบางประเทศ

2.4.2 **ความสัมพันธ์ระหว่างความตกลง** TRIPs (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) **กับอนุสัญญาลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงที่ยังมีผลบังคับใช้**

แต่เดิมข้อตกลงทั่วไปว่าด้วย พิกัดศุลกากรและการค้า (GATT) ไม่ได้ให้อำนาจเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินปัญญา เนื่องจากการคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญากับการค้าระหว่างประเทศยังไม่เป็นที่ยอมรับ[19] GATT กล่าวถึงทรัพย์สินทางปัญญาเฉพาะในทางการค้าเสรีเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนในการได้สิทธิและการบังคับสิทธิในทางทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งความตกลง TRIPs เป็นการทำให้เกิดความชัดเจนในแนวความคิดเกี่ยวกับตลาดโลกาภิวัฒน์สำหรับการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา โดยได้กำหนดไว้ร่วมกับสินค้าและบริการต่าง ๆ และมีการคุ้มครองขั้นต่ำในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญากับประเทศทุก ๆ ประเทศ เพื่อทำให้ไม่มีการแข่งขันที่เหลื่อมล้ำกันและมีความแตกต่างระหว่างกันเกิดขึ้น อันเป็นผลทำให้เกิดพฤติการณ์ของตลาดการค้าทั่วโลกตกอยู่ในรูปแบบเดียวกัน ทรัพย์สินทางปัญญาจึงได้ถูกกำหนดไว้ในความตกลง TRIPs เช่นเดียวกับสินค้าอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศและการแก้ไขปัญหาเช่นนี้ทำให้เกิดเหตุที่ทำให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลที่เกิดขึ้นตามมาได้ คือ ทำให้เกิดการบังคับทิศทางของลิขสิทธิ์ในทางการค้าและทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากและสิทธิทางศีลธรรมของผู้สร้างสรรค์ได้นำไปสู่การพัฒนาในระดับขั้นทุติยภูมิและมีการกำหนดกฎระเบียบของผู้สร้างสรรค์ทั้งหลายไว้เป็นแนวทางต่อไป จึงกล่าวได้ว่าเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การปรับปรุงวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เป็นพื้นฐานหลักในความตกลง TRIPs คือ ไม่ได้มีเฉพาะการข้อกำหนดหรือกฎระเบียบใหม่ ๆ ทั้งหมด แต่มีการนำอนุสัญญาฉบับต่าง ๆ มาปรับใช้เหมือนเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อขยายขอบเขตของอนุสัญญาเหล่านั้นซึ่งเป็นมาตรการเสริม เพื่อให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศในเรื่องสิทธิข้างเคียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีความสัมพันธ์กันระหว่างความตกลง TRIPs และอนุสัญญาโรม ดังต่อไปนี้

ก) ประเทศภาคีที่มีพันธกรณีตามอนุสัญญาโรมยังคงต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีตามขอบเขตที่อนุสัญญาโรมได้กำหนดไว้ และความตกลง TRIPs ไม่ได้ทำให้พันธกรณีของประเทศภาคีในอนุสัญญาโรมดังกล่าวลดลง

---

[19] ธัชชัย ศุภผลศิริ "กฎหมายลิขสิทธิ์", (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2544), หน้า 53.

ข) อนุสัญญาโรมได้ถูกบัญญัติและรวบรวมไว้เป็นความตกลง TRIPs เช่น ในเรื่องข้อกำหนดในหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและในกรณีที่มีการนำหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาตินั้น หากสังเกตจากหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพนี้ไม่ได้ถูกกำหนดสิทธินี้ไว้เช่นเดียวกับที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญาโรม แต่จะมีสิทธิเฉพาะที่ระบุไว้ในความตกลง TRIPs เท่านั้น การกำหนดไว้เช่นนั้นสามารถสร้างกฎเกณฑ์การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศเพิ่มเติมจากหลักการที่อนุสัญญาทั้งสองฉบับได้ โดยไม่จำต้องทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติของอนุสัญญาเบอร์นและอนุสัญญาโรม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาตินี้ตามความตกลง TRIPs นี้เป็นการวางแนวทางเดียวตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 16 วรรค 1. b แห่งอนุสัญญาโรม[20] โดยอ้างสิทธิไปถึงในความตกลง TRIPs โดยมีการนำเรื่องนี้ไปยังสภาการค้าเกี่ยวกับสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา (The Council foe Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดข้อตกลงในความตกลง TRIPs

ค) ความตกลง TRIPs ไม่ได้กำหนดพันธกรณีสำหรับรัฐภาคีให้รับเอาพันธกรณีตามอนุสัญญาโรมมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมายภายใน แต่จะรับรองเฉพาะพันธกรณีที่ประเทศสมาชิกบางประเทศมีต่อกันตามอนุสัญญาโรมเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีการนำเอาบทบัญญัติมาทั้งหมดเช่นเดียวกับอนุสัญญาเบอร์น โดยเฉพาะการนำหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติไปใช้กับกรณีที่กฎหมายของรัฐภาคีได้ให้รับรองสิทธิตามอนุสัญญาโรมในลักษณะอื่น นอกเหนือจากสิทธิที่ได้รับรองตามความตกลง TRIPs ทำให้ดูเหมือนว่าขาดสื่อกลางที่เป็นตัวนำพันธกรณีตามอนุสัญญาโรมไปสู่ความตกลง TRIPs จึงทำให้เกิดการโต้แย้งอย่างรุนแรงเมื่อมีการทำการเผยแพร่ในประเทศแถบอเมริกาเหนือ ซึ่งได้กระทำการขัดกับมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม คือ การทำการเผยแพร่งานสิ่งบันทึกเสียงเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าหรือการทำซ้ำในสิ่งบันทึกเสียง หรือการทำการเผยแพร่โดยตรงหรือสำหรับการทำการเผยแพร่ไปสู่สาธารณะ จะต้องมีการชำระค่าตอบแทนในจำนวนที่ยุติธรรมที่ต้องจ่ายจากผู้ใช้งานดังกล่าวไปให้แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้ง 2 ฝ่าย

---

[20] Article 16 1 (b) as regards Article 13,it will not apply item (d) of that Article; if a Contracting State makes such a declaration, the other Contracting States shall not be obliged to grant the right referred to in Article 13, item (d),to broadcasting organizations whose headquarters are in that State.

แต่ประเทศในแถบอเมริกาเหนือต่างก็ไม่มีความรู้สึกว่าจะต้องมีการจ่ายค่าตอบแทนดังกล่าว ดังนั้น ความตกลง TRIPs จึงได้รวมการคุ้มครองนี้ไว้ในตามบทบัญญัติในมาตรา 14 [21]

---

[21] Article 14 Protection of Performers, Producers of Phonograms (Sound Recordings) and Broadcasts.

1. In respect of a fixation of their performance on a phonogram, performers shall have the possibility of preventing the following acts when undertaken without their authorization : the fixation of their unfixed performance and the reproduction of such fixation. Performers shall also have the possibility of preventing the following acts when undertaken without their authorization : the broadcasting by wireless means and the communication to the public of their live performance.

2. Producers of phonograms shall enjoy the right to authorize or prohibit the direct or indirect reproduction of their phonograms.

3. Broadcasting organizations shall have the right to prohibit the following acts when undertaken without their authorization : the fixation, the reproduction of fixations, and the rebroadcasting by wireless means of broadcasts, as well as the communication to the public of television broadcasts of the same . Where PARTIES do not grant such rights to broadcasting organization, they shall provide owners of copyright in the subject matter of broadcasts with the possibility of preventing the above acts, subject to the provisions of the Berne Convention (1971).

4. The provisions of Article 11 in respect of computer programs shall apply mutatis mutadis to producers of phonograms and any other right holders in phonograms as determined in domestic law. If, on the date of signature of this Agreement, a PARTY has in force a system of equitable remuneration of right holders, it may maintain such system provided that the commercial rental of phonograms is not giving rise to the material impairment of the exclusive rights of reproduction of right holders.

5. The term of the protection available under this Agreement to performers and producers of phonograms shall last at least until the end If a period of fifty years computed from the end of the calendar year in which the fixation was made or the performance or broadcast took place. The term of protection granted pursuant to paragraph 3 above shall last for at least twenty years from the end of the calendar year in which the broadcast took place.

6. Any PARTY to this Agreement may, in relation to the rights conferred under paragraphs 1-3 above , provide for conditions, limitations, exceptions and reservations to the

ความตกลง TRIPs กำหนดไว้เฉพาะถึงสิทธิบางประการทางกฎหมายของนักแสดงไว้เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาโรม แต่ก็ยังไม่ได้รับการยอมรับที่จะนำปฏิบัติจากประเทศภาคีทั้งหมดตามความตกลง TRIPs โดยเฉพาะบทบัญญัติในมาตรา 12 แห่งอนุสัญญาโรม

กลุ่มประเทศภาคีตามความตกลง TRIPs และเป็นกลุ่มประเทศที่ร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาเบอร์นและอนุสัญญาโรมด้วยมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้มีการยอมรับข้อกำหนดความรับผิดเรื่องการให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงนี้ตามอนุสัญญาโรมและได้ร่วมกันเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการเจรจาและแก้ไขข้อตกลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการดำเนินการในการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องหน้าที่ความรับผิดตามอนุสัญญาต่าง ๆ ในประเทศของตนเอง แต่ในทางกลับกัน บางประเทศที่ไม่ได้เป็นประเทศภาคีของอนุสัญญาโรมแต่เป็นประเทศสมาชิกในความตกลง TRIPs ประเทศเหล่านี้จะต้องดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาโรมอันเป็นผลจากการเป็นความตกลง TRIPs (ยกเว้น มาตรา 6 bis) และมีการยอมรับบทบัญญัติในอนุสัญญาโรมเกี่ยวกับหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติในสิทธิที่เกี่ยวกับนักแสดงตามความตกลง TRIPs

2.4.3 แนวความคิดและการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในความตกลง TRIPs

2.4.3.1 บททั่วไป

ความตกลง TRIPs ได้ยอมรับการปฏิบัติอย่างยืดหยุ่นต่อรัฐภาคีที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา โดยได้กำหนดการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง เครื่องหมายการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การออกแบบวงจรรวม เพื่อให้ความคุ้มครองต่อคนชาติของประเทศสมาชิกต่าง ๆ เป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน และไม่มีการเลือกปฏิบัติ ภายใต้หลักกฎหมาย 3 ประการ

(1) หลักดินแดนของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Territoriality principle) ภายใต้ "หลักดินแดน" เป็นการรับรองอำนาจอธิปไตยของประเทศต่าง ๆ ที่จะคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาภายในประเทศของตน โดยทั่วไปสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะเกิดขึ้นจากการรับรอง

---

extent permitted by the Rome Convention. However, the provisions of Article 18 of the Berne Convention (1971) shall also apply, mutatis mutandis, to the rights of performers and producers of phonograms in phonogram.

โดยกฎหมายภายในของประเทศที่ให้ความคุ้มครองและกฎหมายภายในของแต่ละประเทศจะกำหนดสาระสำคัญในการคุ้มครอง สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะสามารถบังคับใช้สิทธิได้เฉพาะแต่ภายในเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐที่ให้ความคุ้มครองได้เท่านั้น[22] ผู้ทรงสิทธิไม่สามารถจะบังคับใช้สิทธิของตนหากมีการละเมิดสิทธินอกราชอาณาจักร

(2) หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Principle of Most-Favored-Nation Treatment) ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างรัฐภาคีในเรื่องการให้คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา คนชาติของประเทศภาคีขององค์การค้าโลกไม่ว่าประเทศใด จะได้รับการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อคนชาติของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นพิเศษ อันเป็นการกีดกันคนชาติอื่น ๆ หลักการนี้จะใช้บังคับกับการให้สิทธิพิเศษในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในทุกลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขการคุ้มครอง ระยะเวลาในการให้ความคุ้มครอง ขอบเขตของสิทธิหรือการบังคับใช้สิทธิ ตาม Article 4 ทั้งนี้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแข่งขันโดยเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ

หลักการนี้อาจถูกมองว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพทางอธิปไตยของรัฐภาคีในการให้ความคุ้มครองของรัฐแก่ประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นพิเศษเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือการเมือง ซึ่งหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งแก่ประเทศภาคีอยู่ 5 ประการ ดังนี้

ก. เป็นสิทธิประโยชน์ที่มาจากข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไม่เจาะจงไว้เฉพาะว่าเป็นด้านทรัพย์สินทางปัญญาแต่เป็นการทั่วไปที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายทั่วไปหรือเป็นความช่วยเหลือทางศาล

ข. เป็นกรณีข้อยกเว้นตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติอันเป็นสิทธิประโยชน์ตามอนุสัญญาโรม

ค. สิทธิประโยชน์ที่ไม่ได้กำหนดไว้ใน Article 14 ของ TRIPs ของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

ง. สิทธิประโยชน์ที่เป็นความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีผลใช้บังคับก่อนข้อตกลงจัดตั้งองค์กรการค้าโลกใช้บังคับ โดยรัฐภาคีนั้น

---

[22] จักรกฤษณ์ ควรพจน์ "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า" (กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม,2541), หน้า 42.

ต้องแจ้งให้ Council for TRIPs ทราบและต้องไม่ใช่ข้อตกลงที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ โดยไม่มีเหตุผลต่อคนชาติรัฐภาคีอื่น ๆ

จ. เว้นแต่เป็นเรื่องการปฏิบัติตามวิธีการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันของ WIPO ที่เกี่ยวกับการได้มาหรือดูแลรักษาในสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา

(3) หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Principle of National Treatment) เป็นหลักกฎหมายที่กำหนดให้มีการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันระหว่างคนต่างชาติและคนชาติของรัฐประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การค้าโลกจะต้องให้สิทธิแก่คนชาติของประเทศภาคีอื่นไม่ด้อยไปกว่าสิทธิที่ตนให้แก่คนชาติของตน[23] หมายความถึง สิทธิทุกประการที่กฎหมายได้บัญญัติให้ไว้คุ้มครอง การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิในงานของตน การกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใด ๆ ประเทศสมาชิกไม่สามารถบัญญัติกฎหมายอันเป็นการให้ความช่วยเหลือคนชาติของตนเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา มีวัตถุประสงค์เพื่อปัดป้องการเลือกปฏิบัติโดยรัฐหนึ่งต่อคนชาติของรัฐอื่นให้ด้อยกว่าคนชาติของตนเอง นอกจากนี้ ในความตกลง TRIPs ได้นำหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติมาใช้ร่วมกับหลักต่างตอบแทน อันเป็นที่มาของ " หลักต่างตอบแทนแบบสมบูรณ์ " (Material reciprocity)[24] ประเทศสมาชิกที่เป็นสมาชิกในความตกลง TRIPs จะต้องให้สิทธิแก่คนชาติแห่งประเทศสมาชิกอื่นเช่นเดียวกับที่ตนให้สิทธิแก่คนชาติของตนเอง อันเป็นการมุ่งให้ความคุ้มครองแก่บุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา และเป็นการให้สิทธิแก่กันและกันในลักษณะต่างตอบแทน

2.4.3.2 การคุ้มครองสิทธิข้างเคียง (Neighbouring rights)ในความตกลง TRIPs

สิทธิข้างเคียง (Neighbouring rights) ตามความตกลง TRIPs มี 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ สิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งไม่ได้เป็นผู้สร้างสรรค์ในงานอันมีลิขสิทธิ์แต่มีส่วนที่เกี่ยวข้องในงานของผู้สร้างสรรค์นั้น เดิมสิทธิข้างเคียงนี้ได้รับความคุ้มครองในอนุสัญญาโรมฉบับวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1961 ที่ไม่ได้ถูกนำมารวมไว้ในความตกลง TRIPs เช่นเดียวกับหลักการของอนุสัญญาเบอร์น แต่ก็มีการขยายการถึงการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ แม้สิทธิข้างเคียงตามความตกลง TRIPs นี้จะไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกับผู้สร้างสรรค์งานอันเป็นลิขสิทธิ์ก็ตาม และการแยกความแตกต่างระหว่างลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงออกจากกันนั้นเป็นการแบ่งออกมาตามประเทศที่มีระบบในการแยก

---

[23] TRIPs Agreement , Art. 24 (1)

[24] TRIPs Agreement , Art. 1 and 3

ความคุ้มครองในงานวรรณกรรมและศิลปกรรมเท่านั้น ซึ่งถือเป็นความจำเป็นในการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดง เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลธรรมดาที่ทำหน้าที่เป็นผู้ที่เป็นสื่อกลางหรือทำให้เกิดการเผยแพร่และนำงานนั้นไปถ่ายทอดต่อสาธารณชน ควรต้องได้รับค่าตอบแทนจากการกระทำดังกล่าวและบุคคลเหล่านี้มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการนำงานไปเผยแพร่จึงควรได้รับประโยชน์จากการดังกล่าว เพื่อจูงใจให้ทำการเผยแพร่ที่ขยายวงกว้างมากขึ้น ซึ่งการให้ความคุ้มครองในสิทธิของนักแสดงนี้เป็นการคุ้มครองในการนำงานไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยงานของนักแสดงมักจะมิใช่เป็นงานที่นักแสดงได้สร้างสรรค์เองต่างจากลิขสิทธิ์ที่มุ่งเน้นให้ความคุ้มครองในการสร้างสรรค์งานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้นใหม่ ตามที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 14 (5) แห่งตกลง TRIPs จึงทำให้นักแสดงได้รับความคุ้มครองในสิทธิข้างเคียงดังกล่าว

2.4.3.3 สิทธิของนักแสดงตามความตกลง TRIPs

ตามบทบัญญัติตามความตกลง TRIPs ได้กำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่สำคัญ คือ เพื่อให้นักแสดงได้มีโอกาสและสามารถทำการแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์จากผลงานการแสดงของตน และได้กำหนดให้นักแสดงมีสิทธิที่จะหวงกันมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำการบันทึกการแสดงของตน แต่จะต้องเป็นการแสดงที่ไม่เคยได้รับการบันทึกมาก่อนแล้วเท่านั้น การกำหนดให้นักแสดงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะทำซ้ำซึ่งการบันทึกการแสดงของตน นั่นคือ นักแสดงมีสิทธิในการได้รับการคุ้มครองในการบันทึกการแสดงของนักแสดงที่ไม่ได้ทำการบันทึกและทำซ้ำในสิ่งที่บันทึกการแสดงที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงผู้นั้น เมื่อมีการถ่ายทอดการแสดงของนักแสดงโดยไม่ใช้การถ่ายทอดโดยวิธีการไร้สาย (Wireless) หมายถึง มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะในการแสดงสดของนักแสดงนี้เมื่อการกระทำการดังกล่าว โดยปราศจากความยินยอมของนักแสดงนักแสดงจะได้รับความคุ้มครองในสิทธิแต่เพียงผู้เดียวดังกล่าว สังเกตเห็นได้ว่าสิทธิเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 (1) แห่งอนุสัญญาโรม แม้ว่ามาตรา 14 (1) แห่งความตกลง TRIPs กล่าวได้ความว่า "ในการบันทึกการแสดงของตนลงในสิ่งบันทึกเสียง นักแสดงต้องมีสิทธิที่จะสามารถปกป้องการนำงานแสดงไปแสดงหากมีการกระทำการใดที่ไม่ได้รับอนุญาตจากตน เช่น การบันทึกการแสดงของตนที่ยังไม่ได้ถูกบันทึกไว้และการทำซ้ำในสิ่งบันทึกการแสดงเหล่านั้น นักแสดงต้องสามารถปกป้องการกระทำดังกล่าวที่กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากตน การกระทำดังกล่าวรวมถึงการเผยแพร่ในลักษณะไร้สายและการถ่ายทอดไปสู่สาธารณชนในงานการแสดงสดของนักแสดง"[25]

---

[25] TRIPs Agreement , Art. 14 (1)

นอกจากนี้ตามบทบัญญัติมาตรา 14 ของความตกลง TRIPs ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของสิทธินักแสดง ได้มีข้อสรุปที่สำคัญทำให้สามารถกำหนดสิ่งที่เกี่ยวข้องกันในบทบัญญัติการคุ้มครองในเรื่องลิขสิทธิ์ ซึ่งสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงกันมากที่สุด คือ ความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างการคุ้มครองลิขสิทธิ์กับการคุ้มครองสิทธิที่เรียกว่า สิทธิข้างเคียง ที่เป็นการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานเช่นเดียวกันกับกฎหมายของสหภาพยุโรป และเป็นสิ่งที่ทำให้มีการแบ่งแยกในการขยายความแตกต่างของอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับ คือ อนุสัญญาเบอร์นสำหรับลิขสิทธิ์และอนุสัญญาโรมสำหรับสิทธิข้างเคียง ความตกลง TRIPs ได้ผลักดันความแตกต่างดังกล่าวไปจนเกิดคำถามที่ว่าผลสำเร็จในการให้ความคุ้มครองสถานะของลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพนั้นให้อยู่ในระดับที่เท่าเทียมกัน และการทำให้เกิดการรวมความตกลงที่เหมือนกันไว้เป็นหมวดเดียวกันในสิทธิทั้งสองชนิดรวมทั้งการแสดงออกในการใช้งานในสิทธิที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของนักแสดง ซึ่งความตกลง TRIPs ได้กล่าวถึงสิทธิของนักแสดงไว้ โดยมีความแตกต่างกับอนุสัญญาโรม ดังนี้

ก) ความตกลง TRIPs นักแสดงมีสิทธิเฉพาะสิ่งบันทึกเสียงการแสดงแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น คือ นักแสดงสามารถควบคุมการทำซ้ำในการบันทึกเสียงการแสดงของตนในรูปแบบที่เป็นสิ่งบันทึกเสียงเพียงรูปแบบเดียว แต่ถ้าเป็นสิ่งบันทึกหรือการทำบันทึกในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การบันทึกภาพการแสดงหรือการบันทึกภาพและเสียงการแสดง นักแสดงไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ในการควบคุมการกระทำดังกล่าว แต่ในขณะมาตรา 7 (1) แห่งอนุสัญญาโรมได้มีการกล่าวถึงสิทธิของนักแสดงในการบันทึกรวบรวมงานการแสดงของตน โดยใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องดำเนินการทำการบันทึก หมายความถึงไม่ว่าจะเป็นการบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกรูปแบบใด ๆ ก็ตามหรือในอุปกรณ์ใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกการแสดงลงในสิ่งบันทึกภาพและเสียง สิ่งบันทึกเสียง สิ่งบันทึกภาพ ดังนั้น สิทธิในการบันทึกงานการแสดงของนักแสดงตามความตกลง TRIPs จึงเป็นการขยายขอบเขตสิทธิของนักแสดงตามอนุสัญญาโรมในบางกรณีเท่านั้น

ข) ความตกลง TRIPs ได้กล่าวถึงสิทธิในการเช่าของนักแสดงตามมาตรา 11 ประกอบกับมาตรา 14 (4) ซึ่งกล่าวถึงผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และผู้ทรงสิทธิอื่นในใดสิ่งบันทึกเสียงตามที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายภายในประเทศ นักแสดงจึงถือเป็นผู้ทรงสิทธิอื่นใดในสิ่งบันทึกเสียงและเป็นผู้มีอำนาจหรืออนุญาตให้เช่าในงานแสดงของตนที่เป็นต้นแบบหรือสำเนาในงานการแสดงของตนต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยมีสิทธิในการเรียกร้องค่าตอบแทนในการเช่าสิ่งบันทึกเสียงที่มีการทำการบันทึกการแสดงของตนตามมาตรา 14 (4) แห่งความตกลง TRIPs เหมือนกันกับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองลักษณะ

เดียวกันกับผู้สร้างสรรค์อื่น ๆ ถ้าหากนักแสดงที่ได้มีการทำการรวบรวมและบรรจุงานการแสดงของตนไว้และผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและภาพและรวบรวมให้เป็นภาพยนตร์ในครั้งแรก ซึ่งสิทธิของนักแสดงในเรื่องสิทธิการเช่านี้ไม่ปรากฏในอนุสัญญาโรม

อย่างไรก็ตาม ตามความตกลง TRIPs หากงานที่นำออกให้เช่า ถ้าเป็นสิ่งบันทึกเสียงแล้ว สิทธิในการให้เช่านี้ถูกรับรองไว้พร้อมกับการจำกัดขอบเขตในการดำเนินการดังกล่าว โดยจะต้องนำเรื่องการเช่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้โดยอนุโลม แต่ผู้สร้างสรรค์ในสาขาโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีสิทธิห้ามมิให้มีการเช่างานดังกล่าวได้ ซึ่งไม่นำมาใช้ในงานสิ่งบันทึกเสียง เนื่องจากงานสิ่งบันทึกเสียงนั้น ผู้ที่สามารถให้เช่าได้นั้นมีทั้งผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผู้ทรงสิทธิอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย มีเฉพาะแต่การนำเรื่องค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมาใช้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเช่าสิ่งบันทึกเสียงเท่านั้น นั่นคือ ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผู้ทรงสิทธิอื่นนั้นจะมีสิทธิเพียงได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเท่านั้นแต่ไม่มีสิทธิที่จะห้ามไม่ให้นำสิ่งบันทึกเสียงไปเช่าโดยไม่มีเหตุผล

ค) ความตกลง TRIPs มิได้มีการกำหนดสิทธิของนักแสดงในการเรียกค่าตอบแทนจากการทำการแพร่เสียงแพร่ภาพในสิ่งบันทึกเสียงการแสดงของตนเพื่อการค้าไว้เช่นเดียวกับที่อนุสัญญาโรมได้กำหนดไว้ตามมาตรา 12

นอกจากนี้ ถึงแม้ว่านักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในอันที่จะทำการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยวิธีการไร้สาย (wireless) คือ วิธีการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยทางวิทยุหรือทางโทรทัศน์เท่านั้น ตามความตกลง TRIPs ก็ตาม แต่ความตกลง TRIPs ก็ไม่ได้ให้ความคุ้มครองในการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยทางเคเบิลโทรทัศน์อันเป็นการเผยแพร่โดยทางสายรวมอยู่ด้วย

ง) อายุในการให้ความคุ้มครองนักแสดงตามมาตรา 14 (5) ความตกลง TRIPs นั้น ให้มีกำหนดระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองเป็นเวลา 50 ปี นับแต่วันสิ้นสุดปีปฏิทินที่ได้มีการทำการบันทึกงานการแสดงของนักแสดงนั้น แตกต่างจากมาตรา 14 แห่งอนุสัญญาโรมที่มีกำหนดระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงไว้เพียง 20 ปีนับแต่วันที่มีการทำการแสดงของนักแสดง ซึ่งเป็นระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองที่ยาวนานกว่าตามความตกลง TRIPs

ในความตกลง TRIPs นี้มีส่วนหนึ่งที่เหมือนกันกับสิทธิที่ได้รับตามอนุสัญญาโรม ซึ่งความเหมือนกันนี้มีด้านอื่น ๆ และเป็นผลที่สำคัญมาก ๆ เช่น ในมาตรา 14 ของความตกลง TRIPsนี้ไม่ได้กล่าวไว้ถึงคำนิยามใด ๆ ที่เป็นแนวความคิดเพื่อการใช้งานใด ๆ เช่น นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง การทำซ้ำ การแพร่เสียงแพร่ภาพ และการนำไปแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ โดยให้นำบทนิยามตามมาตรา 3 ของอนุสัญญาโรมมาปรับใช้โดยอนุโลม

2.4.3.4 ข้อจำกัดสิทธิของสิทธินักแสดงตามความตกลง TRIPs

ความตกลง TRIPs ได้กำหนดข้อจำกัดที่ชัดเจนและข้อยกเว้นที่สัมพันธ์กับการให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงไว้ในความตกลง TRIPs นี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองถึงประโยชน์ของสังคมและต่อสาธารณชน และไม่ให้เกิดผลกระทบจากการใช้สิทธิต่อเจ้าของสิทธิที่เกินสมควร เนื่องจากลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงนี้มีอายุในความคุ้มครองที่ยาวนาน ซึ่งตามมาตรา 13 ของความตกลง TRIPs ได้อนุญาตให้ประเทศภาคีสามารถกำหนดข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นของการมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ในการทำซ้ำงานวรรณกรรมและศิลปกรรมไว้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะที่ไม่เป็นการขัดแย้งต่อการหาประโยชน์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวและไม่เป็นการทำให้เกิดความเสียหายอย่างไม่มีเหตุผลต่อเจ้าของสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

หลักทั่วไปว่าด้วยข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ในความตกลง TRIPs เป็นหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ไม่ได้กำหนดประเภทหรือรูปแบบในการกระทำที่ได้รับการยกเว้นไว้ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 13 แห่งความตกลง TRIPs อันเป็นข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นในการมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ และจะนำมาใช้เฉพาะในกรณีที่เป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อการหาประโยชน์โดยทั่วไปของงานอันมีลิขสิทธิ์และไม่เป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์โดยชอบธรรมตามกฎหมายของผู้ที่เป็นเจ้าของสิทธิโดยไม่มีเหตุผลที่สมควร ซึ่งประเทศภาคีไม่จำต้องกำหนดประเภทของงานว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทใด บทบัญญัตินี้ได้รวมอยู่ในสนธิสัญญา WIPO ฉบับใหม่ในเรื่องลิขสิทธิ์และในสิทธิในการแสดงและสิ่งบันทึกเสียง ซึ่งได้รับการยอมรับในกรุงเจนีวาเมื่อเดือนธันวาคม ปี ค.ศ.1996

เมื่อกล่าวถึงสิทธิของนักแสดง ความตกลง TRIPs ได้กำหนดข้อจำกัดและข้อยกเว้นในสิทธิดังกล่าวของผู้ถือสิทธิไว้แยกจากงานวรรณกรรมและศิลปกรรม โดยกำหนดไว้ในมาตรา 14 (6) ให้ประเทศภาคีกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัด ข้อยกเว้นและข้อถือสิทธิในการอนุญาตตามที่ได้ขยายขอบเขตไว้ตามอนุสัญญาโรม ทำให้การกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัด ข้อยกเว้นและข้อถือสิทธิตามมาตรานี้สามารถนำมาใช้ร่วมกันกับมาตรา 15 แห่งอนุสัญญาโรมได้และเงื่อนไข ข้อจำกัด ข้อยกเว้นและข้อถือสิทธิมีอยู่ 5 ประการ คือ

1) การใช้เพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว

2) การนำมาบางส่วนมาทำเป็นการรายงานเหตุการณ์ปัจจุบัน

3) การบันทึกแบบชั่วคราวโดยองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยใช้เครื่องมือขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

4) การนำมาใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนการสอนและการวิจัย

5) การกระทำใด ๆ เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิในงานวรรณกรรมและศิลปกรรม

ประเทศภาคีของความตกลง TRIPs สามารถนำเงื่อนไข ข้อจำกัด ข้อยกเว้นและข้อถือสิทธิทั้ง 5 ประการมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมายภายในของประเทศได้ เพื่อเป็นข้อยกเว้นในการละเมิดสิทธินักแสดงได้ และในมาตรา 14 (6) นี้ก็มิได้กำหนดเงื่อนไขไว้เป็นข้อยกเว้นเช่นเดียวกับข้อจำกัดและข้อยกเว้นในงานวรรณกรรมและศิลปกรรมในมาตรา 13 ว่าจะต้องเป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อการหาประโยชน์โดยทั่วไปของงานอันมีลิขสิทธิ์และไม่เป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์โดยชอบธรรมตามกฎหมายของผู้ที่เป็นเจ้าของสิทธิโดยไม่มีเหตุผลที่สมควร ดังนั้น ประเทศภาคีจึงสามารถกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัด ข้อยกเว้นและข้อถือสิทธิโดยไม่จำกัดขอบเขต โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่จะได้รับความเสียหายในการกำหนดข้อจำกัด ข้อยกเว้นดังกล่าวก็ตาม

<u>2.4.3.5 การระงับสิ้นไปของสิทธิ ความเสมอภาคในการนำเข้าสินค้าและการกระทำที่เป็นการกระทำที่ไม่ได้รับอนุญาตตามความตกลง TRIPs</u>

ในบทบัญญัติทั่วไปเป็นประเด็นที่สำคัญโดยตรงในเรื่องลิขสิทธิ์และเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้สิทธิตามความตกลงนี้ กฎระเบียบต่าง ๆ ในเรื่องความเสมอภาคในการนำเข้าเป็นพื้นฐานที่ชัดเจนแน่นอนจากมุมมองของเหตุการณ์เกี่ยวกับสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาในการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานข้อหนึ่งที่เป็นวัตถุประสงค์พื้นฐานของความตกลง TRIPs คือ เป็นการกำหนดระดับของการให้ความคุ้มครองที่มีมาตรการที่เหมาะสมพอเพียงสำหรับสิทธิของทรัพย์สินทางปัญญาในตลาดทั่วโลก และความตกลง TRIPs นี้จะทำให้เห็นว่ามีการกำหนดกฎระเบียบที่เสมอภาคในการนำเข้าสินค้าอันเป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญในตลาดสินค้าชนิดเดียวกัน อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญนั้นจะได้รับการแก้ไข โดยผลของมาตรา 6 ในเรื่องการใช้สิทธิกำหนดไว้ว่า ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้ที่จะนำไปใช้เพื่อนำเสนอประเด็นการใช้สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาและในส่วนอื่น ๆ ที่ความตกลง TRIPs ไม่ได้กำหนดถึงข้อจำกัดอันเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานของการระงับสิ้นไปของสิทธิในแต่ประเทศมีอธิปไตยในการกำหนดกฎเกณฑ์ในการระงับสิ้นลงของสิทธินั้นได้ตามความเหมาะสม เหตุผลที่สำคัญสำหรับมาตรานี้ คือ มีความไม่เห็นพ้องต้องกันของประเทศภาคีทั้งหมดที่จะทำให้มีข้อผูกพันในเรื่องดังกล่าวนี้ และเนื่องมาจากประเทศภาคีต่าง ๆ นั้นมีอธิปไตยในการกำหนดกฎเกณฑ์ดังกล่าวภายใต้กฎหมายภายในประเทศของตน อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องที่ยากในการกำหนดให้ข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขจัดขอบเขตของการให้ความความคุ้มครองสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา การขาดกฎระเบียบเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความไม่เท่าเทียมกัน

สำหรับผลประโยชน์ระหว่างประเทศที่กำลังพัฒนาและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว

ความตกลง TRIPs ได้กำหนดมาตรการสำคัญอันเป็นข้อแตกต่างในการนำเข้าของสินค้าต่าง ๆ ที่มีการผลิตและมีการนำเข้าโดยไม่ได้รับอนุญาตกับการนำเข้าสินค้าที่ผลิตขึ้นจากผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของสิทธิในทางทรัพย์สินทางปัญญา ในมาตรา 51 ของความตกลง TRIPs ได้กำหนดไว้เกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานศุลกากรที่สามารถดำเนินการซึ่งเป็นการระงับไว้ชั่วคราวและกักกันสินค้าดังกล่าวได้ โดยกำหนดให้ประเทศภาคีต้องนำวิธีการดังกล่าวมาใช้เพื่อคุ้มครองการนำเข้าสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งรวมถึงสินค้าใด ๆ ก็ตามที่ถูกผลิตหรือทำซ้ำขึ้นในประเทศที่ทำการผลิตสินค้าที่กระทำผิดข้อตกลงในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งปราศความยินยอมของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของสิทธิในทางทรัพย์สินทางปัญญา สถานที่ใดที่มีการทำซ้ำอันเป็นองค์ประกอบในการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิที่เกี่ยวข้องกันภายใต้กฎหมายภายในประเทศดังกล่าวที่นำเข้าสินค้านั้น ดังนั้น ความตกลง TRIPs มีข้อกำหนดห้ามมิให้มีการนำวิธีการทางศุลกากรมาใช้สำหรับกรณีที่เป็นการกระทำที่ตอบโต้การนำเข้าสินค้าและสินค้าที่มิใช่เป็นสินค้าต้องห้ามหรือสินค้าที่ถูกผลิตขึ้นภายใต้การอนุญาตของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของสิทธิ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อความตกลง TRIPs ไม่ได้กำหนดกฎระเบียบที่เป็นการใช้สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ ความตกลงนี้จึงดูว่าเหมือนเป็นอำนาจเด็ดขาดที่แจกจ่ายให้กับประเทศต่าง ๆ เพื่อกำหนดไว้ในตลาดทั่วโลก และมีเสรีภาพในการนำเข้าสินค้าต่าง ๆ โดยปราศจากการกีดกันทางการค้า เพื่อให้เกิดการค้าเสรีและเป็นข้อแลกเปลี่ยนในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิที่เกี่ยวข้อง

2.4.3.6 สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต

ถึงแม้ว่าความตกลง TRIPs จะมีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม แต่จะสังเกตเห็นได้ว่าเงื่อนไขในการเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้มีข้อยกเว้นที่สำคัญโดยกำหนดเป็นเงื่อนเวลาให้แก่ประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา ตามมาตรา 65 (2) (3) กำหนดให้ประเทศที่กำลังพัฒนามีระยะเวลาอย่างช้า 4 ปี ในการเข้าร่วมในความตกลง TRIPs และในมาตรา 66 ในการเข้าร่วมเป็นภาคีของความตกลงนี้สำหรับประเทศด้อยพัฒนา ให้มีกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ความตกลงจัดตั้งองค์การค้าโลกมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตามหัวข้อในการเจรจาที่สำคัญและยังคงกำหนดไว้ให้เป็นข้อสังเกต คือ บทบัญญัติของกฎหมายภายใน (การขัดกันของกฎหมาย) การทำสำเนาเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว ข้อตกลงในสัญญา การเผยแพร่ทางดาวเทียม เคเบิลทีวี และ

การให้ข้อมูลทางวิทยาการอื่น ๆ บางหัวข้อได้ถูกกล่าวถึงไว้ในสนธิสัญญา WIPO ฉบับใหม่ใน เรื่องลิขสิทธิ์และสิทธิในการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงซึ่งถูกนำมาใช้ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1996

แนวทางของรูปแบบในการระงับข้อพิพาทภายใต้ความตกลง TRIPs ได้รับการดำเนินการไปโดยข้อสรุปของสัญญาระหว่างองค์กร 2 องค์กร คือ องค์กรการค้าโลก (WTO) และคณะกรรมการ TRIPs (The Committee of TRIPs) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 1995 ในการเจรจาของความตกลง TRIPs ซึ่งในความเป็นจริงนั้นได้มีขึ้นมาพร้อมกับความไม่โปร่งใสหรือมีความโปร่งใสเพียงเล็กน้อยซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นได้ยาก เมื่อไม่มีเครื่องมือที่เป็นสิ่งพื้นฐานหรือการเตรียมงานในเป็นลักษณะที่เป็นทางการ จึงควรเปลี่ยนเป้าหมายในการตอบโต้สำหรับบทบัญญัติที่เปลี่ยนแปลงไปของความตกลงนี้

2.5 สนธิสัญญาว่าด้วยความคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT))

เมื่อองค์กรทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (WIPO) ได้กำหนดแนวทางในการทำการแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญาเบอร์นขึ้นในปี ค.ศ. 1991 และในการประชุมของผู้แทนจากประเทศภาคีของอนุสัญญาเบอร์น จึงได้มีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินการ 2 คณะ คือ[26]

(1) คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำพิธีการต่อท้ายอนุสัญญาเบอร์น (The Committee of Experts on a Possible Protocal to the Bërne Convention) เพื่อดำเนินการจัดเตรียมร่างด้านพิธีการต่อท้ายอนุสัญญาเบอร์น

(2) คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (The Committee of Experts on a Possible Instrument for the Protection of Rights of Performers and Producers of Phonograms or the Instrument) เพื่อดำเนินการจัดเตรียมร่างกฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

---

[26] WIPO, Questions Concerning A Possible Instrument for the Protection of The Rights of Performers and Producers of Phonograms, Provisional Document". The International Bureau, April 29,1994.

โดยมีการดำเนินการประชุมพร้อมกับ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิธีสารอนุสัญญาเบอร์น (The Protocol to Berne)

แนวคิดเบื้องต้นในการยกร่างสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ("WPPT") เพื่อที่จะสามารถดำเนินการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยการกำหนดหลักเกณฑ์เบื้องต้นระหว่างประเทศเพื่อทำการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากการพัฒนาเทคโนโลยีการเผยแพร่ที่เกี่ยวกับการผลิตการใช้การแสดงและสิ่งบันทึกเสียง[27] บนพื้นฐานแห่งความสมดุลกันระหว่างสิทธิของนักแสดง สิทธิของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผลประโยชน์ของสาธารณะ

นอกจากนี้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้พิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญาโรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเทคโนโลยีในการเผยแพร่และเครื่องมืออิเล็คทรอนิกส์รุ่นใหม่ ๆ ซึ่งช่วยให้การบันทึกทำซ้ำ ดัดแปลงงานการแสดงหรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกการแสดงต่าง ๆ ง่ายขึ้น อันประกอบกับการเกิดขึ้นของรูปแบบของสื่อกลางหลากหลายชนิด ซึ่งอนุสัญญาโรมไม่สามารถคุ้มครอง

2.5.1 **ความเป็นมาของการให้ความคุ้มครองตามสนธิสัญญาว่าด้วยความคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง** (WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT))

สนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)) สนธิสัญญาฉบับนี้ได้ถูกร่างขึ้นโดยคณะกรรมาธิการที่มีความเชี่ยวชาญจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (The Committee of Experts on a Possible Instrument for the Protection of Rights of Performers and Producers of Phonograms or the Instrument) สนธิสัญญาฉบับนี้ได้ถูกนำมาใช้ในการประชุมที่กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ. 1996[28] ในการประชุมทางการทูตเพื่อทำความตกลงว่าด้วยลิขสิทธิ์และตอบคำถามสิทธิข้างเคียงของ WIPO (WIPO Diplomatic Conference on Certain Copyright and Neighbouring Rights

---

[27] WIPO, "Diplomatic Conference on Certain Copyright and Neighboring Rights Question" , Genera, December 2-20,1996, p.4

[28] J.A.L Sterlino , "World Copyright Law", p.577

Questions) สิทธิที่ได้รับการคุ้มครองที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาฉบับนี้ได้ถูกตัดออกจากข้อกำหนดในการประชุมของคณะกรรมาธิการในสนธิสัญญาลิขสิทธิ์ WIPO (The WIPO Copyright Treaty (WCT)) โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมาธิการใหม่ที่มีความเชี่ยวชาญในเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจมีขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงอันเป็นเสมือนเครื่องมือในการให้ความคุ้มครองในเรื่องใหม่ และมีข้อกำหนดขยายไปถึงการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงทุกรูปแบบที่ได้มีการชี้แจงไว้อย่างชัดเจนเป็นการขยายขอบเขตเพื่อให้เป็นหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศหรือเป็นการกำหนดบรรทัดฐานใหม่ ๆ ให้ตรงตามความต้องการในการให้ความคุ้มครอง ซึ่งสิทธิเหล่านี้และเป็นการขยายหลักเกณฑ์พื้นฐานระหว่างประเทศที่ได้ถูกรวมเอาไว้ในอนุสัญญาโรม ปี ค.ศ. 1961 และอนุสัญญาโรมได้ถูกรับรองว่าเป็นเสมือน "อนุสัญญาฉบับบุกเบิก" เนื่องจากมีการกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ของงานที่เกี่ยวกับสิทธิในงานออกเป็น 2 หมวดหมู่ คือ ประเภทที่หนึ่ง คือ ลิขสิทธิ์ ซึ่งหมายความถึงสิทธิของผู้สร้างสรรค์ในงานวรรณกรรมและศิลปกรรม และอีกประเภทหนึ่ง คือ สิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและสิทธิขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (ซึ่งรวมเรียกว่า "สิทธิข้างเคียง") ซึ่งในขณะนั้นในบางประเทศใหญ่ ๆ ยังไม่มีการให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงระหว่างปี ค.ศ. 1970 ถึง ปี ค.ศ. 1980 ได้มีการขยายและพัฒนาของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สำคัญได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีจำนวนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีของวีดีโอเทป ระบบการบันทึกคาสเซทเทป การบันทึกภายในบ้าน การแพร่ภาพทางดาวเทียม การถ่ายทอดโทรทัศน์ทางดาวเทียม การใช้คอมพิวเตอร์ ฯลฯ พัฒนาการใหม่ ๆ เหล่านี้ ทำให้มีการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐของอนุสัญญาโรมและได้ถูกกล่าวถึงในการประชุมของ WIPO ในรูปแบบต่าง ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง (ไม่ว่าจะเป็นการประชุมของคณะกรรมการ การรวมกลุ่มการทำงาน การชุมนุมอภิปราย) โดยมีการอภิปรายไว้ถึงสิทธิที่เรียกว่า "สิทธิข้างเคียง" และผลจากการกระทำดังกล่าว ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหลายได้ทำการเสนอให้รัฐบาลและผู้บัญญัติกฎหมายรูปแบบต่างๆ และทำการการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของอนุสัญญา โดยการบัญญัติบทบัญญัติที่เป็นหลักเกณฑ์และเป็นบทบัญญัติใหม่ ๆ จนกระทั่งสิ้นสุดปี ค.ศ. 1980 ได้รับการรับรองจากผู้เข้าร่วมประชุมเพียงเล็กน้อยและมีจำนวนไม่เพียงพอ ต่อมา จึงได้มีการสร้างบรรทัดฐานใหม่ที่จำเป็นเพื่อทำการเตรียมการสำหรับการเกิดขึ้นของหลักเกณฑ์ 2 หลักเกณฑ์ และเกิดขึ้นในการประชุม 2 ครั้ง ครั้งแรกได้เกิดขึ้นในการประชุมคณะกรรมาธิการผู้เชี่ยวชาญของ WIPO และในการประชุม GATT ในการเจรจารอบอุรุกวัย

ภายหลังจากมีการนำความตกลง TRIPs มาบังคับใช้ จึงมีการดำเนินการเพื่อเตรียมงานลิขสิทธิ์ใหม่ ๆ และหลักเกณฑ์พื้นฐานของสิทธิข้างเคียงในคณะกรรมาธิการ WIPO

โดยทำให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและนำไปสู่การประชุมของการประชุมในการเจรจา WIPO ในการตอบคำถามของลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงที่ได้มีการจัดขึ้นที่กรุงเจนีวา ในระหว่างวันที่ 2-20 ธันวาคม ค.ศ. 1996 และนำมาบังคับใช้ซึ่งสนธิสัญญาทั้ง 2 ฉบับ คือ The WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT) และ The WIPO Copyright Treaty (WCT)

2.5.2 **แนวความคิดและการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตามสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง** (The WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT))

เมื่อมีการเริ่มดำเนินการในการเตรียมการของสนธิสัญญา WPPT มีการนำมาเป็นเครื่องมือชนิดใหม่ " the New Instrument " จากแนวความคิดที่ว่า ต้องเป็นส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาโรม เช่นเดียวกับ The WIPO Copyright Treaty (WCT) กับบันทึกข้อสนธิสัญญาที่ได้ตกลงกันแล้วของอนุสัญญาเบอร์น (Berne Protocol) ซึ่งเป็นสิ่งปรากฏอยู่ตามอนุสัญญาเบอร์น และการนำบทบัญญัติทั่วไปและเป็นเงื่อนไขเช่นเดียวกันกับมาตรา 22 ของอนุสัญญาโรมให้นำมาใช้โดยอนุโลม แม้จะมีแนวความคิดเช่นนั้นก็ตาม แต่ในบทบัญญัติของสนธิสัญญา WPPT กลับไม่มีส่วนที่คล้ายคลึงกับบทบัญญัติในเรื่องหน้าที่ความรับผิดตามอนุสัญญาโรม อย่างไรก็ตาม ในบทบัญญัติมาตรา 1 (1) ของสนธิสัญญา WPPT ได้กำหนดว่าไม่มีสิ่งใดในสนธิสัญญาฉบับนี้ที่ต้องที่ทำให้หมดไปซึ่งความรับผิดที่มีอยู่ตามความตกลงที่คู่สัญญามีต่อคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งภายใต้อนุสัญญาโรม ซึ่งเป็นสาเหตุที่สนธิสัญญา WPPT ได้ทำการกำหนดสิทธิต่าง ๆ ไว้ชัดเจน เช่น สิทธิในการทำซ้ำของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้ถูกกำหนดไว้ในสนธิสัญญา WPPT ซ้ำกับในอนุสัญญาโรม ทำให้เกิดความชัดเจนที่ว่าประเทศต่าง ๆ ที่ไม่ได้เป็นรัฐภาคีตามอนุสัญญาโรมได้ให้การรับรองในสิทธิดังกล่าวอย่างชัดเจน ซึ่งต่างจาก The WIPO Copyright Treaty (WCT) ที่ไม่จำต้องนำบทบัญญัติตามอนุสัญญาเบอร์นมากำหนดซ้ำอีกครั้ง เมื่อเข้าเป็นประเทศสมาชิกของสนธิสัญญา WCT จะต้องนำบทบัญญัติบางส่วนของอนุสัญญาเบอร์นมาบังคับใช้

นอกจากนี้ สิ่งที่ได้มีการให้ความคุ้มครองมากขึ้นไปกว่านั้น คือ ตามมาตรา 1(2) ของสนธิสัญญากำหนดไว้ว่า การได้รับความคุ้มครองภายใต้สนธิสัญญานี้นอกจากยังคงอยู่ต่อไปและต้องไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการให้ความคุ้มครองในงานวรรณกรรมและงานศิลปกรรม อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรา 2 (1) ได้ทำให้เห็นว่าไม่มีสิ่งใดตามมาตรา

2 (1) รวมทั้งประเทศสมาชิกให้ความคุ้มครองสิทธิแต่เพียงผู้เดียวแก่นักแสดงภายใต้เงื่อนไขของสนธิสัญญานี้

สนธิสัญญาฉบับนี้ได้มีบทบัญญัติหลักของนักแสดงในการได้รับดอกผลและสิทธิประโยชน์ของตน จึงทำให้สิ่งบันทึกเสียงและการแสดงดังกล่าวได้รับความคุ้มครองในเรื่องดังกล่าว โดยมีหลักพื้นฐานเรื่องหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและการให้หลักประกันสำหรับสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดง และรวมไปถึงสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น การบันทึก การทำซ้ำ การจัดจำหน่าย การให้เช่าและการกระทำอื่น ๆ ที่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงซึ่งสามารถนำไปหาประโยชน์ได้ โดยมีการกำหนดข้อจำกัดไว้ในสิ่งที่ได้ยินยอมให้อนุญาตไว้แล้วนั้นเป็นแนวทางเดียวกัน สนธิสัญญานี้ได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิเหล่านั้น การให้ความคุ้มครองสิทธิของข้อมูลในการบริหารจัดการและบทบัญญัติในการบังคับใช้สิทธิ ซึ่งการให้ความคุ้มครองสิทธิดังกล่าวอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์พื้นฐานของสนธิสัญญานี้ โดยมีการกำหนดขั้นตอนร่วมกันในเรื่องของหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและมีกำหนดสิทธิไว้เป็นลักษณะเฉพาะ

ตามมาตรา 23 (1) ของสนธิสัญญาฉบับนี้ ประเทศสมาชิกได้รับรองเพื่อนำมาบังคับใช้ในระบบกฎหมายภายในของประเทศเหล่านั้น โดยมีมาตรการที่สำคัญในการเข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญาอย่างชัดเจน และภายใต้มาตรา 23 (2) ประเทศภาคีรับรองโดยการนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเรื่องที่สามารถนำมาบังคับใช้ เช่น การให้มีการกระทำเพื่อโต้แย้งการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิที่กล่าวไว้ในสนธิสัญญาฉบับนี้ ถึงกระนั้นก็ตาม มีการกล่าวถึงค่าเสียหายไว้เป็นบทบัญญัติทั่วไป และยังไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนและรายละเอียดในการบังคับใช้สิทธิเช่นเดียวกับข้อตกลง TRIPs

<u>2.5.2.1 บททั่วไป</u>

สนธิสัญญา WPPT ได้ให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงที่มีสัญชาติในประเทศสมาชิกตามสนธิสัญญานี้ และได้กำหนดไว้ว่าสัญชาติของประเทศสมาชิกนั้น ๆ นักแสดงจะต้องตกอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมภายใต้อนุสัญญาโรม ตามมาตรา 3 (2) ของสนธิสัญญานี้ และเป็นเรื่องที่กำหนดไว้เป็นเงื่อนไขในการนำมาปรับใช้กับนักแสดงทั้งหลาย ซึ่งไม่ได้หมายความถึงความเป็นชาติในความรู้สึกทั่วไปของพลเมืองในประเทศนั้น ๆ แต่เป็นการให้กำหนดเงื่อนไขในของสถานที่ที่ทำการบันทึกเสียงการแสดงของสิ่งบันทึกนั้น ๆ

ก. บททั่วไปของสนธิสัญญา

-คำจำกัดความ

มาตรา 2 ของสนธิสัญญานี้กำหนดให้นักแสดงที่ได้รับความคุ้มครองตามสนธิสัญญานี้ ได้แก่ ผู้แสดง นักร้อง นักดนตรี นักเต้นและผู้ที่แสดงท่าทาง ร้องกล่าว แสดงสุนทรพจน์ เล่นละคร แปล หรือแสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรมหรือการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folklore) ซึ่งเป็นคำจำกัดความเดียวกันกับอนุสัญญาโรมใน มาตรา 3 (a) แต่ได้เพิ่มเติมไว้ 2 กรณี คือ คำว่า "การแปลและการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน" ในช่วงก่อนและระหว่างการจัดประชุมทางการทูตได้มีการกล่าวถึงบทบัญญัติพิเศษที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน และนี่เป็นเหตุให้มีการรวมนักแสดงที่แสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านรวมไว้ในสนธิสัญญาฉบับนี้

คำจำกัดความคำว่า สิ่งบันทึกเสียง ตามมาตรา 2 (b) สนธิสัญญานี้หมายความถึง การบันทึกเสียงในการแสดงหรือเสียงประเภทอื่น หรือสิ่งที่แสดงแทนเสียงหรือรูปแบบในการรวบรวมเข้ากันในภาพยนตร์หรืองานแสดงภาพและเสียง ซึ่งเป็นการขยายคำจำกัดความในอนุสัญญาโรมที่จำกัดไว้เฉพาะการรวบรวมเสียงการแสดงหรือเสียงชนิดอื่น ๆ เท่านั้น แต่ไม่รวมถึงเสียงในฟิล์มภาพยนตร์ ในลักษณะดังนี้ คือ

-เสียงในฟิล์มภาพยนตร์ เสียงที่เกิดขึ้นพร้อมกับการทำภาพยนตร์

-เสียงในสิ่งบันทึกเสียงก่อนที่จะมีการรวมเข้าไว้กับเสียงในฟิล์มภาพยนตร์

-แถบเสียงในภาพยนตร์ที่แยกออกมาในภายหลังให้เป็นสิ่งบันทึกเสียง

สนธิสัญญาฉบับนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าสิ่งบันทึกเสียงไม่ได้หมายความรวมไปถึงการบันทึกเสียงในงานภาพยนตร์หรืองานแสดงภาพและเสียง ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้คำจำกัดความตามมาตรา 2 (b) นี้

นอกจากนี้ ตามอนุสัญญาโรมไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "การรวบรวมและบรรจุไว้ (fixation)" แต่ตามมาตรา 2 (c) ของสนธิสัญญาฉบับนี้ ให้หมายความถึง ส่วนที่เป็นองค์ประกอบของเสียงหรือเป็นสิ่งที่แทนเสียงดังกล่าวจากสิ่งที่สามารถได้ยิน การทำซ้ำหรือการเผยแพร่รวมตลอดไปจนถึงการประดิษฐ์ และได้ขยายคำจำกัดความในเรื่องการเผยแพร่หมายถึง การถ่ายทอดโดยไร้สายหมายถึงการทำให้ประชาชนทั่วไปได้ยินและได้เห็นภาพและเสียง การถ่ายทอดทางดาวเทียมเป็นการขยายความไว้เฉพาะตามคำจำกัดความของสนธิสัญญาฉบับนี้ ดังนั้น สนธิสัญญานี้ได้ครอบคลุมคำจำกัดความเรื่องการเผยแพร่ตามอนุสัญญาโรมที่กล่าวไว้แต่

ไม่รวมถึงการถ่ายทอดทางสายเคเบิลและได้เพิ่มคำจำกัดความในเรื่องการเผยแพร่ไปสู่สาธารณะของงานการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียงไว้ อันหมายความถึงการถ่ายทอดสู่สาธารณะ โดยสื่อกลางต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงการเผยแพร่ของเสียงการแสดงหรือเสียงหรือสิ่งที่แสดงแทนเสียงและถูกบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียง ซึ่งในมาตรา 15 ได้หมายความรวมถึงการทำเสียงหรือการบันทึกเสียงในสิ่งบันทึกเสียงให้ได้ยินในทางสาธารณะ

-หลักการปฏิบัติอย่างคนชาติ (National treatment)

ตามมาตรา 4 (1) แห่งสนธิสัญญานี้ได้กำหนดไว้ซึ่งหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและบัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องยินยอมนำหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติมาใช้กับประเทศสมาชิกอื่นเพื่อปฏิบัติให้เหมือนกันกับเป็นคนชาติของตน คือ

(1) ให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวตามสนธิสัญญานี้

(2) ให้สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมภายใต้มาตรา 15 ของสนธิสัญญานี้ ทั้งนี้ บทบัญญัตินี้ไม่ขยายไปใช้กับกรณีที่ประเทศสมาชิกได้ทำการกำหนดข้อจำกัดในสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนสำหรับการเผยแพร่และการถ่ายทอดสู่สาธารณชนในสิ่งบันทึกเสียงการแสดงตามมาตรา 15 (3) ของสนธิสัญญานี้

ในการนำหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติมาใช้แก่นักแสดงนี้จะต้องเป็นไปเกณฑ์ที่ได้วางไว้ในอนุสัญญาโรม และมีบางกรณีที่นักแสดงสามารถได้รับความคุ้มครองในเรื่องค่าตอบแทนหากการแสดงของนักแสดงได้ทำการแสดงขึ้นในประเทศสมาชิกอื่น หรือถ้าการแสดงนั้นได้รวมอยู่ในสิ่งบันทึกเสียงการแสดงที่ได้รับความคุ้มครองหรือในกรณีที่การแสดงไม่ได้ถูกทำการบันทึกเสียงการแสดงไว้ แต่มีการนำไปเผยแพร่ซึ่งได้รับความคุ้มครองภายใต้อนุสัญญาโรม หากนักแสดงได้ทำการบันทึกการแสดงครั้งแรกในประเทศสมาชิกนักแสดงนั้นสามารถได้รับการคุ้มครองตามหลักปฏิบัติอย่างคนชาติในประเทศสมาชิกอื่น ๆ มาตรา 15 (1) ได้กำหนดไว้ถึงสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนสำหรับสิ่งบันทึกเสียงการแสดงไว้ และในบางครั้งเรียกสิทธินี้ว่า "การใช้งานในขั้นทุติยภูมิ " (secondary use) เช่น การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงสำหรับการเผยแพร่หรือการถ่ายทอดสู่สาธารณะชนในการใช้สิ่งบันทึกเสียงการแสดงเพื่อการค้าและนักแสดงมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนจากการกระทำดังกล่าว แต่ตามมาตรา 15 (3) ได้ให้ทางเลือกแก่ประเทศสมาชิกไว้เป็น 3 กรณี คือ

(1) ให้ค่าตอบแทนสำหรับการใช้งาน หรือ

(2) จำกัดการยอมรับการจ่ายค่าตอบแทนตามมาตรา 15 (1) ไว้ในบางกรณี หรือ

(3) ไม่นำมาตรา 15 (1) มาใช้ในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ทั้งนี้ มาตรา 4 (2) ได้แสดงไว้อย่างชัดเจนว่า ถ้าคู่สัญญาได้รับผลประโยชน์ ค่าตอบแทนต่างๆ ที่มีผู้รับประโยชน์เป็นชาวต่างชาติที่ได้รับตามหลักในการคุ้มครองตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติเกี่ยวกับการใช้งานในขั้นทุติยภูมิซึ่งได้ถูกจำกัดไว้ เป็นการนำไปสู่สภาวะเช่นเดียวกันกับอนุสัญญาโรม ประเทศที่กำหนดสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนแก่คนชาติในประเทศของตนนั้นสามารถนำมาใช้เป็นข้อการยกเว้นตามมาตรา 15 (3) เพื่อจำกัดหรือไม่ให้ความคุ้มครองสำหรับผู้รับประโยชน์ที่เป็นคนต่างชาติ

-หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งตามข้อตกลง TRIPs ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองแก่ประเทศอื่นในทันทีและเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการตั้งเงื่อนไขใด ๆ ต่อประเทศอื่น ๆ ทั้งหมด โดยข้อกำหนดดังกล่าวนี้ไม่นำมาใช้กับสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยข้อตกลงของ WPPT ได้กล่าวไปถึงสิทธิของนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง เป็นสิ่งที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ภายใต้ข้อตกลง TRIPs จึงไม่ต้องนำมาใช้และรับผิดในหลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งที่ถือปฏิบัติภายใต้ข้อตกลง TRIPs

ข. ระยะเวลาในการให้ความคุ้มครอง

ภายใต้มาตรา 17 ของสนธิสัญญา WPPT ได้กำหนดระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงเป็นอย่างน้อย เมื่อสิ้นสุด 50 ปี นับจากวันสิ้นปีในปีที่การแสดงได้ถูกทำการบันทึกและมีการบันทึกเสียงการแสดงไว้ในสิ่งบันทึกเสียง โดยสนธิสัญญานี้นักแสดงยังคงได้รับความคุ้มครองเฉพาะการบันทึกเสียงการแสดงของนักแสดงเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรา 14 แห่งอนุสัญญาโรม จะเห็นได้ว่าเป็นการขยายการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิของนักแสดงจาก 20 ปีเป็น 50 ปี และแตกต่างกับความตกลง TRIPs ซึ่งอายุการให้ความคุ้มครองเริ่มต้นเมื่อสิ้นปีปฏิทินที่ได้มีการทำการแสดงเกิดขึ้น เป็นการเริ่มต้นในการนับระยะเวลาในการให้ความคุ้มครอง ซึ่งในทางปฏิบัติแทบจะไม่มีความแตกต่างใด ๆ เลย เพราะในกรณีที่ไม่มีการทำการบันทึกเสียงการแสดงเกิดขึ้น ให้นำความคุ้มครองภายใต้เงื่อนไขของ TRIPs มาบังคับใช้

ภายใต้ความแตกต่างของบทบัญญัติที่แตกต่างกันของสนธิสัญญาระหว่างประเทศเหล่านี้ ซึ่งแตกต่างกันในเงื่อนไขของการให้ความคุ้มครองและการกำหนดสิ่งบันทึกเสียงการแสดงไว้เป็นชนิดเดียวกันในแต่ละประเทศ เช่น ในประเทศที่มีการกำหนดระยะเวลาให้ความคุ้มครองขั้นต่ำตามที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น สิ่งบันทึกเสียงการแสดงที่มีการบันทึก

ไว้ในปี 2000 ก็จะได้รับความคุ้มครองในประเทศภาคีของ TRIPs แม้ว่าประเทศดังกล่าวจะไม่ได้เป็นประเทศภาคีในความตกลง TRIPs ก็ตาม จนถึงปี ค.ศ. 2050 เมื่อมีการโฆษณาเพื่อเผยแพร่สิ่งบันทึกเสียงการแสดงในประเทศสมาชิกตามความตกลงนี้ จากการให้ความคุ้มครองดังกล่าว หากได้มีการโฆษณาเผยแพร่สิ่งบันทึกเสียงการแสดงภายใน 50 ปีของสิ่งบันทึกเสียงนั้น สิ่งบันทึกเสียงนั้นจะได้รับความคุ้มครองไปอีก 50 ปีนับจากปี 2050

2.5.2.2 สิทธิของนักแสดงตามสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (WIPO Performances and Phonograms Treaty)

ก. สิทธิทางศีลธรรมของนักแสดง (Moral Rights)

สนธิสัญญา WPPT มีโครงสร้างเดียวกันกับอนุสัญญาโรม นอกจากการที่ WPPT ได้มีการขยายคำจำกัดความให้ครอบคลุมไปถึงอนุสัญญาโรมและขยายความหมายดังกล่าวนั้นให้กว้างกว่าที่อนุสัญญาโรมได้กำหนดไว้ สนธิสัญญา WPPT ได้กำหนดสิทธิทางศีลธรรม (Moral Rights) ให้แก่นักแสดงเป็นครั้งแรกในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ[29] โดยกำหนดไว้ในมาตรา 5 (1) ของสนธิสัญญาฉบับนี้ ซึ่งสิทธิทางศีลธรรมนี้เป็นสิทธิที่เป็นนามธรรมทางด้านจิตใจของนักแสดง สิทธิทางศีลธรรมนี้ไม่อาจจำหน่าย จ่าย โอนได้เหมือนสิทธิทางเศรษฐกิจของนักแสดง ซึ่งเป็นสิทธิในทางวัตถุที่สามารถตกลงกันในเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งได้แก่ สิทธิในการปกป้องเกี่ยวกับชื่อเสียงของนักแสดง ตามมาตรา 5 (1)

บทบัญญัติในเรื่องสิทธิทางศีลธรรมนี้เป็นไปตามแนวทางเดียวกับอนุสัญญาเบอร์น (Article 6 bis) ซึ่งได้กำหนดสิทธิของผู้สร้างสรรค์ไว้สองประการ คือ สิทธิในการเรียกร้องความเป็นผู้สร้างสรรค์ในงานของตนและสิทธิในการห้ามมิให้บิดเบือน ตัดทอน ดัดแปลงหรือกระทำการใด ๆ อันเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหลักการในเรื่องสิทธิทางศีลธรรมของผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ โดยมีการนำมาเปรียบเทียบกับสิทธิของนักแสดง นักแสดงจะไม่มีสิทธิห้ามมิให้ใช้งานการแสดงนั้น ๆ แต่ต้องมีการระบุชื่อของนักแสดงไว้ในการแสดงของนักแสดง ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นมาก เช่น ในการแสดงละครเวทีหรือในการแสดงโอเปรา จะต้องมีการประกาศชื่อผู้มีส่วนร่วมทำงานการแสดงนั้น ซึ่งเป็นสิทธิแบบเดียวกันกับสิทธิของผู้สร้างสรรค์ภายใต้อนุสัญญาเบอร์น การไม่ระบุชื่อของผู้สร้างสรรค์ในงานของผู้สร้างสรรค์นั้นเป็นการทำให้เสื่อมเสียต่อ

---

[29] J.A.L Sterlino , "World Copyright Law", p.586

เกียรติยศและชื่อเสียงผู้สร้างสรรค์งาน แต่ไม่ปรากฏกรณีการทำการคัดค้านโต้แย้งในเรื่องชื่อเสียงหรือเกียรติยศในสนธิสัญญา WPPT

เดิมแรกเริ่มนักแสดงที่อยู่ภายใต้สนธิสัญญาไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิทางศีลธรรมในงานการแสดงของตนที่ถูกบันทึกไว้สื่อที่เป็นการแสดงภาพและเสียง เช่น ภาพยนตร์ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิของนักแสดง ซึ่งเป็นหัวข้อสำคัญในการอภิปรายกันกี่ยวกับอนุสัญญาโรมและเป็นหัวข้อที่ถูกนำมาอภิปรายเป็นระยะเวลายาวนาน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ เรื่องอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ซึ่งเกี่ยวกับสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงโดยตรงและและการหาประโยชน์ทางการค้าของภาพยนตร์จากการแสดงของนักแสดง และในความเป็นจริง มาตรา 5 (1) แห่งสนธิสัญญา WPPT กล่าวไว้เฉพาะสิ่งบันทึกเสียงเท่านั้น ทำให้กรณีนี้ยังคงเป็นเรื่องที่อภิปรายกันมาจนถึง ปี ค.ศ. 1998

สิ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดความสนใจในระหว่างการอภิปรายสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงในการประชุมทางการฑูตปี ค.ศ. 1996 มีอยู่ 2 กรณี คือ จำนวนประเทศที่สนับสนุนสิทธิของนักแสดงนั้น ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ไม่ได้กำหนดสิทธิของนักแสดงไว้ในสนธิสัญญา แต่ในวันสุดท้ายของการประชุมผู้แทนของประเทศอังกฤษได้ประกาศว่า ขณะนี้ยังไม่ได้มีการนำสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงมารวมไว้ในสนธิสัญญา ก็เป็นที่เข้าใจกันว่าต้องการที่จะนำสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงมารวมเข้าในสนธิสัญญา ดังนั้น จึงทำให้มีข้อกำหนดในเรื่องสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงเกิดขึ้น แต่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขในการให้ความคุ้มครองสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงให้ต้องถูกจำกัดไว้เฉพาะการแสดงสดที่เป็นต้นแบบการแสดงของตนหรือการแสดงที่รวบรวมไว้ในสิ่งบันทึกเสียง โดยประเทศสหรัฐอเมริกาได้ยอมรับข้อเสนอนี้ และถูกวางกฎเกณฑ์ไว้ตามมาตรา 5 (1) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหลักและได้รับการสนับสนุนด้วยคะแนนเสียงทั้งหมดของการประชุม ภายหลังจากคณะกรรมการหลักได้มีการยอมรับข้อเสนอของประเทศอังกฤษ ผู้แทนของประเทศเยอรมันได้ทำรายงานให้สิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงว่ามารถใช้ได้ทั่วโลก ทำให้นักแสดงทั้งหลายได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง ดังนั้น สิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงจะต้องไม่คำนึงถึงสัญชาติของนักแสดง ข้อเสนอของประเทศเยอรมัน จึงเกิดมีข้อสรุปในการการอภิปราย และมีประเทศเสปนและประเทศฝรั่งเศสให้การสนับสนุนในข้อเสนอนั้น ๆ แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ทำการคัดค้าน ผลคือมี 21 ประเทศที่เห็นด้วยกับการอภิปรายกรณีนี้อีกครั้ง แต่มีอีก 37 ประเทศที่ไม่เห็นด้วย ดังนั้น ข้อเสนอของประเทศเยอรมันจึงไม่ผ่านที่ประชุมคณะกรรมการ

ซึ่งสนธิสัญญา WPPT มาตรา 5 (1) บัญญัติว่า ในส่วนที่เป็นสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดง นอกเหนือจากสิทธิในทางเศรษฐกิจของนักแสดงและแม้ว่านักแสดงจะได้ทำการโอนสิทธิของตนไปแล้วก็ตาม นักแสดงต้องมีสิทธิใน (ก) การแสดงสดในต้นแบบการแสดงของตนหรือ (ข) การแสดงที่รวบรวมไว้ในสิ่งบันทึกเสียง ดังนี้

1) มีสิทธิได้รับการระบุชื่อของตนไว้ในการแสดงของตน เว้นแต่ในสถานที่ใดที่ได้รับการละเว้นให้นำการแสดงของตนไปใช้ และ

2) มีสิทธิคัดค้านมิให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการทำให้เกิดเป็นการแก้ไขดัดแปลงการแสดงบางส่วน การทำให้สูญเสียไปหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงงานแสดงนั้น ๆ ของนักแสดง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงของนักแสดง

มาตรา 5 (2) วรรคแรกของสนธิสัญญานี้มีหลักเกณฑ์เดียวกันกับมาตรา 6 bis (2) แห่งอนุสัญญาเบอร์น และบัญญัติให้สิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงยังคงได้รับความคุ้มครองอยู่ต่อไป แม้นักแสดงผู้นั้นตายลงอย่างน้อยเมื่อสิ้นสุดสิทธิทางเศรษฐกิจของนักแสดงผู้นั้น นอกจากนี้ ภายใต้อนุสัญญาโรม ประเทศภาคีสามารถเลือกที่จะบัญญัติให้การคุ้มครองสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงไว้เป็นเวลา 50 ปีไว้เป็นหลักทั่วไป[30]หรือสามารถให้สิทธิทางศีลธรรมนั้นได้รับการคุ้มครองยาวนานกว่า 50 ปีหรือได้รับการคุ้มครองตลอดไป ซึ่งมาตรา 5 (2) วรรคแรกนี้ได้ทำให้ชัดเจนว่าบุคคลผู้ได้รับสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงนี้ หากนักแสดงตายลงระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองสิทธิดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศบัญญัติไว้

มาตรา 5 (2) วรรคสอง มีข้อความคล้ายคลึงกับ มาตรา 6 bis (2) แห่งอนุสัญญาเบอร์น และขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศในการเข้าร่วมเป็นภาคีของสนธิสัญญาไม่ได้กล่าวไว้เกี่ยวข้องกับสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงภายหลังจากนักแสดงตายลง ประเทศเหล่านี้สามารถสงวนการให้ความคุ้มครองไว้ตลอดระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามประเทศเหล่านี้มักจะไม่รับรองสิทธิทางศีลธรรมสำหรับนักแสดง ซึ่งมักจะต้องตั้งเป็นสิทธิชนิดเดียวกัน จนกระทั่งสิ้นสุดการให้ความคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจเป็นอย่างน้อย ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 5 (3) หมายถึง การชดใช้ค่าเสียหายสำหรับผู้ดูแลสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดงภายใต้สนธิสัญญานี้ต้องอยู่ภายใต้การคุ้มครองตามบทบัญญัติกฎหมายของประเทศที่ให้ความคุ้มครองสิทธิดังกล่าว

---

[30] Article 17, WPPT

อย่างไรก็ตาม สนธิสัญญานี้ไม่มีข้อกำหนดในเรื่องสิทธิทางศีลธรรมของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

2.5.3 มาตรการทางเทคโนโลยีในการให้ความคุ้มครองสิทธิในการระบุข้อมูลเกี่ยวกับนักแสดง

การกำหนดไว้ซึ่งสิทธิของนักแสดงเพื่อให้ผู้ใช้งานของนักแสดงในทางอินเทอร์เน็ต ไม่มีสิทธิใด ๆ กำหนดไว้และสามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม จึงต้องมีการกำหนดไว้ถึงมาตรการทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นการส่งเสริมและให้การสนับสนุนในการให้ความคุ้มครองสิทธิในการระบุข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักแสดง เพื่อความจำเป็นในการให้อนุญาตและทำให้สามารถนำไปโต้แย้งการใช้งานต่าง ๆ และมีข้อตกลงที่ตกลงในการใช้ประโยชน์กันไว้และการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ไม่ว่าโดยวิธีการใดก็ตาม ข้อมูลนั้นต้องได้รับมาจากเจ้าของสิทธิผู้รับประโยชน์นั้น ๆ แต่บทบัญญัติกฎหมายที่เหมาะสมต้องการให้ความคุ้มครองในมาตรการของการใช้งานและข้อมูลนั้น ๆ บทบัญญัตินี้รวมอยู่ในมาตรา 18 และ 19 ของ WPPT บทบัญญัติตามมาตรา 18 ของสนธิสัญญานี้ คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องต้องกำหนด "ความเหมาะสมที่มีความเพียงพอตามกฎหมายและค่าชดเชยที่มีผลทางกฎหมาย ซึ่งเป็นข้อขัดแย้งกับความสำเร็จของการนำวิธีการทางเทคโนโลยีมาใช้ โดยนักแสดงที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของตนภายใต้สนธิสัญญาฉบับนี้และภายใต้กฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่จำกัดการใช้งานการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียงของนักแสดงไว้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้ให้อนุญาตตามกฎหมาย

มาตรา 19 (1) ของสนธิสัญญาข้อตกลงนี้กำหนดไว้เกี่ยวกับคู่สัญญาที่เกี่ยวข้อง "การคุ้มครองที่เหมาะสมเพียงพอและค่าชดเชยที่มีผลทางกฎหมายที่ขัดแย้งกับบุคคลที่ได้ชมในการแสดงตามกฎหมายต่อไปนี้ การรับรู้หรือค่าชดเชยในทางแพ่งเป็นส่วนที่มาจากหลักเกณฑ์พื้นฐานอันมีเหตุผลที่สามารถทำให้ทราบได้ ก่อให้เกิด ทำให้มีอำนาจ ทำให้สะดวกและปกปิดการกระทำละเมิดของสิทธิต่างๆ ที่ครอบคลุมในสนธิสัญญานี้ คือ การทำการเคลื่อนย้ายหรือดัดแปลงสิทธิในการบริหารงานข้อมูลเกี่ยวกับการระบุตัวของนักแสดงทางอิเลคทรอนิคส์โดยไม่ได้รับอนุญาต และการจัดทำเพื่อจำหน่าย การนำเข้าเพื่อจำหน่าย การเผยแพร่ การนำไปถ่ายทอดหรือกระทำการใด ๆ ไปสู่สาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาต การแสดงต่าง ๆ สำเนาในสิ่งบันทึกการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียงที่สิ่งบันทึกเหล่านั้นมีการบริหารสิทธิในข้อมูลเกี่ยวกับการระบุตัวนักแสดงทางอิเล็คทรอนิคส์ที่ได้ถูกเคลื่อนย้ายหรือดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต มาตรา 19 (2) ได้ให้คำนิยามว่า "สิทธิในข้อมูลเกี่ยวกับการระบุตัวนักแสดง

หมายความถึง ข้อมูลที่เป็นเรื่องเฉพาะของนักแสดง การแสดงของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง เจ้าของสิทธิต่าง ๆ ในการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียง หรือข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในการใช้งานการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียง และตัวเลขต่าง ๆ หรือรหัสที่เป็นสิ่งที่แทนข้อมูลเหล่านั้น เมื่อข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกนำมาทำสำเนาในการบรรจุและรวบรวมไว้ในการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียงนั้นเป็นสิ่งบันทึกเสียงหรือมีสิ่งที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวพันกับการถ่ายทอดหรือการทำการใด ๆ ที่สามารถทำให้การแสดงที่เป็นโสตทัศนวัสดุหรือสิ่งบันทึกเสียงนั้นเผยแพร่ไปยังสาธารณะ รายงานความเห็นชอบฉบับนี้ยังนำมาถึงการประชุมเจรจาเกี่ยวกับมาตรา 12 ของ WCT ที่กำหนดเงื่อนไขคล้าย ๆ กับมาตรา 19 ของ WPPT ส่วนที่หนึ่งได้เห็นด้วยกับรายงานดังกล่าวโดยได้กล่าวถึงการละเมิดสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญาเบอร์น รวมทั้งสิทธิแต่เพียงผู้เดียวและสิทธิในการได้รับค่าตอบแทน ส่วนที่สองจะเห็นได้ว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายปฏิเสธที่ต้องใช้บทบัญญัตินี้หรือใช้สิทธิต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในระบบการบริหารจัดการ ซึ่งทำให้มีผลบังคับทั่วไปจากการไม่อนุญาตภายใต้อนุสัญญาเบอร์นหรือสนธิสัญญาฉบับนี้ การห้ามไม่มีให้มีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีในสินค้าหรือขัดขวางในสิทธิประโยชน์ที่ได้รับภายใต้สนธิสัญญานี้ การประชุมเจรจาได้กำหนดเป็นความเห็นไว้ทั้งสองส่วนในการได้รับประโยชน์เป็นไปตามมาตรา 19 ของ WPPT โดยอนุโลม

ข. สิทธิในทางเศรษฐกิจของนักแสดง (Economic Rights)

สนธิสัญญา WPPT ได้ยอมรับและกำหนดสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (exclusive right) ไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถือเสมือนว่าเป็นสิทธิในทางเศรษฐกิจให้แก่นักแสดง ซึ่งเป็นการให้สิทธิเด็ดขาดแก่นักแสดงในการอนุญาตหรือห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ต่องานการแสดงของนักแสดง แม้ว่าจะมีสิ่งสำคัญในการให้ความคุ้มครอง คือ งานการแสดงและสิ่งบันทึกเสียง และมาตรา 5 ได้กำหนดไว้เป็นสิทธิทางศีลธรรมของนักแสดง อันเป็นหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองตามที่กำหนดภายใต้อนุสัญญาโรม นอกจากนี้นักแสดงมีสิทธิทางเศรษฐกิจ ดังนี้

1) สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งการแสดงที่ยังไม่มีการบันทึกไว้ เว้นแต่เป็นการแสดงที่ได้มีทำการแพร่เสียงแพร่ภาพแล้ว (Economic Rights of Performers in their Unfixed Performances)

สิทธิเด็ดขาดของนักแสดงในส่วนนี้ สนธิสัญญา WPPT ให้นำมาปรับใช้ในการให้ความคุ้มครองทั้งเสียงและภาพในการแสดงสดต่าง ๆ แต่สิทธินี้ไม่สามารถนำมาใช้ในการห้าม

ทำเผยแพร่งานการแสดง ซึ่งสนธิสัญญานี้ไม่ให้นักแสดง ห้ามมิให้ผู้อื่นทำการเผยแพร่ซ้ำหรือในการถ่ายทอดทางสายเคเบิลการแสดงสดของนักแสดง แต่นักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการก่อให้เกิดการติดต่อทางสายเคเบิลในการแสดงสด และนักแสดงสามารถโต้แย้งสิทธิดังกล่าวได้

2) สิทธิในการบันทึกการแสดงที่ยังไม่เคยถูกทำการบันทึก (Right of their Unfixed Performances) การบันทึกการแสดงนี้ถูกจำกัดเฉพาะการบันทึกเสียง (มาตรา 2 (C)) เท่านั้น นักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการทำการบันทึกเสียงในงานการแสดงสดของตน ดังนั้น นักแสดงก็ย่อมสามารถปกป้องสิทธิของตนให้พ้นจากผู้ละเมิดสิทธินักแสดง ที่ทำการบันทึกเสียงการแสดงสดนั้น เช่น ในสถานที่จัดการแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งหมายความว่าเสียงในการแสดงที่อยู่ในขอบเขตสามารถทำการบันทึกนั้น ไม่ได้จำกัดไว้เฉพาะข้อตกลงของอนุสัญญา และปรากฏว่านักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการบันทึกเสียงการแสดงสด เมื่อใดก็ตามที่มีการบันทึกเสียงการแสดงหรือบันทึกการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ หรือบันทึกการถ่ายทอดทางสายเคเบิลหรือมีการทำการถ่ายทอดซ้ำในการแสดงที่เคยทำการเผยแพร่ไปแล้ว

สิ่งที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในการกระทำระหว่าง (ก) การบันทึกการแสดงสด และ (ข) การทำสำเนาในสิ่งบันทึกการแสดงนั้น มาตรา 6 (ii) เกี่ยวพันเฉพาะในส่วนการทำซ้ำในสิ่งบันทึกการแสดงที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 7 ของสนธิสัญญานี้เท่านั้น

3) สิทธิในการทำซ้ำการแสดงที่บันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียงในลักษณะใดหรือรูปแบบใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม (Right of Reproduction) มาตรา 7 แห่งสนธิสัญญานี้บัญญัติให้นักแสดงมีสิทธิโดยเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียวทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการทำซ้ำในการแสดงของตนที่ถูกบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียง ไม่ว่าในลักษณะหรือรูปแบบใดก็ตาม ในรายงานความเห็นชอบร่วมกันปรากฏตามมาตรา 7 ได้อธิบายถึงสิทธิในการทำซ้ำ และการยอมรับข้อตกลงไว้ตามมาตรา 16 ให้สามารถนำมาปรับใช้อย่างเต็มที่ในการแวดล้อมของรหัสตัวเลข (digital environment) โดยเฉพาะการใช้งานในการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงในรูปแบบของดิจิตอล (digital form) ในการทำซ้ำโดยมีองค์ประกอบของหลอดวิทยุเป็นสื่อกลางตามความหมายของมาตรานี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตได้ว่าอนุสัญญาโรมครอบคลุมไปถึงการทำละเมิดในสิ่งบันทึกเสียงและภาพ (มาตรา 7(1)) และยังได้รับความคุ้มครองภายใต้ข้อตกลง TRIPs ที่มีการจำกัดการบันทึกการแสดงในสิ่งบันทึกเสียง (มาตรา 14 (1))

เมื่อกล่าวรวมไปถึงเงื่อนไข "การทำซ้ำไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม" เป็นการแสดงถึงแนวทางเดียวกันกับมาตรา 10 ของอนุสัญญาโรม

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เป็นความก้าวหน้าในสนธิสัญญาฉบับนี้ในเรื่องสิทธิของนักแสดง คือ การทำซ้ำงานการแสดง รวมถึงการกำหนดข้อจำกัดของสิ่งบันทึกเสียง การจำกัดสิทธิต่าง ๆ ที่อยู่ในข่ายเดียวกันกับมาตรา 7 (1) (C) ของอนุสัญญาโรมได้ถูกยกออกไป นักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการทำซ้ำทุกรูปแบบในงานการแสดงที่ถูกบันทึกในสิ่งบันทึกเสียงตามสนธิสัญญานี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกที่ถูกกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

4) สิทธิในการขาย หรือ โอนความเป็นเจ้าของในต้นฉบับหรือสำเนาการแสดงที่บันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียง (Right of Distribution) โดยประเทศสมาชิกของสนธิสัญญาอาจตั้งเงื่อนไขใด ๆ จากกรณีที่นักแสดงได้ให้สิทธิในการขายหรือโอนความเป็นเจ้าของต้นฉบับหรือสำเนาการแสดงที่บันทึกในสิ่งบันทึกเสียง ภายหลังจากการขายหรือการโอนครั้งแรกสิ้นสุดลง ถือเป็นการรวมสิทธิไว้โดยเฉพาะของสิทธิในการจำหน่าย จ่าย โอนทั้งหมดของผู้สร้างสรรค์ในสนธิสัญญา WTC (The WIPO Copyright Treaty) การนำมาตรา 8 มาใช้เป็นเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นเป็นครั้งแรกเป็นการเฉพาะของสิทธิในการจำหน่าย จ่าย โอนที่ได้ถูกรับรองไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศให้แก่นักแสดง อย่างไรก็ตาม สิทธิในการจำหน่าย จ่าย โอนภายใต้มาตรา 8 เฉพาะในส่วนที่นำมาปรับใช้กับสิ่งบันทึกเสียง กล่าวไว้ว่า นักแสดงไม่มีสิทธิในการจำหน่าย จ่าย โอน เกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ (audiovisual) ในงานการแสดงของนักแสดง

5) สิทธิในการให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาการแสดงที่บันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียงเพื่อการค้าต่อสาธารณชน (Right of Rental) ถึงแม้ว่านักแสดงจะได้อนุญาตให้มีการจำหน่ายจ่ายโอนต้นฉบับหรือสำเนาแล้วก็ตาม โดยประเทศสมาชิกสนธิสัญญาอาจกำหนดขอบเขตเฉพาะภายหลังการจำหน่าย จ่าย โอนที่มีค่าตอบแทน ในการเช่าสำเนางานการแสดงที่รวบรวมและบรรจุไว้ในสิ่งบันทึกเสียงก่อนวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 ซึ่งคงใช้ระบบดังกล่าวต่อไปได้ หากเป็นการให้เช่าสิ่งบันทึกเสียงมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิเด็ดขาดในการทำสำเนาการแสดงที่บันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียง มาตรา 9(1) กำหนดให้นักแสดงมีสิทธิโดยเด็ดขาดในการอนุญาตให้เช่าเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าต่อสาธารณชนไม่ว่าจะเป็นต้นฉบับหรือสำเนาการแสดงที่ถูกบันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียงไว้เป็นข้อตกลงในกฎหมายระหว่างประเทศของรัฐสมาชิก ถึงแม้จะเกิดขึ้นภายหลังจากได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งบันทึกเสียงนั้นไปก็ตาม เมื่อกล่าวถึง อำนาจที่นักแสดงมีอยู่ นักแสดงมีสิทธิในการให้เช่าภายใต้ข้อตกลงนี้เฉพาะการนำมาปรับใช้กับสิ่งบันทึกเสียง ในทางกลับกัน นักแสดงไม่มีสิทธิภายใต้สนธิสัญญานี้ ในการอนุญาตให้เช่าในสิ่งบันทึกภาพและเสียง เช่น ฟิล์มภาพยนตร์อื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การบัญญัติไว้เป็นกฎหมายภายในของประเทศสมาชิก ได้ปรากฏไว้ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในบทนำซึ่งเป็นแนวทางในการกระทำการใด ๆ ที่เป็นสิทธิในการให้เช่า การอ้างถึง

การจำหน่าย จ่าย โอนแสดงให้เห็นถึงแนวทางของสิทธิในการให้เช่าสามารถแบ่งแยกออกจากสิทธิในการจำหน่าย จ่าย โอน และแยกออกมาอยู่ในมาตรา 9 (1) ที่ทำให้เกิดความชัดเจนในการใช้สิทธิในการให้เช่าเฉพาะในสำเนางานต่าง ๆ โดยแต่ไม่ทำให้หมดไปโดยการขาย หรือวิธีอื่น ๆ ของสำเนางานการแสดงนั้น

บทบัญญัติมาตรา 9 (2) เป็นการอนุญาตให้ประเทศต่าง ๆ ในวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 ยังคงสามารถบังคับใช้ระบบการชำระค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักแสดงในการเช่าสิ่งบันทึกเสียงต่อไปได้ โดยยึดระบบนี้ โดยให้การเช่าสิ่งบันทึกเสียงทางการค้าไม่เป็นเหตุทำให้นักแสดงเสียไปซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการทำซ้ำของนักแสดงไป

6) สิทธิในการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายในการอนุญาตเผยแพร่การแสดงที่บันทึกในสิ่งบันทึกเสียงต่อสาธารณชน ซึ่งการแสดงที่บันทึกไว้ในสิ่งบันทึกเสียงไม่ว่าผ่านทางสายหรือไร้สาย ในลักษณะที่สาธารณชนสามารถเข้าถึง ณ สถานที่และเวลาที่นักแสดงสามารถเลือกได้ (Right of Making Available of Fixed Performance) มาตรา 10 ได้บัญญัติให้นักแสดงมีสิทธิเด็ดขาดในการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายในการอนุญาตเผยแพร่การแสดงที่บันทึกในสิ่งบันทึกเสียงต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะได้ทางสายหรือโดยไร้สาย ในลักษณะที่สาธารณชนสามารถเข้าถึง ณ สถานที่และเวลาที่นักแสดงสามารถเลือกได้ หมายความว่า เป็นสิทธิในการที่จะสามารถหามาได้ตามความต้องการ (on-demand availability right)

หากเปรียบเทียบกับสิทธิของผู้สร้างสรรค์ในมาตรา 8 ของสนธิสัญญา WTC ผู้สร้างสรรค์มีสิทธิโดยทั่วไปอย่างเด็ดขาดเกี่ยวกับการถ่ายทอดงานของตนสู่สาธารณชนโดยทางสายหรือไร้สาย รวมถึงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะสามารถดำเนินการได้ แต่สิทธิของนักแสดงนี้มีข้อจำกัดเพิ่มขึ้น คือ สนธิสัญญา WPPT ได้ระบุว่านักแสดงไม่มีสิทธิเด็ดขาดทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดสู่สาธารณชนในงานการแสดงโดยทางสายหรือไร้สาย แต่มีสิทธิเท่าที่มาตรา 10 ให้ไว้ คือ สามารถหามาได้ตามความต้องการ "on-demand" ในบริการนั้น ๆ และต้องได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่เป็นธรรมในการนำไปเผยแพร่โดยไร้สาย หรือการถ่ายทอดสิ่งบันทึกเสียงไปสู่สาธารณะชนตามมาตรา 15 ซึ่งสิทธินี้ไม่ใช่สิทธิโดยเด็ดขาดของนักแสดง ภายใต้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวตามกฎหมาย ซึ่งเป็นทางเลือกโดยทั่วไปของการนำมาปรับใช้ของสิทธิดังกล่าวเพื่อให้มีผลสมบูรณ์เป็นอิสระออกจากหลักกฎหมายภายในประเทศ ซึ่งเป็นการแก้ไขที่เรียกว่า "การแก้ไขโดยไม่มองถึงองค์ประกอบย่อย (umbrella solution)" เมื่อบทบัญญัติใน WPPT มาตรา 10 และมาตรา 14 กล่าวถึงนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงต้องได้รับประโยชน์จาก "สิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการอนุญาตให้กระทำการสามารถกระทำการใด ๆ จากการเผยแพร่ต่อสาธารณะ" รวมถึง

การเผยแพร่งานการแสดงของนักแสดงที่ได้ถูกรวบรวมไว้ในสิ่งบันทึกเสียงและสิ่งบันทึกเสียงของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงโดยทางสายหรือไร้สาย เช่นเดียวกันกับประชาชนทั่ว ๆ ไปก็สามารถที่จะหามาได้ในสิ่งบันทึกการแสดงเหล่านี้จากสถานที่หรือในเวลาใดก็ตามที่ประชาชนต้องการใช้งานต่าง ๆ เหล่านี้ได้ เมื่อมีการกระทำอย่างอิสระของคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องในการเลือกกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองที่แตกต่างกันจากการกระทำการเดียวกันนั้น และเพื่อให้ครอบคลุมถึงสิทธิต่าง ๆ อย่างชัดเจนตามที่บัญญัติไว้ในสนธิสัญญาฉบับต่าง ๆ และความชัดเจนของกรณีดังกล่าวนี้ คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีเครื่องมือที่ไม่เพียงเป็นการดำเนินการโดยเฉพาะสำหรับการนำมาใช้ประโยชน์ในสิทธิดังกล่าว แต่เป็นการปรับใช้สิทธิบางสิทธิเช่นเดียวกับสิทธิในการจัดจำหน่ายหรือสิทธิในการเผยแพร่สู่สาธารณะ (จนกว่าหน้าที่ความรับผิดของนักแสดงที่เกี่ยวกับสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการอนุญาตให้กระทำการดังกล่าวจะได้รับการยอมรับอย่างสมบูรณ์) อย่างไรก็ตามสิทธิของนักแสดงภายใต้มาตรา 10 นี้ถูกจำกัดไว้ซึ่งการใช้ประโยชน์ในการนำงานการแสดงที่ถูกบันทึกไว้ในโสตทัศนวัสดุที่ทำการบันทึกเสียงและภาพ (ฟิล์มภาพยนตร์ ฯลฯ) ไม่ตกอยู่ภายใต้บทบังคับของมาตรานี้และนักแสดงไม่มีสิทธิดังกล่าว

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ขยายขอบเขตการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงในงานโสตทัศนวัสดุเพิ่มขึ้นจากสนธิสัญญา WPPT โดยกำหนดให้นักแสดงมีสิทธิในการอนุญาตให้แพร่เสียงแพร่ภาพและเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งการแสดงที่บันทึกไว้ในโสตทัศนวัสดุ (Right of Broadcasting and Communication to the Pubic) ตามมาตรา 15 ในขณะที่สนธิสัญญา WPPT กำหนดให้นักแสดงมีเพียงสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเพียงครั้งเดียว (single equitable remuneration) สำหรับการใช้สิ่งบันทึกเสียงเพื่อแพร่เสียงและเผยแพร่ต่อสาธารณชน แต่อย่างไรก็ดี สนธิสัญญานี้ยังได้ให้การคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในโสตทัศนวัสดุ โดยกำหนดให้ประเทศภาคีสามารถทำข้อสงวน เพื่อการกำหนดให้นักแสดงได้รับเฉพาะสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม หรือไม่นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับก็ได้

มาตรา 15 (1) ของสนธิสัญญา WPPT กำหนดให้นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงมีสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเพียงครั้งเดียวสำหรับการนำสิ่งบันทึกเสียงไปใช้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าสำหรับการเผยแพร่โดยวิธีไร้สายหรือสำหรับการถ่ายทอดงานการแสดงไปสู่สาธารณชน

บทบัญญัตินี้บัญญัติไว้คล้าย ๆ กับมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรม แต่มีบางส่วนที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) อนุสัญญาโรมบัญญัติไว้ว่าค่าตอบแทนนั้นต้องจ่ายให้แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งคู่ แต่สนธิสัญญา WPPT นี้บัญญัติไว้ว่าทั้งนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม นั่นหมายถึงค่าตอบแทนที่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้รับนั้นต้องเป็นอัตราที่เป็นธรรม ในทางกลับกัน ประเทศสมาชิกต้องไม่มีการกำหนดข้อเสนออื่น ๆ เหมือนที่อนุสัญญาโรมกำหนดให้ระบุได้ โดยค่าตอบแทนนั้นอาจเป็นประโยชน์แก่บุคคลฝ่ายเดียวหรือฝ่ายอื่น ๆ หรือทั้งคู่ หรือในทางปฏิบัติ อาจเป็นไปได้ว่านักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาจไม่ได้รับประโยชน์จากค่าตอบแทนนี้ เพราะบทบัญญัตินี้ตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรมนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิได้รับประโยชน์ก็ได้ ประเทศภาคีจึงวางนโยบายในเรื่องการแบ่งผลประโยชน์ทั่ว ๆ ไปโดยนักแสดงทั้งหลายและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงโดยมีระบบเดียวหรือหลายระบบ

2) อนุสัญญาโรมกำหนดค่าตอบแทนของการใช้สิ่งบันทึกเสียงไว้เฉพาะการนำมาใช้โดยตรง (is used directly) สำหรับการเผยแพร่หรือสำหรับการถ่ายทอดไปสู่สาธารณชน แต่สนธิสัญญา WPPT บัญญัติให้สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนเกิดจากการใช้สิ่งบันทึกเสียงไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม (for the direct or indirect use)

3) อนุสัญญาโรมไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การถ่ายทอดไปสู่สาธารณะชน (communication to the public) สนธิสัญญา WPPT ได้กำหนดคำจำกัดความของคำว่า การถ่ายทอดไปสู่สาธารณะชนและได้กล่าวถึงไว้เฉพาะในความหมายของคำจำกัดความนี้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 15

มาตรา 15 (2) เกี่ยวพันกับระบบในการดำเนินการเพื่อให้ได้ค่าตอบแทนและการกำหนดหลักเกณฑ์ในการแบ่งค่าตอบแทนที่คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วยในเรื่องการจัดสรรค่าตอบแทน

มาตรา 15 (3) ของสนธิสัญญา WPPT เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญต่อประเทศสมาชิก คือ ต้องกำหนดไว้เป็นการเฉพาะของชนิดในการใช้งานต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนและนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงมีสิทธิของการได้รับค่าตอบแทนในการใช้งานนั้น ๆ เช่น เป็นการเผยแพร่แต่ไม่ใช่การถ่ายทอดสู่สาธารณะชน และข้อจำกัดในการเข้าร่วมโดยวิธีการอื่น ๆ และสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนเลย

มาตรา 15 (4) ได้อธิบายถึงสิ่งบันทึกเสียงที่ทำขึ้นและสามารถนำมาใช้ต่อสาธารณชนได้ตามที่ต้องการ ในเงื่อนไขนี้กำหนดไว้ว่า โดยไม่มีการนำไปเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ดังนั้น การใช้สิ่งบันทึกเสียงในการเผยแพร่จึงตกอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรา 15 (1)

2.5.4 **ข้อจำกัดและข้อยกเว้น**

ประเทศสมาชิกอาจกำหนดข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นในการคุ้มครองนักแสดงไว้ในกฎหมายภายในของประเทศตนได้เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้สำหรับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม นอกจากนั้น ประเทศสมาชิกจึงอาจกำหนดข้อยกเว้นหรือข้อจำกัดตามที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญานี้ไว้เป็นกฎหมายภายใน สำหรับการกระทำบางอย่างแต่จะต้องไม่เป็นการขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากการแสดงหรือสิ่งบันทึกเสียงตามปกติ และต้องไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงเกินสมควร ภายใต้มาตรา 16 (1) แห่ง WPPT คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องจะต้องถูกกำหนดไว้ในบทบัญญัติโดยมีข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นชนิดเดียวกันที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงไว้ในกฎหมายภายในของประเทศตน บทบัญญัตินี้ปรากฏในเนื้อหาของมาตรา 15.2 ของอนุสัญญาโรม ซึ่งมีความแตกต่างที่สำคัญของอนุสัญญาโรมกับสนธิสัญญา WPPT มี 3 กรณี คือ

1) อนุสัญญาโรมจะบัญญัติไว้เฉพาะข้อจำกัดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์

2) ข้อจำกัดดังกล่าวใช้สำหรับข้อยกเว้นที่นำมาใช้ในช่วงสั้น ๆ สำหรับการทำรายงานในขณะนั้นและการบันทึกเพียงชั่วคราวโดยองค์กรแพร่ภาพแพร่เสียงที่มีความสอดคล้องกับความรับผิดในบทบัญญัติของอนุสัญญาเบอร์น

3) ถ้าบทบัญญัติในเรื่องข้อจำกัดมีความเป็นไปได้ในการใช้งานเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ส่วนตัว โดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ

ประเทศที่เป็นสมาชิกใน WPPT ตกอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์พื้นฐานของมาตรา 16 (1) แห่ง WPPT โดยมีหน้าที่และความรับผิดในการปรับใช้ของระบบการทดสอบสามขั้นตอนสำหรับข้อจำกัดใด ๆ และข้อยกเว้นในสิทธิที่กำหนดไว้ใน WPPT และตามมาตรา 16 (2) แห่ง WPPT ได้กำหนดไว้ในบทบัญญัติดังกล่าวอย่างชัดเจนโดยตรง ดังนั้น ถ้าการทดสอบนี้สามารถใช้ได้โดยไม่คำนึงถึงสิ่งใด ๆ และไม่ทำให้เกิดความเสียหายโดยไม่มีเหตุผลในผลประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมายของนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

2.5.5 **แนวคิดของการบริหารและการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และค่าตอบแทนในการใช้สิทธิข้างเคียงของ** WIPO

ความก้าวหน้าขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานอันมีลิขสิทธิ์และการใช้งานที่เป็นสิทธิข้างเคียง ซึ่งเป็นแนวทางที่สามที่เกิดขึ้นในการใช้งานดังกล่าวระหว่างผู้ใช้งานกับผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ถือสิทธินั้น และการให้อนุญาตโดยไม่มีค่าตอบแทน

ซึ่งทั้ง WIPO และ UNESCO ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับงานลิขสิทธิ์ไปพร้อม ๆ กับเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่

คณะอนุกรรมการของคณะกรรมาธิการของสหภาพเบอร์นและคณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลของอนุสัญญาลิขสิทธิ์โลก คำถามในเรื่องลิขสิทธิ์ที่เกิดขึ้นของการทำซ้ำในรูปแบบต่าง ๆ ที่กรุงวอชิงตันเมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1975 ได้ทำการศึกษาถึงความแตกต่างของวิธีการในการควบคุมและได้ให้ข้อสังเกตในเรื่องของค่าตอบแทน โดยมีคณะทำงานในชุดก่อนหน้านี้ทำการศึกษาอยู่ เช่น ระบบในการทำสัญญา การให้อนุญาตโดยไม่มีค่าตอบแทน การเก็บส่วนต่างจากอุปกรณ์ที่เผยแพร่ โดยได้มีข้อสรุปเพียงสั้น ๆ ว่า รายงานต่าง ๆ เหล่านี้นั้นขึ้นอยู่กับว่าในแต่ละประเทศต้องการที่จะแก้ไขปัญหานี้ โดยต้องนำเอามาตรการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ และประเทศเหล่านี้จะต้องให้ความสนใจเรื่องเหล่านี้อย่างจริงจังและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวอย่างแท้จริง ในประเทศต่าง ๆ ที่มีการทำซ้ำในรูปแบบต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย รัฐบาลต้องดำเนินการกำหนดมาตรการต่าง ๆ และให้การสนับสนุนในระบบของการจัดตั้งองค์กรบริหารสิทธินั้นทั้งหมด

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญของ WIPO และ UNESCO ได้ทำศึกษาในเรื่องการบันทึกเสียงเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ประโยชน์ส่วนตัว การแพร่เสียงแพร่ภาพและการทำสำเนา และมีการรายงานเพื่อยืนยันไว้ที่กรุงเจนีวา เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1984 ถึงความจำเป็นขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่เกี่ยวกับการทำการผลิตเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์โดยส่วนตัว โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมที่ได้รับอนุญาตโดยไม่มีค่าตอบแทนที่สามารถนำมาปรับใช้กับระบบของสัญญาที่ทำการจัดเก็บโดยไม่ได้รับข้อแนะนำ ในกรณีที่มีการทำการบันทึกเทป สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนต้องเกิดขึ้นและจะต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน ซึ่งต่อมาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของ WIPO และ UNESCO ได้ศึกษาถึงปัญหาของการใช้งานคอมพิวเตอร์หรือการสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ที่กรุงปารีส เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1982 โดยได้ให้ความสนใจในเรื่องหลักเกณฑ์ของคำจำกัดความของการให้ความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์ นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่เกี่ยวกับการจัดโปรแกรมงานการแสดงโดยทางสายเคเบิล เพื่อให้มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนและนำองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนมาดำเนินการ โดยการประชุมของคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารของสหภาพเบอร์นและคณะกรรมาธิการระหว่างรัฐของอนุสัญญาลิขสิทธิ์โลก และของอนุสัญญาโรม ที่กรุงเจนีวา เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1983 ได้มีข้อกำหนดบางส่วนที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการทั้งสามฝ่าย ในเรื่องหลักเกณฑ์ของคำจำกัดความที่ก่อให้เกิดความชัดเจนของสิทธิต่าง ๆ ตลอดจนขั้นตอนในแต่ละขั้นตอนที่มีความไม่เหมาะสมในการทำการ

เจรจากับเจ้าของสิทธิทุก ๆ ราย เช่น หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดและหลักประกันที่เป็นเรื่องที่จำเป็นในการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนั้นของผู้ขออนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญของ WIPO และ UNESCO ในเรื่องการเช่าโสตทัศนวัสดุและวีดีแกรมต่าง ๆ นั้น ได้ถูกจัดตั้งขึ้นที่กรุงปารีส เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1984 โดยมีข้อสรุปว่า ควรมีการอนุญาตให้ใช้สิทธิ เมื่อจำนวนผู้เป็นเจ้าของสิทธิมีจำนวนมากขึ้น และต้องมีมาตรการทางกฎหมาย เพื่อการดำเนินการในการเจรจาให้อนุญาตให้ใช้สิทธิและมีวิธีการที่เหมาะสมที่ทำให้สิทธิเหล่านั้นตกเป็นขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน

ในส่วนของสิทธิข้างเคียงต่าง ๆ นั้น ได้มีคณะอนุกรรมการของคณะกรรมาธิการระหว่างรัฐของอนุสัญญาโรม ที่จัดตั้งที่กรุงเจนีวา เมื่อเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 ได้มีการอภิปรายในรายละเอียดขององค์กรบริหารการจัดเก็บในสิทธิข้างเคียงนี้ โดยมีข้อสังเกตที่ระบุไว้ในบทย่อยของ "แนวทางในการจัดตั้งและดำเนินการองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนของสิทธิตามมาตรา 12" ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นในอนุสัญญาโรม ต่อมาในปี ค.ศ. 1985 WIPO ได้ให้ความสนใจมากขึ้นและได้จัดสรรคำถามเกี่ยวกับองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนและให้ความสำคัญมากขึ้น รวมทั้งมีคำถามทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสิทธิต่าง ๆ และระหว่างปี ค.ศ. 1985 ถึง 1986 ได้มีบทความเรื่ององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนตีพิมพ์ลงใน WIPO monthly reviews เป็นจำนวนมาก ซึ่งการเผยแพร่บทความดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งในการเตรียมการประชุมของ WIPO ในวาระเรื่ององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนของลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงที่จัดขึ้นที่กรุงเจนีวา เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1986 โดยได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมทั้งภาครัฐ และมีผู้สังเกตการณ์จากองค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐที่เป็นสมาชิกจำนวนทั้งหมด 160 ราย มีการเปิดการประชุมโดย Dr. Arpad Bogsch กรรมการทั่วไปของ WIPO ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของระเบียบวาระนี้ไว้ว่า " เมื่อเทคโนโลยีได้มีการพัฒนามากขึ้น องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนของลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงถือเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง และหากกล่าวถึงรายได้จากการดังกล่าวก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้น จึงต้องให้ความสนใจในการได้รับการจ่ายค่าตอบแทนในการใช้ลิขสิทธิ์ดังกล่าวทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ หลักประกันความมั่นคงชนิดนี้ต้องได้รับการดำเนินการต่อไปและต้องถูกนำมาปรับใช้สำหรับหน้าที่ที่ถูกต้องตามระบบขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่จะทำให้เกิดความแน่ใจได้ว่า "องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนของลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงนี้มิได้นำมาซึ่งการอนุญาตให้ใช้สิทธิในรูปแบบที่ไม่เหมาะสมหรือมีการจัดเก็บค่าสิทธิที่ไม่ยุติธรรม" และตลอดระยะเวลาในการประชุมมีการ

อภิปรายโดยผู้เขียนบทความที่ตีพิมพ์ลงใน WIPO monthly reviews จำนวน 21 ท่านเข้าร่วมอภิปราย และมีองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนจากส่วนต่าง ๆ ของโลกมาเข้าร่วมอภิปรายด้วย เมื่อสิ้นสุดการอภิปรายได้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่อง "การกำหนดมาตรการในการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่ต้องดำเนินการต่อไป และเมื่อใดก็ตามที่เจ้าของสิทธิไม่ยินยอมดำเนินการและเสนอแนวทางในการให้อนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาตที่กำหนดไว้ภายใต้อนุสัญญาเบอร์นและอนุสัญญาโรม" และได้มีการอธิบายถึงผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนว่า WIPO จะได้ดำเนินการต่อไปเพื่อที่จะทำให้รัฐบาลและเพิ่มขอบเขตของประโยชน์ดังกล่าวให้รู้ถึงความสำคัญของระบบที่เหมาะสมในการดำเนินการองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนของค่าลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงว่า "การดำเนินการจ่ายค่าตอบแทนได้เป็นความสนใจที่จะช่วยเหลือในการจัดตั้งหรือการขยายและเพื่อเพิ่มความมั่นคงของระบบการจัดเก็บองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนไปในประเทศที่กำลังพัฒนา"

2.5.6 **สถานะปัจจุบันของ** WPPT

ณ วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2546 WPPT มีประเทศสมาชิกของสนธิสัญญานี้ทั้งหมด 41 ประเทศ โดยมีประเทศมองโกเลียเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสนธิสัญญาเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2545 และมีประเทศนิการากัวได้ลงนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกใน WPPT เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2546 เป็นรายล่าสุด ซึ่งเนื้อหาที่สำคัญใน WCT และ WPPT คือ การรวมบทบัญญัติที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ของหลักทั่วไประหว่างประเทศในการให้ความคุ้มครองในงานต่าง ๆ งานการแสดงและสิ่งบันทึกเสียง และคิดแก้ไขปัญหาในการใช้งานจากการใช้งานดังกล่าวโดยวิธีการเทคโนโลยีดิจิตอล โดยเฉพาะเครือข่ายดิจิตอลทั่วโลกที่เหมือนกับอินเทอร์เน็ต และในทางปฏิบัติการในการใช้ระบบข้อมูลสาธารณูปโภคทั่วโลก (Global Information Infrastructure) ที่มีพื้นฐานอันเป็นในเทคโนโลยีเดียวกันและเป็นเครือข่ายทั้งหลายซึ่งทำให้เห็นได้ชัดถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งหมด ซึ่ง WCT และ WPPT ได้กำหนดเงื่อนไขทางกฎหมายสำหรับสิ่งเหล่านี้ไว้และจากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นความชัดเจนในด้านผลประโยชน์ของการเป็นที่ประเทศทั้งหมดได้เข้าร่วมเป็นภาคีของ WCT และ WPPT